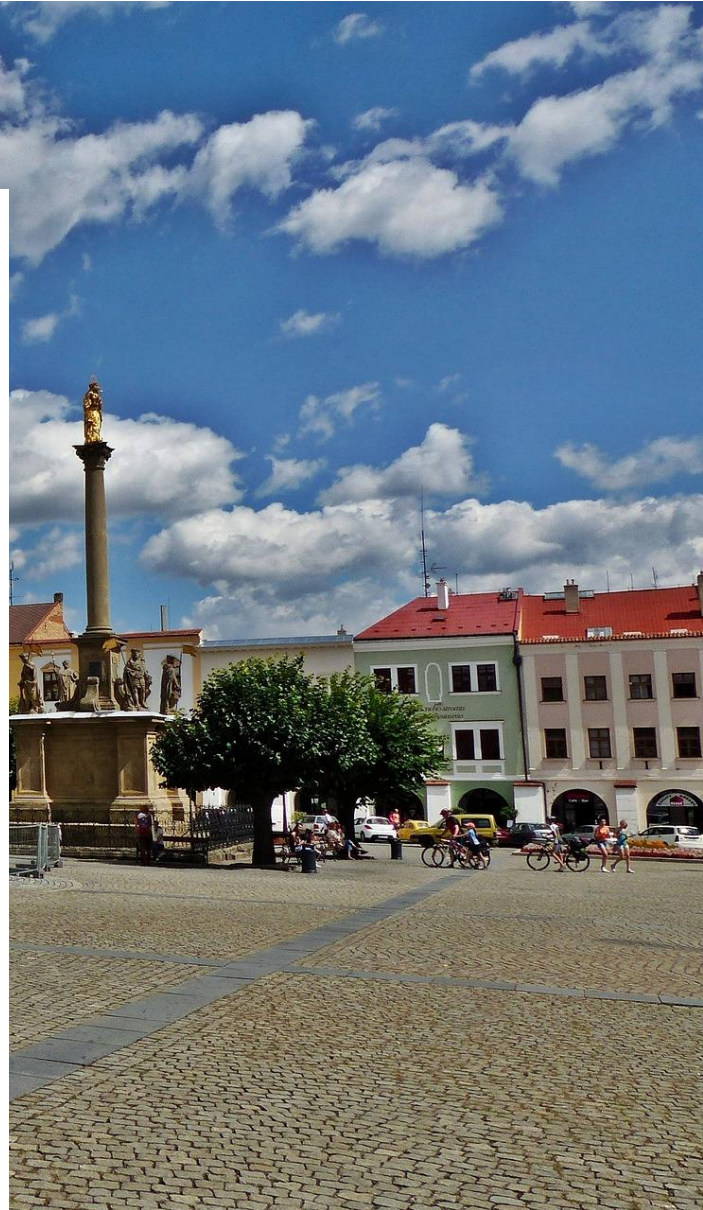

KONCEPCE RODINNÉ POLITIKY MĚSTA KROMĚŘÍŽE

2023–2027

MĚSTO
KROMĚŘÍŽ

Obsah

Úvod	5
OBEČNÁ ČÁST	
1 Analýza rodinné politiky města Kroměříže	8
1.1 Území a jeho vybavenost pro rodinu	8
1.1.1 Dopravní obslužnost města	12
1.1.2 Bezpečnost a bezbariérovost	16
1.2 Obyvatelstvo a komunitní život	19
1.3 Péče o rodiny a funkční vztahy v nich	25
1.3.1 Péče o děti	26
1.3.2 Péče o seniory	30
1.3.3 Péče o osoby se zdravotním postižením	32
1.3.4 Prevence rizikového chování a sociálně patologických jevů	35
1.4 Trh práce a sladování práce a soukromí obyvatel města	38
1.5 Prorodinná komunikace a spolupráce prorodinných organizací	41
1.6 Trendy ovlivňující rodiny a kvalitu jejich života	43
1.6.1 Politické trendy	43
1.6.2 Ekonomické trendy	45
1.6.3 Sociální a demografické trendy	48
1.6.4 Technologické trendy	51
1.6.5 Environmentální trendy	52
2 Analýza ankety mezi obyvateli města Kroměříže ke strategii rodinné politiky	54
3 Analýza SWOT rodinné politiky města Kroměříže	61
NÁVRHOVÁ ČÁST	
4 Vize, priority a cíle Koncepce rodinné politiky města Kroměříže	64
4.1 Vize města a její východiska	64
4.2 Priority rodinné politiky města	65
4.3 Strategické cíle pro jednotlivé priority	67
4.4 Opatření pro naplnění strategických cílů	69
4.4.1 Garant a realizátoři opatření	69
4.4.2 Financování realizace opatření	70
4.4.3 Monitoring, hodnocení a aktualizace Koncepce rodinné politiky města Kroměříže	70
4.4.4 Veřejné hlasování o prioritách Koncepce rodinné politiky a její veřejné projednání	71
5 Závěr	86

Použité zdroje	87
Seznam tabulek	93
Seznam obrázků	95
Přílohy	96
Příloha 1 – Seznam vybavenosti pro rodiny na území města Kroměříže	96
Příloha 2 – Seznam klíčových aktérů pro rodiny na území města Kroměříže	100

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Název strategického dokumentu: Koncepce rodinné politiky města Kroměříže 2023-2027

Rok zpracování: 2023

Objednatel:

Název: Město Kroměříž

Adresa: Velké náměstí 115, 767 01 Kroměříž

Kontaktní osoba: Mgr. Iva Káňová, projektový manažer

Zpracovatel:

Název: Knowledge Sharing, s.r.o. (<https://sdileniznalosti.cz/>)

Adresa: nám. T. G. Masaryka 1281, 760 01 Zlín

Odpovědná a kontaktní osoba: doc. Ing. Jana Matošková, Ph.D., jednatel

Autoři: doc. Ing. Jana Matošková, Ph.D., RNDr. Pavel Bednář, Ph.D., Mgr. Zuzana Rovenská

Dále spolupracovali: PhDr. Pavel Motyčka, Ph.D., Mgr. Iva Káňová, Mgr. Radovan Klabal, Markéta Látalová

Členové pracovní skupiny: Pavel Bednář, Marcela Bradová, Dagmar Cruzová, Dagmar Frydrychová, Veronika Habrová, Martina Hadwigerová, Karel Holík, Jiří Hrabálek, Sandra Hrabalová, Karel Ivánek, Gabriela Rebecca Janošová, Libor Jarmar, Pavel Juran, Radovan Klabal, Dagmar Klučková, Miloš Kucián, Jitka Kuzmínová, Jana Matošková, Vladimíra Motalíková, Pavel Motyčka, Ingrid Najmanová, Miroslava Ohlídalová, Jiří Pánek, Ondřej Piňous, Simona Prečanová, Jana Pšejová, Zuzana Rovenská, Kristýna Skácelová, Jarmila Slovákova, Ivana Šišková, Gabriela Tomečková, Lenka Tomm, Anna Valachová.

Vzor citace: MATOŠKOVÁ Jana, et al. *Koncepce rodinné politiky města Kroměříže 2023–2027*. Zlín: Knowledge Sharing a Město Kroměříž, 2023.

Úvod

Rodina je základní jednotkou společnosti – dochází v ní k formování osobnosti člověka, je prostorem výchovy i růstu budoucích generací. (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2020). V rodině si jedinec osvojuje základní hodnotové a etické normy a vzorce chování (PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o. a ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú. 2020).

Rodinná politika je chápána jako souhrn aktivit podporujících rodinu a dotýká se řady společenských oblastí (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2020). Je proto politikou průřezovou (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017) a zasahuje do takových veřejných oblastí života společnosti jako je např. bydlení, školství, zdravotnictví, trh práce a infrastruktura (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2008).

Principem rodinné politiky je vytvářet rodinám takové prostředí, v němž mohou svobodně naplňovat svá rozhodnutí a přesvědčení týkající se rodinných hodnot, způsobů péče a cílů rodinného i osobního života (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2020). Tato politika spoluvytváří, legislativní i nelegislativní cestou, prostředí přátelské rodině, ve kterém rodiny mohou naplňovat své potřeby, rozvíjet se a prosperovat (PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o. a ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú. 2020). Rodinná politika také posiluje vědomí rodinných hodnot v celé společnosti, posiluje vlastní zodpovědnost rodičů a členů rodin navzájem, a to včetně mezigenerační solidarity (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2008). Klíčovými principy rodinné politiky jsou možnost volby, blaho dítěte a posilování mezigenerační solidarity (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017).

Na rozdíl od sociální politiky, v jejímž zájmu je rodina, která je ohrožená nebo se v obtížích již nachází, se rodinná politika soustředí na funkční rodiny (PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o. a ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú. 2020). Funkční je rodina plnící své základní přirozené funkce (tj. biologicko-reprodukční, socializační, sociálně-ekonomickou, regenerační a podpůrnou neboli emocionálně stabilizační). Ohroženou je rodina, která je plnit nedokáže. (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2020)

Rodinná politika se nesoustředí pouze na tzv. jádrovou rodinu, tj. rodiče s dětmi, ale rodinu chápe v širším slova smyslu jako celek rodičů, dětí, prarodičů a dalších nejbližších příbuzných. Rodinná politika se tak zaměřuje i na oblast podpory seniorů, přípravy na stáří, mezigenerační vztahy a vztahy v rodinách obecně, mezigenerační solidaritu, dobrovolnictví seniorů apod. (PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o. a ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú. 2020)

Hlavním cílem místní rodinné politiky, k níž se váže tento strategický dokument, je vytvořit podmínky pro fungování rodiny ve všech jejích vývojových fázích a ve všech jejích podobách, rovněž a prosazovat princip rovných příležitostí a rovného postavení žen a mužů ve společnosti (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2020). Místní rodinná politika na úrovni municipalit je tvořena minimálně následujícími třemi rolemi: iniciačně realizační, koordinační a informativně propagační. To znamená, že obec mimo jiné iniciuje prorodinné aktivity, podněcuje občany k aktivnímu podílení se na jejich plánování a realizaci, realizuje prorodinné aktivity a projekty, koordinuje aktéry při realizaci prorodinné politiky na lokální úrovni, propaguje prorodinné aktivity a informuje občany o celkové situaci rodin

a prorodinných opatřeních na území obce. Výsledkem prorodinné politiky, jako příkladu dobré praxe, je obec, která si udržuje dostatek aktivních obyvatel podílejících se na chodu obce, a pečujících o zdravé sousedské vazby a společenský a kulturní život. (PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o. a ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú. 2020)

Pro úspěšný rozvoj rodinné politiky na území municipalit je klíčové zapojit do její tvorby, realizace a evaluace všechny relevantní aktéry, k nimž patří orgány státní správy a samosprávy, občanský sektor (nestátní neziskové organizace, odbory apod.), komerční sektor (např. zaměstnavatelé, poskytovatelé komerčních služeb), odbornou veřejnost, vzdělávací instituce, média i širokou veřejnost (zejména rodiny) (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2008). Z výše uvedeného důvodu přizvalo Město Kroměříž k tvorbě své rodinné politiky zástupce dalších subjektů a vytvořilo pracovní skupinu, která se na vzniku této koncepce podílela.

Východiskem pro aktualizaci koncepce rodinné politiky bylo rozvojové opatření 3.4.5 Aktualizace koncepce rodinné a seniorské politiky v návaznosti na dokumenty Zlínského kraje ve Strategickém plánu města Kroměříže (aktualizace na léta 2021-2030). Koncepce

- A) vychází z nadřazených strategických a koncepčních dokumentů, a navazuje zejména na Aktualizovanou verzi koncepce rodinné politiky (Ministerstvo práce a sociálních věcí 2019), Metodické doporučení Ministerstva práce a sociálních věcí ČR Rodinná politika na úrovni krajů a obcí (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2008), Koncepci rodinné a seniorské politiky pro období 2020–2022 Zlínského kraje (Zlínský kraj 2019), Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb 2023-2025 (Odbor sociálních věcí Krajského úřadu Zlínského kraje 2022), Krajský plán primární prevence rizikového chování Zlínského kraje 2019-2027 (Odbor školství, mládeže a sportu 2019);
- B) navazuje na předcházející strategické a koncepční dokumenty: Komunitní plán sociálních služeb na Kroměřížsku pro období 2020-2023 (Město Kroměříž 2019b), Strategický plán města Kroměříže na období 2021-2030 (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021), Zdravotní plán města Kroměříže 2020-2022 (Členové pracovní skupiny Zdravotního plánu 2020), Plán sociálního začleňování města Kroměříže 2022-2025 (Agentura pro sociální začleňování 2022), Koncepci specifických forem bydlení (Motyčka et al. 2017). Je také pokračováním předchozích strategických dokumentů města v této oblasti, konkrétně Koncepce rodinné politiky města Kroměříže 2016–2018 a Koncepce rodinné politiky města Kroměříže 2012–2014.

Obecná část

1 Analýza rodinné politiky města Kroměříže

1.1 Území a jeho vybavenost pro rodinu

Město Kroměříž se nachází v západní části Zlínského kraje. Je vnitřně členěno na 10 částí obce a 11 katastrálních území (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021). Celková katastrální výměra území činí 50,98 km², přičemž souvisle zastavěné území města zabírá 17,75 km² (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021).

Severovýchodní část katastrálního území Kroměříž, za železniční tratí, je převážně průmyslovou zónou. Podél řeky Moravy na jejím levém břehu, resp. v pásu mezi řekou a hlavní železniční tratí, pokračuje směrem k jihovýchodu v délce necelých 2,5 kilometru pás obytné zástavby Zámoraví, který přechází ve čtvrt' Dolní Zahrady. Ta je proložená pásmem průmyslových objektů kolem odbočující regionální železniční trati. Severně od Dolních Zahrad se nachází dopravně-logistický areál, kde sídlí především dopravní společnost Krodos a poštovní depo Kroměříž 70. Za koncem zástavby navazuje směrem k Tlumačovu i Hulínu přírodní park Záhlinické rybníky. Na severu města, tedy při levém břehu Moravy se nachází lokalita Horní Zahrady, což je převážně oblast zahrádkářských osad, se sporadickým výskytem domků i k trvalému bydlení. (CZECH Consult, spol. s r. o. 2021)

Na pravém břehu Moravy se nachází v severní části historické jádro města, soustředěné kolem Velkého a Riegrova náměstí, které na severu přechází v rozsáhlý areál Podzámecké zahrady. Celá tato oblast je klidovou a turistickou zónou bez veřejné dopravy, páteřní městská komunikace ji jižní stranou obloukem obchází. Roli funkčního jádra města hraje seskupení tří náměstí, Masarykova, Milíčova a Míru, za jihozápadním koncem historického jádra; v oblasti těchto náměstí jsou soustředěny významné objekty celoměstské, regionální i nadregionální občanské vybavenosti – poliklinika, gymnázium, Justiční akademie a kino. (CZECH Consult, spol. s r. o. 2021)

Vnitřní části města obklopují jeho jádro v prstenci od východu přes jih až po severozápad. Nejvyšší hustota obyvatelstva je přítomna na sídlištích Oskol, na východě města na pravém břehu řeky Moravy, Slovan jižně od centra kolem Slovanského náměstí, a Zachar na jihovýchodní straně města kolem Albertovy ulice v oblasti mezi městským hřbitovem a nemocnicí, všechna realizovaná v rámci komplexní bytové výstavby před rokem 1989, čemuž také odpovídá jejich současná věková struktura. Ve vnitřní části města se rovněž nachází Městský kulturní dům, a to východně od historického centra směrem k sídlišti Oskol (CZECH Consult, spol. s r. o. 2021). Na západní straně města se pak za obdélníkovou Květnou zahradou rozkládá rozsáhlý nemocniční areál, sestávající na severní straně z psychiatrické nemocnice a na jižní straně ze všeobecné nemocnice. (CZECH Consult, spol. s r. o. 2021)

K městu je připojeno 10 částí, které si ve větší či menší míře zachovaly rysy urbanisticky odděleného venkovského osídlení s dominancí individuální rodinné zástavby. Na jižním okraji města se jedná o Vážany, Kotojedy, Drahlav a Zlámanka, Těšnovice a Trávník, na severovýchodním okraji města pak Bílany, jediná připojená část na levém břehu Moravy. Vážany a Kotojedy úzkými pásy přímo navazují

na souvislou zástavbu města, ostatní zmíněné části jsou od ní odděleny nezastavěným územím. Na severozápadním okraji města se nalézá skupina navzájem srostlých městských částí – Miňůvky, Postoupky a Hradisko. (CZECH Consult, spol. s r. o. 2021).

V Kroměříži se podle výsledků z posledního Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2021 nachází 5 257 domů, z toho 3 974 (76 %) rodinných domů a 680 (13 %) bytových domů. Z celkového počtu domů je obvykle neobydlených 477 (9 %). Z tohoto Sčítání také vyplývá celkový počet bytů v Kroměříži ve výši 12 419, z toho je 4 536 (37 %) v rodinných domech a 7 403 (60 %) v bytových domech. Z pohledu velikosti a technického vybavení bytů se město Kroměříž oproti srovnatelně velkým městům Zlínského kraje vyznačuje nadprůměrnou rozlohou bytů a vysokým stupněm plynofikace (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021). Pokud jde o ceny nájmu bytových jednotek, Kroměříž se řadí k finančně dostupnějším urbanizovaným územím (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021) v rámci ČR.

Ve vztahu k bydlení, v anketním šetření realizovaném v období 21.5.-18.6.2021, upozorňovali obyvatelé mimo jiné na nedostatek bytů a ubytovacích zařízení (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021). V době zpracování tohoto dokumentu existuje převis poptávky zejména po startovacích bytech. Nicméně město vnímá startovací bydlení jako důležité pro vytvoření vhodných podmínek pro mladé lidi a zamezení odchodu osob v produktivním věku a chce jej podporovat. (Motyčka et al. 2017), a proto jsou dokončovány startovací byty v ulici Havlíčkova.

Město Kroměříž vlastní celkem 489 bytů, které pronajímá na základě nájemních smluv. Z celkového počtu je 101 bytů v domech zvláštního určení pro ubytování seniorů a osob se zdravotním postižením a 94 bytů v domech pro příjmově vymezené skupiny obyvatel. O schválení nájemníků rozhoduje Rada města Kroměříže na základě projednání žádostí v Bytové komisi, která je poradním orgánem Rady města Kroměříže. Na 13. zasedání Rady města Kroměříže dne 5. května 2023 byly schváleny nové podmínky přidělování bytů. V rámci těchto podmínek bude žadatelům přidělovat body kompetentní sociální pracovník na úseku bytového hospodářství. Body ohledně sociální potřeby budou přidělovat sociální pracovníci Odboru sociálních věcí a zdravotnictví, a to na základě provedených sociálních šetření. Body za vyjádření správce bytového fondu budou přidělovat odpovědní pracovníci Kroměřížských technických služeb, s. r. o., a to na základě předchozích zkušeností s žadateli o byty. Na základě celkového bodového ohodnocení (součet všech tří výše uvedených kategorií má na starosti sociální pracovník na úseku bytového hospodářství), bude vytvořen seznam žadatelů. Tento seznam bude předložen Bytové komisi města Kroměříže, která doporučí Radě města Kroměříže uzavřít s žadateli nájemní smlouvy. Tato kritéria se nebudou týkat přidělování startovacích bytů v ulici Havlíčkova 505/1.

Na území města je dostatek prodejen s potravinami, kdy některé z nich jsou lokalizovány i v periferních částech města (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021). Z pohledu prodejen nepotravinářského sortimentu (např. prodejny oděvů, zlatnictví, železářství, květinářství, optika, prodejny elektro, prodejny nábytku) a osobních služeb (např. autoservis, servisy elektro, výroba klíčů, oprava obuvi a oděvů, hodinářství, pojišťovna) nebyla shledána na území města jejich nedostupnost (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021). Dle žáků chybí v Kroměříži fastfood (Škrabalová 2023). Na území města Kroměříže, převážně ve středu města, se podle databáze firmy.cz nacházelo k 26. 2. 2023 dohromady 20 bankomatů celkem 8 různých bankovních institucí. Na některých místech

je možnost bezplatného připojení k internetu (např. v Turistickém informačním centru). V rámci Turistického informačního centra je k dispozici i malý koutek k přečtení aktuálního tisku, přebalení dítěte, či ke krátkému odpočinku. (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021) Přebalovací pult je k dispozici i na Městském úřadě na Velkém náměstí (Vondrášek 2018).

V Kroměříži je občanům k dispozici kulturní infrastruktura – Dům kultury a Kino Nadsklepi, Expozice Karla Kryla, Arcibiskupský zámek, Muzeum Kroměřížska. Dále jsou pak k využití také sportovní zařízení – koupaliště Bajda, krytý bazén, fotbalový stadion, zimní stadion a sportovní hala Slávia. (Město Kroměříž 2019a) Tato sportovní zařízení, tedy zimní, plavecký i fotbalový stadion jsou koncentrována zejména na jihovýchodní straně města jižně od sídliště Oskol, proložena ještě hypermarketem Kaufland. Za železniční tratí a Hrubým rybníkem je v lokalitě Hráza letiště místního aeroklubu. (CZECH Consult, spol. s r. o. 2021) Ve městě je zábavní park pro děti (Dětský svět - <https://www.detskysvetkromeriz.cz/>). Naopak městu schází multifunkční sportovní hala. Jako místo odpočinku a mezigeneračního setkávání je vnímána Podzámecká zahrada. Seznam občanské vybavenosti je uveden v Příloha 1 – Seznam vybavenosti pro rodiny na území města Kroměříže.

Na základě Zdravotního plánu města Kroměříže (Členové pracovní skupiny Zdravotního plánu 2020) lze konstatovat, že město se snaží zvýšit počet přírodních posiloven a workoutových hřišť pro různé věkové kategorie a budovat nová sportoviště. V posledních letech bylo obnoveno okolí Bagráku s herním prostorem pro děti. Celkově je počet herních ploch na sídlištích hodnocen zástupci města jako dostatečný. Nicméně z anketního šetření realizovaného v období 21. 5. – 18. 6. 2021 vyplynuly mimo jiné tyto připomínky obyvatel: špatný stav dětských hřišť, špatný stav sportovišť (bazén a koupaliště), nedostatek možností pro využití zimního stadionu pro veřejnost (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021). Z pohledu rozpočtu Kroměříž podporuje oblast sportu a zájmové činnosti v obdobném rozsahu jako další velikostně srovnatelná města Zlínského kraje (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021).

Mezi tradiční kulturní a společenské akce na území města Kroměříže se řadí Den dětí města Kroměříže, Kroměřížské hudební léto, Den tance, Mezinárodní festival vojenských hudeb, Den uniformovaných sborů, Dožínky Zlínského kraje, Rozsvěcení Vánočního stromu, Festival Hudba v zahradách a zámku, Vybarvený běh. (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021)

Město Kroměříž se nachází v okrese s nejnižšími hodnotami znečištění ovzduší naměřenými monitorovacími stanicemi kvality ovzduší ve Zlínském kraji. Jedinou výjimku představují imise SO₂. Nicméně zákonné limity nebyly překročeny. (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021)

Město má mírně nadprůměrnou hlukovou zátěž v rámci ČR. Podle studie, kterou si město nechalo zpracovat (Nováková 2020), je problematickým zdrojem hluku silniční doprava, zvláště u páteřních komunikací a v nočních hodinách. Nicméně zákonné limity ani v tomto případě nebyly překročeny (Nováková 2020).

Město Kroměříž dbá také na kontinuální výsadbu a obnovu zeleně ve městě, dbá na úpravy stromové výsadby v okolí škol a veřejných prostor, snaží se zajistit dostupnost pitné vody ve veřejném prostoru

(formou pítek) (Členové pracovní skupiny Zdravotního plánu 2020). Město má nové podzemní a polopodzemní kontejnery na odpad (Kroměříž 2022).

Co se týče zdravotní péče o občany města, město je spádovou oblastí území SO ORP Kroměříž. Nachází se zde tři nemocnice – Kroměřížská nemocnice, Nemocnice Milosrdných sester a Psychiatrická nemocnice; tři pohotovosti – pro děti a mládež, pro dospělé a zubní pohotovost. Ve městě nabízí své služby řada praktických lékařů, pediatrů, zubních ordinací a řada specificky orientovaných lékařských pracovišť (gynekologie, neurologie, oční lékaři, psychiatři, psychologové, aj.). (Město Kroměříž 2019a) V anketě mezi obyvateli realizované v období 21. 5. – 18. 6. 2021 se objevily mimo jiné podněty týkající se nedostatečné kapacity zubních lékařů a praktických lékařů. (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021). Nedostatečná (jak časově, tak místně) je i dostupnost psychiatrů pro děti (Město Kroměříž 2019b). Nicméně město Kroměříž o podporu dostupnosti zdravotní péče usiluje, a to jak primární, tak specializované. Mimo jiné proto jedná se zdravotními pojišťovny a snaží se zajistit vznik chybějících služeb (Členové pracovní skupiny Zdravotního plánu 2020). Na jednání pracovní skupiny bylo doplněno, že město nabízí byty pro lékaře.

Na jednání pracovní skupiny bylo uvedeno, že město postrádá komunitní zahrady na sídlišťích, rosné brány k ochlazení, že jsou nedostatečné kapacity pro budování bydlení pro mladé – schází stavební pozemky, na Bagraku chybí veřejné tábořiště, ve městě schází herničky pro děti ve věku 1-6 let a herničky bez programu pro nejmenší děti s rodiči, na území města je nedostatek rodinně přívětivých kaváren a restaurací (např. s dětským koutkem), chybí prostor pro trávení volného času mládeže (od 15 let), schází komunitní a ekologické/enviromentální centrum, neexistuje mapová aplikace či mapa, která by zachycovala veřejná WC, pítka a možnost bezplatného připojení k Wifi.

Tabulka 1 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Území a jeho vybavenost pro rodinu

Pozitiva	Negativa
<ul style="list-style-type: none"> • Bezplatný vstup do Podzámecké zahrady • Existence historických památek ve městě • Dostatek prodejen s potravinami i dostatek jiných obchodů a služeb • Přiměřená velikost města – všechna občanská vybavenost je v docházkové vzdálenosti • Ochota města podpořit startovací bydlení • Výsadba a obnova zeleně ve městě • Dostatek herních ploch na sídlišťích • Úsilí města o podporu lepší dostupnosti zdravotní péče • Ve městě jsou tři nemocniční zařízení a tři zdravotní pohotovosti • Existence kulturních zařízení ve městě 	<ul style="list-style-type: none"> • Velká vytiženost psychologů a psychiatrů • Nedostatečné kapacity zubních lékařů • Špatný stav krytého bazénu a koupaliště • Nedostatečné kapacity praktických lékařů • Nedostatek stavebních pozemků pro budování bydlení pro mladé • Omezená provozní doba Podzámecké zahrady (do 17 h) • Chybějící komunitní centrum (s kavárnou pro rodiče s dětmi) • Chybějící herničky bez programu pro nejmenší děti a rodiče na mateřské a rodičovské dovolené • Nedostatek možností pro využití zimního stadionu pro veřejnost

Pozitiva	Negativa
<ul style="list-style-type: none"> • Možnost bezplatného připojení k internetu na několika místech ve městě • Obnovení okolí Bagráku s herním prostorem pro děti • Nové podzemní a polopodzemní kontejnery na území města • Existence zábavního parku pro děti 	<ul style="list-style-type: none"> • Absence multifunkční sportovní haly • Absence komunitních zahrad na sídlištích • Chybějící fast food • Chybějící ekologické centrum • Nedostatek rodinně otevřených a přívětivých kaváren a restaurací (tj. s dětským koutkem) • Chybějící herničky s programem pro děti ve věku 1-6 let • Chybějící prostor pro trávení volného času mládeže nad 15 let • Chybějící mapka, která by zachycovala veřejná WC, pítka, možnost bezplatného připojení k Wifi

Poznámka: Pozitiva a náměty na zlepšení stavu nejsou řazena tematicky, ale dle důležitosti pro kvalitu života rodin, kterou jim přidělila pracovní skupina. Na prvních místech jsou ty, které byly hodnoceny jako významnější.

1.1.1 Dopravní obslužnost města

Město Kroměříž slouží jako významná dopravní tepna pro regionální i dálkovou autobusovou dopravu (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021). Díky kvalitnímu dálničnímu napojení má Kroměříž výbornou dopravní dostupnost do okolních měst (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021). Dálniční dopravní tahy jsou vedeny mimo hlavní zástavbu města, dálnice D1 míjí hlavní část města severní stranou, a odděluje tak od města pouze připojené části Postoupky (s Miňůvkami) a Hradisko a část Horních Zahrad. Zároveň slouží jako severní obchvat města. (CZECH Consult, spol. s r. o. 2021)

Nejvytíženější dopravní uzly na území města jsou opatřeny světelnou signalizací nebo kruhovými objezdy (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021). Snahou města Kroměříže je posílení bezpečnostních prvků, proto usiluje o úpravy světelných signalizačních zařízení (semaforů), posiluje kamerové systémy dohlížející na bezpečnost, omezuje rychlost v dopravě na vytipovaných místech (Členové pracovní skupiny Zdravotního plánu 2020).

Městskou autobusovou dopravu provozují Kroměřížské technické služby, s. r. o. Uzlovým a přestupním bodem všech linek MHD jsou zastávky u kroměřížského autobusového nádraží. MHD není zařazena do systému IDS Zlínského kraje. (UDIMO, spol. s r. o. 2019) Provozováno je 8 linek MHD, základní cena jízdného je 13 Kč, zlevněné jízdné (pro děti do 6 do 18 let) je 6 Kč (Kroměřížské technické služby s.r.o. 2020). Všechna vozidla MHD jsou nízkopodlažní a jsou navíc vybaveny plošinou, kterou v případě nutnosti řidič autobusu na požádání vysune pro bezpečný nájezd do autobusu. (Kroměřížské technické služby s.r.o. 2020) Pokud jde o autobusovou dopravu, z anketního šetření realizovaného v období 21. 5.–18. 6. 2021 vyplynuly mimo jiné tyto připomínky obyvatel: nedostatečná frekvence spojů MHD (zejména v nočních hodinách), nedostatek přímých spojů meziměstské autobusové dopravy do

nejbližších spádových regionálních center (např. do Zlína, Přerova, Brna), nedostatečná návaznost spojů, nedostatek spojů do okrajových lokalit města (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021).

Nicméně už z Plánu dopravní obslužnosti města Kroměříže (CZECH Consult, spol. s r. o. 2021) vyplývá, že v žádné oblasti na území města Kroměříž nedochází k nedodržení standardu dopravní obslužnosti. V okrajových městských částech ve víkendovém období, kde je nepravidelný nebo žádný provoz MHD, je provoz dostatečně doplněn železniční dopravou nebo linkami veřejné linkové dopravy, které zajišťují požadovanou úroveň minimálního standardu dopravní obslužnosti (případně je oblast v docházkové vzdálenosti od místa s četnější dopravní obsluhou MHD).

Dle Plánu dopravní obslužnosti (CZECH Consult, spol. s r. o. 2021) chce město usilovat o zvýšení podílu bezbariérových zastávek a o rozvoj tzv. inteligentních zastávek. „Inteligentní zastávka“ je elektronický informační systém, který poskytuje cestujícím na zastávce aktuální textové a zvukové informace o dopravě. Panely zobrazují čísla linek, směr, čas do skutečného odjezdu nejbližších spojů a dále také textové zprávy z dispečinku informující o změnách provozu. Časy předpokládaných odjezdů zasílá dispečink přímo po vlastní rádiové síti, zahrnují tedy aktuální zpoždění jednotlivých spojů. Při výlukách, uzavírkách, nehodách apod. panely zobrazují informace o příčinách přerušování provozu, předpokládané době jeho obnovení, trasách náhradních spojů atd. Důraz je kladen i na akustické vybavení pro slabozraké a nevidomé, neboť panely dokážou přečíst informace o spojích z dané zastávky. Akustický systém je možné využít i pro hlášení v případě závažných situací nebo ohrožení bezpečnosti cestujících, kdy může dispečer informovat cestující z reproduktoru. (Plzeňské městské dopravní podniky, a.s. 2012) Z hlediska realizace inteligentních zastávek byly zatím vytipovány tyto lokality: Milíčovo náměstí; Nemocnice, parkoviště; Zachar, škola; Zachar, U hřbitova; Oskol Spáčilova; Lindovka; Květná zahrada. (CZECH Consult, spol. s r. o. 2021) Na jednání pracovní skupiny bylo uvedeno že na zastávce 1. máje chybí lavička a že není dostatečně zajištěna doprava MHD ve Vážanech. Bylo upozorněno také na nevhodné chování některých řidičů MHD vůči osobám se zdravotním postižením a jejich doprovodu. Podle žáků (Škrabalová 2023) chybí zastřešení některých zastávek MHD.

Město Kroměříž zajišťuje přepravu osob se zdravotním postižením a seniorů také prostřednictvím tzv. senior taxi. Využít ho mohou lidé starší 65 let nebo lidé zdravotně postižení s trvalým bydlištěm v Kroměříži a všech místních částech města (tzn. Hradisko, Postoupky, Miňůvky, Bílany, Vážany, Kotojedy, Těšnovice, Trávník, Drahlov a Zlámanka). Vozidlo jezdí ve všední dny od 6.30 h do 15.00 h. Jedna jízda v rámci města Kroměříže a v místních částech města bez čekání, přijde maximálně na 30 Kč vč. DPH. (Sociální služby města Kroměříže 2023)

Pokud jde o osobní automobilovou dopravu, jsou k dispozici venkovní parkovací místa v centru a v bezprostřední blízkosti některých památek, v areálu hojně navštěvovaného Výstaviště Kroměříž, u nákupních center a velkoplošných samoobslužných prodejen (Město Kroměříž 2023b). V červnu 2022 zahájilo město provoz parkovacího domu ve Velehradské ulici. Parkovací dům má 137 stání, z toho šest míst je vyhrazeno pro handicapované. (Vondrášek 2022c) Parkování je za určitých podmínek možné také u nákupních center, prodejen, sportovních a kulturních zařízení, u Výstaviště Kroměříž (v době konání výstav, trhů, burz, kulturních a společenských akcí). (Město Kroměříž 2023b) Z Plánu udržitelné městské mobility (UDIMO, spol. s r. o. 2019) vyplývá, že v některých částech města je nedostatek

parkovacích míst pro bydlení. To potvrzují i připomínky obyvatel v anketním šetření mezi obyvateli realizované v období 21. 5. – 18. 6. 2021 (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021).

Některá parkoviště v centru města jsou zpoplatněna, konkrétně na Velkém náměstí, Riegrově, Komenského a Masarykově náměstí, v přilehlých ulicích Pilařova, Moravcova, Jánská, Malý val, Vejvanovského, Chropyňská, u Květné zahrady v ulici Gen. Svobody, u Kroměřížské nemocnice v Albertově ulici (Město Kroměříž 2023b) a od roku 2023 i na Hanáckém náměstí. Provozní doba jednotlivých parkovišť je uvedena na dopravním značení a na parkovacích automatech. Mimo uvedenou dobu a o svátcích je parkování bezplatné. Pro výši parkovného a parkovací doby jsou městská placená parkoviště rozdělena do šesti zón (Zóna 1 – Velké náměstí; Zóna 2 – Blahoslavova, Jánská, Křižná, Masarykovo náměstí, Moravcova, Nábělkova, Pilařova, Riegrovo náměstí a Vejvanovského; Zóna 3 – Albertova a náměstí Míru; Zóna 4 – Malý Val; Zóna 5 – Chropyňská; Zóna 6 – Květná zahrada). (CZECH Consult, spol. s r. o. 2021) Nejvyšší cena parkování je v zóně 1 (Velké náměstí) 50 Kč/hod. Platbu parkovného je možné provést na místě v parkovacích automatech nebo využít aplikaci MPLA. (Město Kroměříž 2023b) Na některých parkovištích jsou vyhrazená místa pro handicapované a rodiče dětmi, ale na jednání pracovní skupiny bylo uvedeno, že často na těchto místech parkují neoprávněné osoby.

Obytné zóny jsou ve městě využívány pouze výjimečně. Zklidnění zónami s omezením rychlosti motorových vozidel na 30 km/h není v obytných souborech provedeno. (UDIMO, spol. s r. o. 2019)

Z hlediska napojení na železniční síť leží město Kroměříž mimo hlavní dopravní koridory (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021). Železniční doprava je integrována do systému IDS Zlínského kraje (UDIMO, spol. s r. o. 2019).

Pokud jde o cyklodopravu, krajina Hornomoravského úvalu na území města má pro tento sport příznivý reliéf, ale aktuální síť infrastruktury pro cyklisty je orientována především na vyznačené cyklotrasy na silnicích. Chybí bezpečné cyklostezky (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021), např. páteřní cyklistické stezky městem (UDIMO, spol. s r. o. 2019). Nedostatečné množství cyklostezek a špatné značení pro cyklisty (např. neoddělené pruhy pro chodce a cyklisty) potvrdilo také anketní šetření mezi obyvateli realizované v období 21. 5.– 8. 6. 2021 (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021). Na základě Zdravotního plánu města Kroměříže (Členové pracovní skupiny Zdravotního plánu 2020) lze ale tvrdit, že město podporuje rozvoj sítě cyklostezek ve městě a okolí. Snahou města je také zvýšit bezpečnost v cyklodopravě (např. prostřednictvím piktogramů) (Členové pracovní skupiny Zdravotního plánu 2020). Cyklistům je dovolen vjezd na všechny komunikace ve městě, cyklisté se však vyhýbají jízdě po průtahu v hlavním dopravním prostoru. Systém B+R, tedy „zaparkuj kolo a jed“ je na nádraží zajištěn stojany na kolo. Ve stanici Kroměříž je půjčovna kol a placená úschovna kol. Zázemí pro cyklisty by bylo vhodné zlepšit krytým stáním pro kola před nádražní budovou či v rámci autobusového nádraží. Z Kroměříže není provozován žádný cyklobus. Dálková doprava s koly je tak zajišťována železniční dopravou. (UDIMO, spol. s r. o. 2019) Nehodovost cyklistů je v porovnání s obdobným městy průměrná (UDIMO, spol. s r. o. 2019). Plán udržitelné městské mobility (UDIMO, spol. s r. o. 2019) jako nebezpečná nehodová místa identifikoval tato místa: Švabinského nábřeží, Oskol, Obvodová, Moravská, Jiráskova, Velhradská, Milíčovo nám., 1. máje a Vrobelova.

Pěší síť města je ve velké většině vyhovující. Nevyhovující jsou zejména místa, kde chodník chybí úplně. (UDIMO, spol. s r. o. 2019) Částečně vyhovující chodníky, tj. s nevhovujícím krytem, jsou zejména v místech chybějících varovných pásů v místech snížené obruby, např. ulice Oskol. (UDIMO, spol. s r. o. 2019) Na absenci a špatný stav chodníků upozorňovali obyvatelé také v anketním šetření realizovaném v období 21. 5. – 18. 6. 2021 (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021).

Pěší zóna v délce 702 m je zřízena centru města v ulicích Vodní, Dobrovského, Křížná, Farní a Ztracená. Provoz cyklistů není na pěší zóně dopravním značením řešen jednoznačně. Další pěší zóna je vyznačena na ulici Kovářská v délce 141 m. Zde je pohyb cyklistů zakázán. (UDIMO, spol. s r. o. 2019)

Městem prochází modrá turistická značka spojující Chropyni, centrum města, nádraží a Kvasice. Zejména úsek mezi nádražím a centrem města je důležitý pro turismus. Bohužel tento je veden částečně po průtahu s intenzitou 24 tis. vozidel za 24 hodin, což jeho atraktivitu snižuje. Ve městě funguje místní orientační značení. (UDIMO, spol. s r. o. 2019)

Tabulka 2 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Dopravní obslužnost území

Pozitiva	Negativa
<ul style="list-style-type: none"> • Kvalitní dálniční napojení • Existence MHD • Železniční doprava integrována do IDS Zlínského kraje • Podpora rozvoje cyklostezek městem • Existence parkovacího domu a venkovních parkovacích míst • Zájem města o rozvoj tzv. inteligentních zastávek • Na některých parkovištích jsou parkovací místa určená pro handicapované a rodiče s dětmi 	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšený počet zaparkovaných automobilů na úzkých komunikacích způsobující komplikace v dopravě • Chybějící páteřní cyklistické stezky městem • Chybějící zastřešení některých MHD zastávek • Nedostatečná návaznost dopravních spojů • Některá parkoviště jsou zpoplatněna • Nedostatečné přímé spojení veřejnou dopravou do Zlína • Špatné značení pro cyklisty • Nedostatečné zázemí pro cyklisty před nádražní budovou ČD • Na zastávce MHD u 1. máje schází lavička • Nevhodné chování některých řidičů MHD (např. vůči OZP a jejich doprovodu) • MHD není zařazena do IDS Zlínského kraje • Chybějící zastávka MHD u DPS a DRZ ve Vážanech • Na vyhrazených parkovacích místech pro rodiče s dětmi a handicapované bývá plno (parkují zde i ti, co by neměli)

Poznámka: Pozitiva a náměty na zlepšení stavu nejsou řazena tematicky, ale dle důležitosti pro kvalitu života rodin, kterou jim přidělila pracovní skupina. Na prvních místech jsou ty, které byly hodnoceny jako významnější.

1.1.2 Bezpečnost a bezbariérovost

O bezpečnost ve městě se stará početné množství subjektů, jako jsou Městská policie Kroměříž, Policie ČR, hasičské sbory, zdravotní záchranná služba a Krizové řízení a ochrana obyvatelstva (Město Kroměříž 2019a). V rámci krizového řízení je ve městě zřízena Bezpečnostní rada. Ta projednává a posuzuje: přehled možných zdrojů rizik a analýzu ohrožení, krizový plán obce s rozšířenou působností, finanční zabezpečení připravenosti obce s rozšířenou působností na mimořádné události nebo krizové situace a jejich řešení ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, závěrečnou zprávu o hodnocení krizové situace v rámci správního obvodu obce s rozšířenou působností, stav připravenosti složek integrovaného záchranného systému dislokovaných ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, způsob seznámení obcí, právnických a fyzických osob s charakterem možného ohrožení ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení, další dokumenty a záležitosti související s připraveností správního obvodu obce s rozšířenou působností na krizové situace a jejich řešení. Plánované pracovní jednání bezpečnostní rady probíhá min. dvakrát ročně. V případě potřeby svolává starosta Krizový štáb. (Město Kroměříž 2023a)

V roce 2022 se pachatelé na Kroměřížsku dopustili 1 167 trestných činů (objasněno bylo 66,7 %). Z toho byly 2 vraždy, 137 násilných trestných činů, 40 mravnostních trestných činů, 404 majetkových trestných činů, 105 hospodářských trestných činů. Pro srovnání v roce 2019 se pachatelé na Kroměřížsku dopustili 1 300 trestných činů (objasněno bylo 68,8 %). Z toho byla 1 vražda, 167 násilných trestných činů, 29 mravnostních trestných činů, 378 majetkových trestných činů, 195 hospodářských trestných činů (Kyšnerová 2020). Objasněnost trestných činů v roce 2022 byla v průměru v ČR 52,2 %, ve Zlínském kraji 60,9%, a lze tak říci, že míra objasněnosti trestných činů na Kroměřížsku byla relativně vysoká.

Velký nárůst byl v roce 2022 na Kroměřížsku evidován u kybernetické kriminality (154 trestných činů a 79 přestupků). (Balášová 2023) Plán vzdálené dílčí podpory (Agentura pro sociální začleňování 2019) uvádí, že zvýšenou míru trestné činnosti lze zaznamenat v blízkosti supermarketů, velkých parkovišť, v místech, kde se pořádají větší hudební produkce, kde se nachází řadové garáže a pohostinská zařízení. V určitých částech města jsou to i městské parky a místa s kumulací osob ohrožených sociálním vyloučením. Specifickým prostorem je historické centrum města, kde se soustředí velké množství osob. Stává se, že skupinky nezletilých napadají občany, případně se napadají vzájemně mezi sebou (Agentura pro sociální začleňování 2022).

Město Kroměříž si význam zajištění bezpečnosti veřejného prostoru uvědomuje. Ve městě proto působí také asistenti prevence kriminality. Preventisté kriminality se zaměřují na zvýšení bezpečnosti a veřejného pořádku ve městě, na podporu sociálně vyloučených obyvatel, na omezení páchání trestné činnosti a přestupkové činnosti v lokalitách, pozitivně působí na mládež (Agentura pro sociální začleňování 2022). Městská policie i preventisté kriminality kontrolují podniky veřejného stravování, obchody, dohlíží nad kulturními akcemi (Členové pracovní skupiny Zdravotního plánu 2020).

V některých veřejných prostorech je zakázána konzumace alkoholu a kouření (Členové pracovní skupiny Zdravotního plánu 2020), viz Obecně závazná vyhláška města Kroměříže č. 2/2022. Dle této vyhlášky je zakázána konzumace alkoholu v místech, kde se nacházejí veřejně přístupná zařízení

dětských hřišť a sportovišť, v místech, která se nacházejí do 50 m od veřejně přístupných zařízení dětských hřišť nebo sportovišť, budov škol, školských zařízení, zařízení sociální a zdravotní péče, na zastávkách městské hromadné dopravy a v okruhu 50 m od nich, u supermarketů a v okruhu 100 m od nich, u obchodů, kde se prodávají alkoholické nápoje v okruhu do 50 m.

Pohyb osob můžeme rozdělit na problematiku pohybu osob se sníženou schopností pohybu (hůře se pohybující, obtížně zdolávající výškové rozdíly) – např. osoby pohybující se pomocí holí, na vozíku, matky s kočárky či malé děti a senioři. Druhou skupinu jsou osoby se sníženou schopností orientace (obtížně rozeznávající bezpečný prostor chodníku a ostatní "nebezpečný prostor" pojižděný vozidly či mající problémy se zrakovou orientací v terénu) – např. osoby se zhoršeným zrakem a osoby nevidomé. Obě skupiny osob mají specifické požadavky na řešení pěších tras. Nejčastějším problémem osob se sníženou schopností pohybu jsou přechody pro chodce a místa pro přecházení. Přechody pro chodce v mnoha případech nesplňují podmínky pro bezpečné přecházení. Odděleně je nutné vnímat přechody pro chodce delší než 7 m, které jsou historicky umístěny na Velehradské nebo Na Lindovce. Tyto přechody jsou vyhovující počtem přecházených pruhů, ale nevyhovují svou délkou. Velkým problémem Kroměříže jsou dlouhé souvislé tahy sběrných komunikací bez možnosti jejich přejití na vyznačených přechodech pro chodce. Tímto je omezena možnost pohybu nejen osob se sníženou schopností pohybu nebo orientace. Příkladem jsou ulice Velehradská, Kojetínská, Havlíčkova, Albertova nebo i Stoličkova. (UDIMO, spol. s r. o. 2019)

Problémem na zastávkách MHD bývá nízko položená nástupní hrana, ze které je obtížné nastoupit do nízkopodlažního vozidla. (UDIMO, spol. s r. o. 2019)

Nejčastějším problémem osob se sníženou schopností orientace je nedostatečné či chybné provedení varovných a signálních pásů na přechodech pro chodce a na místech pro přecházení. Varovné pásy plní roli oddělení bezpečného a nebezpečného prostoru. Signální pásy plní roli umělé vodící linie a v místech přechodu či místa pro přecházení by měly být v ose přechodu, pokud směřují jinam, je to závažná závada, kterou je nutné odstranit. U zastávek je problémem chybně provedený kontrastní či signální pás. Varovné a signální pásy musí být mimo jiné v barevně kontrastním provedení oproti okolnímu povrchu, což není v některých místech splněno. (UDIMO, spol. s r. o. 2019)

Z analýzy méně bezpečných míst z pohledu dětí základních škol vyplynulo, že problémovými místy jsou zejména přechody pro chodce na hlavním průtahu městem a také na ulicích Oskol, Obvodová, Moravská, Albertova, Hulínská a v křižovatce Hulínská x Kaplanova. Problematické jsou také lokality před obchodními domy KAUF LAND Obvodová, Albert Kotojedská a Penny Albertova. (UDIMO, spol. s r. o. 2019) Na jednání pracovní skupiny zaznělo, že kolem některých škol jsou rozbité cesty, někde chybí nájezdy pro kočárky na chodníky anebo před nimi parkují auta, nebezpečný může být i pohyb elektrokolářů a koloběžkařů po chodnicích i silnicích, jednosměrky u škol způsobují komplikace, stejně jako zvýšené množství zaparkovaných aut na úzkých cestách.

Ze Zdravotního plánu města Kroměříže (Členové pracovní skupiny Zdravotního plánu 2020) vyplývá, že město spolupracuje s BESIP v rámci prevence úrazů dětí a mládeže.

Město Kroměříž podniká kroky k zajištění bezbariérového a bezpečného pohybu po městě. Postupně usiluje o bezbariérovost přechodů pro chodce, odstranění architektonických bariér ve veřejných budovách, o opravy chodníků (Členové pracovní skupiny Zdravotního plánu 2020). Již nyní proto mimo jiné umožňuje starším občanům přístup do prvního patra historické budovy radnice schodišťová sedačka (Vondrášek 2018) a v přízemí radnice je zřízeno WC pro imobilní občany (Vondrášek 2022e). Nicméně ještě ne ve všech veřejných budovách jsou přístupy bezbariérové.

Tabulka 3 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Bezpečnost a bezbariérovost

Pozitiva	Negativa
<ul style="list-style-type: none"> • Na území města je výjezdová základna Záchrané služby • Existence Městské policie • Vozidla MHD jsou nízkopodlažní a jsou vybavena plošinou pro nájezd • Zájem města o posílení kamerových systémů • Využívání asistentů prevence kriminality • V Kroměříži sídlí Územní odbor Hasičského záchraného sboru • V Kroměříži sídlí Obvodní oddělení Policie ČR • Zákaz konzumace alkoholu v některých veřejných prostorách • Zákaz kouření v některých veřejných prostorách • Relativně vysoká objasněnost trestných činů 	<ul style="list-style-type: none"> • Na některých frekventovaných místech chybí přechody pro chodce (Moravská, Spáčilová) • Nebezpečný pohyb uživatelů elektrokol a elektrických koloběžek po dopravních komunikacích a chodnicích • U některých veřejných budov schází bezbariérový přístup • V některých částech města absence chodníků či jejich nevyhovující stav (např. u hypermarketu Kaufland) • V okolí některých škol jsou dopravní komunikace v zhoršeném technickém stavu • Nedostatečné značení cyklopruhů • Existují místa s chybějícími nájedy pro kočárky na chodníky, anebo u nich parkují automobily • Nedostatečné nebo chybně provedené varovné a signální pásy na přechodech a místech pro přecházení • Na některých zastávkách MHD obtížný nástup (nízko položená nástupní hrana)

Poznámka: Pozitiva a náměty na zlepšení stavu nejsou řazena tematicky, ale dle důležitosti pro kvalitu života rodin, kterou jim přidělila pracovní skupina. Na prvních místech jsou ty, které byly hodnoceny jako významnější.

1.2 Obyvatelstvo a komunitní život

Demografický vývoj města Kroměříže se trvale vyznačuje ztrátou obyvatel přirozenou měnou (viz Tabulka 4) i vystěhováním obyvatel (viz Tabulka 5).

Tabulka 4 Střední stav a přirozený přírůstek obyvatel v letech 2015-2021 (dle ČSÚ)

Rok	Střední stav obyvatel	Narození			Potraty celkem	Zemřelí		Přirozený přírůstek
		celkem	živě			celkem	do 1 roku	
			celkem	v manželství				
2015	29 002	297	297	154	110	342	-	-45
2016	29 012	316	315	165	112	366	-	-51
2017	28 961	270	269	134	112	358	3	-89
2018	28 880	278	276	150	106	357	1	-81
2019	28 753	260	260	117	112	331	-	-71
2020	28 562	301	300	155	103	460	-	-160
2021	27 992	278	276	140	95	434	2	-158

Největší úbytek obyvatel spadá do kategorie osob tzv. produktivního věku, tj. věku mezi 15 a 65 lety. V této souvislosti je vhodné podotknout, že kojenecká i novorozenecká úmrtnost je velmi nízká, úmrtí nejmenších dětí jsou na Kroměřížsku ojedinělá. Děti a mladiství nejvíce umírají v důsledku úrazů, ve středním věku dominují nádorová onemocnění a s postupujícím věkem se stávají hlavní příčinou smrti nemoci srdce a cév. Nejčastějším typem zhoubných nádorů mužů jsou nádory prostaty, u žen jsou to nádory prsu. Na Kroměřížsku, obdobně jako v celé ČR i kraji, stoupají počty pacientů léčících se s cukrovkou, alergiemi i duševními nemocemi. (Město Kroměříž 2020)

Tabulka 5 Přírůstek obyvatel stěhováním, celkový přírůstek a počet obyvatel k 31. 12. v letech 2015-2021 (dle ČSÚ)

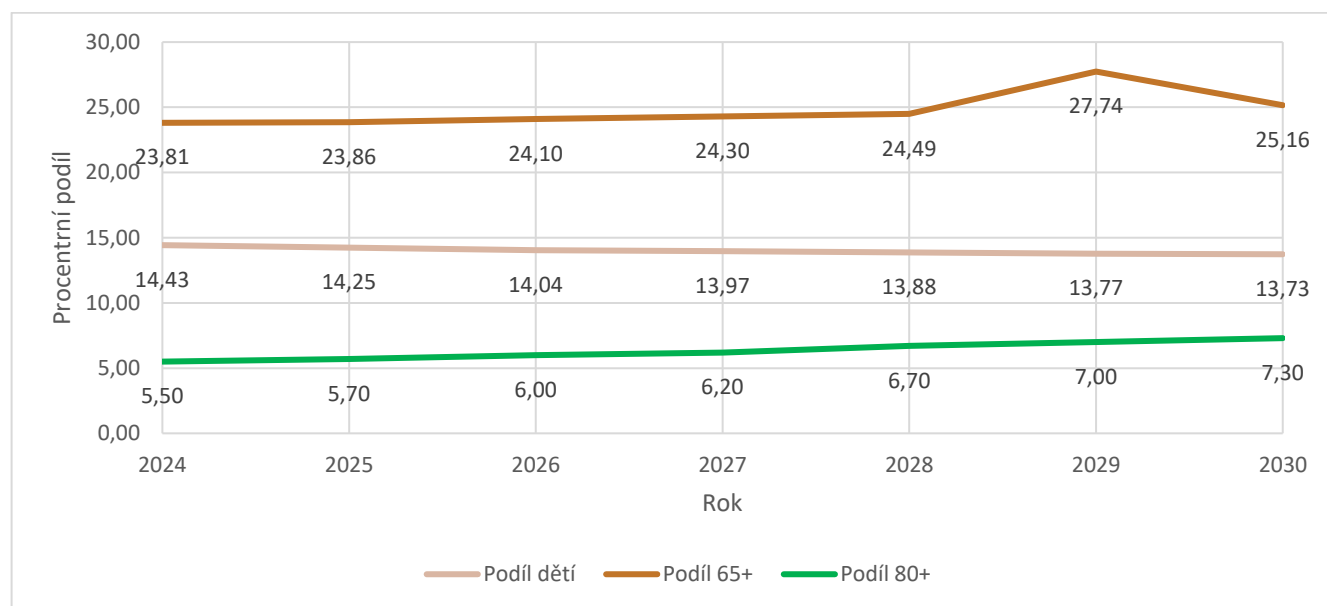
Rok	Stěhování		Přírůstek stěhováním	Celkový přírůstek	Počet obyvatel k 31. 12.
	přistěhovalí	vystěhovalí			
2015	673	597	76	31	29 066
2016	611	624	-13	-64	29 002
2017	603	619	-16	-105	28 897
2018	589	589	-	-81	28 816
2019	580	705	-125	-196	28 620
2020	511	611	-100	-260	28 360
2021	534	576	-42	-200	27 838

Největší podíl populace Kroměříže se nachází v kohortách věku 40-50 let (viz Tabulka 6), kde se zároveň pohybuje i průměrný věk obyvatelstva (44,6 let). Postupně vzrůstá počet seniorů (osob nad 65 let věku). Početní převaha seniorské populace nad dětskou populací je už nyní velmi výrazná. Předpokládá se, že tento počet se nadále bude zvyšovat, stejně jako počet obyvatel nad 80 let věku. (Město Kroměříž 2020)

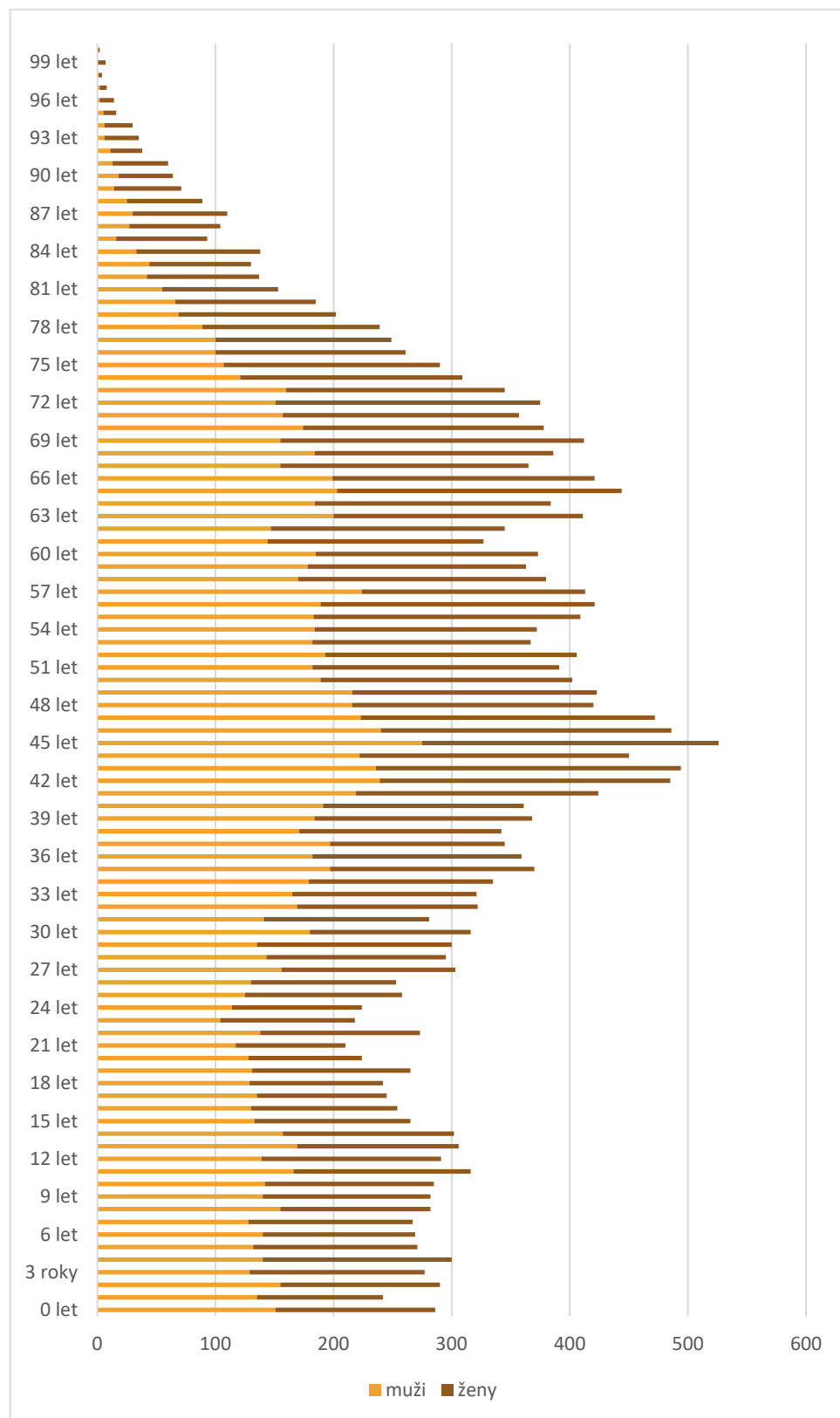
Tabulka 6 Struktura obyvatel v Kroměříži dle pohlaví a věku v letech 2017-2021 k 31. 12. (dle ČSÚ)

Rok	Počet obyvatel celkem	v tom podle pohlaví		v tom ve věku (let)			Průměrný věk
		muži	ženy	0-14	15-64	65 a více	
2017	28 897	13 725	15 172	4 238	18 517	6 142	43,7
2018	28 816	13 682	15 134	4 301	18 279	6 236	43,9
2019	28 620	13 592	15 028	4 260	17 972	6 388	44,2
2020	28 360	13 453	14 907	4 296	17 644	6 420	44,3
2021	27 838	13 212	14 626	4 164	17 218	6 456	44,6
Rozdíl 2021-2017	-1 059	-513	-546	-74	-1299	314	0,9
Rozdíl 2021-2017 v %	-3,66	-3,74	-3,60	-1,75	-7,02	5,11	2,06

Věková pyramida (viz Obrázek 2) indikuje nepříznivou demografickou situaci v blízké budoucnosti. Početnější ročníky se relativně brzy přesunou do poproduktivního věku 65+ let (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021). Tento závěr potvrzuje i předpoklad vývoje počtu obyvatel města Obrázek 1.

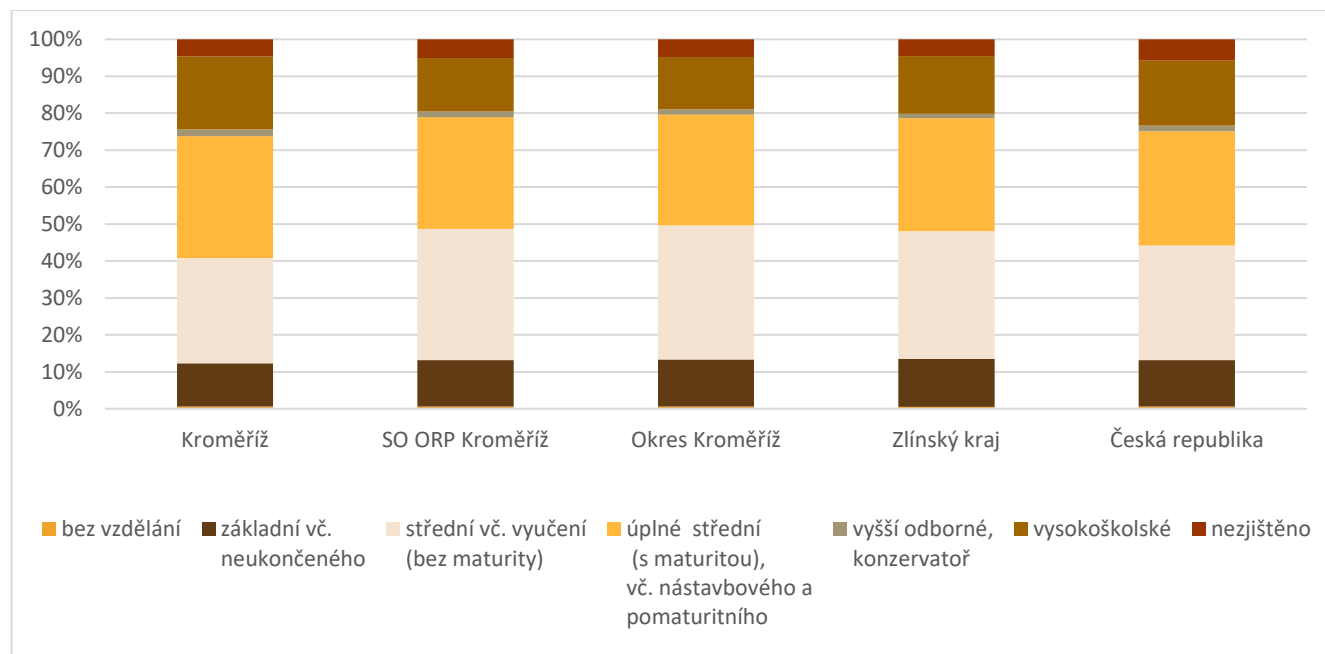

Obrázek 1 Predikce podílu věkových kohort na populaci města Kroměříže pro léta 2024-2030 v % (dle Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021), hodnoty v grafu jsou vždy k 1. lednu daného roku

Obrázek 2 Struktura obyvatelstva města Kroměříže podle věkových skupin a pohlaví (dle SLDB 2021 a ČSÚ)

Při pohledu na vzdělanostní strukturu obyvatel (viz Obrázek 3), lze konstatovat, že ve srovnání se Zlínským krajem i situací v celé ČR, je v Kroměříži zastoupen vyšší podíl populace s vysokoškolským vzděláním.

Obrázek 3 Vzdělanostní struktura ve městě Kroměříž a nadřazených administrativních územních celcích (dle ČSÚ, SLDB 2021)

V anketním šetření realizovaném v období 21. 5.–18. 6. 2021 upozorňovali obyvatelé mimo jiné na velké množství lidí bez domova a drogově závislých. (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021) Na území města se nachází jedna sociálně vyloučená lokalita. U obyvatel, kteří zde žijí, běžně existují pohledávky vůči městu a jejich příjmem jsou sociální dávky (Agentura pro sociální začleňování 2022). Časté je také u nich porušování vyhlášek města, především v oblasti občanského soužití (Agentura pro sociální začleňování 2022).

V Kroměříži se v rámci kalendářního roku obvykle pohybuje cca 45 osob bez přístřeší, kteří v zimních měsících využívají na přespání opuštěné budovy, sklepy, podloubí apod. Další specifickou kategorií jsou osoby, které v Kroměříži žijí na ubytovnách a v azylových domech. K těm patří nejméně i lidé vracející se z výkonu trestu odnětí svobody, a takových se každoročně na Kroměřížsku najde cca 65. Velká část lidí bez domova, kteří se dlouhodobě zdržují na území města Kroměříž, má trvalé bydliště v jiné obci. Zůstali zde leckdy po propuštění z PZS – protialkoholní záchytná stanice či Psychiatrické nemocnice Kroměříž. (Agentura pro sociální začleňování 2022).

Z Mapy exekucí (Otevřená společnost, o. p. s. 2021) vyplývá, že na území obce Kroměříž bylo v roce 2021 evidováno 1 623 osob v exekuci, kdy podíl osob v exekuci činil 6,86 %. Celkový počet exekucí v tomto roce činil 9 852. Mapa bankrotů (Institut prevence a řešení předlužení 2021) uvádí, že osobní bankrot jako cestu řešení předlužení zvolilo 289 osob a podíl osob v bankrotu byl 1,22 %. Přitom

84 osob z výše uvedených, tj. 29,07 %, bylo mladších 39 let. Pozitivní je, že na území města je pro obyvatele dostupné dluhové poradenství.

Pokud jde o stabilitu rodinného soužití, lze konstatovat, že na počet sňatků v daném roce připadá vždy zhruba polovina počtu rozvodů. V porovnání se situací ve Zlínském kraji i v celé ČR je rozvodový index v Kroměříži mírně vyšší (s výjimkou roku 2017).

Tabulka 7 Počet sňatků a rozvodů obyvatel v Kroměříži v letech 2017-2021 (dle ČSÚ)

Rok	Sňatky	Rozvody	Rozvodový index Kroměříž $\frac{\text{rozvody}}{\text{sňatky}} \times 100$	Rozvodový index Zlínský kraj	Rozvodový index ČR
2017	147	59	40,14	42,38	48,99
2018	144	74	51,39	44,99	44,64
2019	136	69	50,74	43,89	44,00
2020	106	60	56,60	41,11	47,86
2021	150	71	47,33	41,00	45,12

V Kroměříži se nachází velké množství spolků, sdružení a klubů. Jedná se o následující: Územní sdružení Českého zahrádkářského svazu Kroměříž, Česká společnost kognitivně behaviorální terapie Kroměříž, Klub sportovního tance Swing Kroměříž, Junák – český skaut, středisko Mirka Svobody Kroměříž, Společnost přátel Slovenska Kroměříž, Orel Jednota Kroměříž, Česká unie neslyšících Kroměříž, Český svaz pro film a video Kroměříž, Hučík Teplo s.r.o., TOM Desítka Kroměříž, Regionální sdružení mládeže Megalea o.s., Moravští madrigalisté, Lodní sporty Kroměříž, Granum o.s. Kroměříž, Kynologický klub Kroměříž, TJ Slavia Kroměříž, Občanské sdružení Barbořice Kroměříž, Občanské sdružení rodičů Barbořice, SH ČMS Kroměříž, Stop Vandalům Kroměříž, Harmonie – sdružení přátel SZŠ Kroměříž, Českomoravský svaz chovatelů poštovních holubů Kroměříž, Hortus Moraviae, Kroměříž o.s., Přátelé Evropy Kroměříž z.s., Klub UNESCO Kroměříž, Říše loutek Kroměříž o.s., Moravský rybářský svaz Kroměříž z.s., Fotoklub DK Kroměříž, Junák – český skaut, středisko Polárka Kroměříž z.s., Kroměřížsko – sdružení pro cestovní ruch o.s., Paragáni Aeroklubu Kroměříž, Tělocvičná jednota Sokol Kroměříž, Roska Kroměříž, Českomoravská myslivecká jednota – okresní myslivecký spolek Kroměříž z.s., Svaz postižených civilizačními chorobami v ČR – okresní organizace Kroměříž o.s., Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje, Sdružení rodičů a přátel gymnázia Kroměříž, Kroměřížský akvaristický spolek o.s., Aeroklub Kroměříž z.s., Sokolská župa Hanácká, Veterán klub Kroměříž o.s., SPEKTRUM preventivních programů pro děti a mládež Kroměříž, Pionýr z.s. – pionýrská skupina Julia Fučíka, Kroměřížská dráha o.s., The Anomalous, KoTě o.p.s., GET ART! o.s. (Město Kroměříž 2019a) Příloha 2 – Seznam klíčových aktérů pro rodiny na území města Kroměříže přehledně zachycuje spolky, sdružení a organizace, které nabízí aktivity pro rodiny v Kroměříži.

Zdravotní plán města Kroměříže (Členové pracovní skupiny Zdravotního plánu 2020) deklaruje, že město chce posilovat komunitní spolupráci při organizování a realizaci zdraví prospěšných aktivit, podporuje zapojení dobrovolníků. Ve městě existují dobrovolnické programy a mimo jiné i studentský dobrovolnický klub pod ADRA o.p.s. Klubíčko Kroměříž, z. s. se navíc zapojuje do projektů Evropských sborů solidarity, a působí tak v něm i zahraniční dobrovolníci.

Na jednání pracovní skupiny bylo konstatováno, že obyvatelé sídlišť mají zájem o akce na podporu tvorby místních komunit. Do podpory komunitních aktivit se zapojují neziskové organizace. Existuje podpora neformálních kontaktů mezi rodinami, kdy s integrací uprchlíků z Ukrajiny pomáhá na Odboru sociálních věcí a zdravotnictví pracovnice ukrajinského původu. Jednotlivé části města mají své osadní výbory.

Tabulka 8 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Obyvatelstvo a komunitní život

Pozitiva	Negativa
<ul style="list-style-type: none"> • Bohaté kulturní a společenské vyžití na území města • Značné množství spolků, sdružení a klubů • Podpora komunitních aktivit z rozpočtu města • Snaha o podporu komunitních aktivit neziskovými organizacemi • Fungující organizace zajišťující dobrovolnictví • Fungující svépomocné skupiny (např. rodičů) • Existence podpory neformálních kontaktů mezi rodinami • Existence dobrovolnických programů • Existence studentského dobrovolnického klubu • Existence osadních výborů místních částí • Pracovnice ukrajinského původu pomáhající s integrací Ukrajinců 	<ul style="list-style-type: none"> • Výskyt bezdomovců a drogově závislých • Úbytek obyvatel v Kroměříži (přirozenou i mechanickou měnou) • Rostoucí počet obyvatel ve věku 65+ a 80+ • Přibližně 6,8 % obyvatel je v exekuci (průměr za ČR 7,9 %, za Zlínský kraj 4,68 %) • Výskyt osob opouštějících specializovanou péči • Výskyt osob po návratu z výkonu trestu odnětí svobody (cca 65 za rok) • Existence 1 sociálně vyloučené lokality • Přibližně 1,2 % je obyvatel v osobním bankrotu, kdy průměr za ČR 1,29 %, a za Zlínský kraj 0,93 %) • Nedostatečné využívání zahraničních dobrovolníků • Nedostatečná aktivizace obyvatel k pořádání komunitních akcí

Poznámka: Pozitiva a náměty na zlepšení stavu nejsou řazena tematicky, ale dle důležitosti pro kvalitu života rodin, kterou jim přidělila pracovní skupina. Na prvních místech jsou ty, které byly hodnoceny jako významnější.

1.3 Péče o rodiny a funkční vztahy v nich

Zdravotní plán města Kroměříže (Členové pracovní skupiny Zdravotního plánu 2020) uvádí, že město chce podporovat upevňování rodinných vazeb formou osvětových i jiných aktivit a lze tak tvrdit, že si význam této podpory uvědomuje. Město dbá také na propagaci zdravého životního stylu, ať již podporou Farmářských trhů, Jablečného dne, Fair trade dnů či Dnů zdraví (Členové pracovní skupiny Zdravotního plánu 2020).

Na jednání pracovní skupiny bylo uvedeno, že na území města existuje nabídka akcí pro trávení společného času celé rodiny. Konají se různé osvětové besedy a programy. Jsou nabízeny vzdělávací aktivity na témata vztahující se k výchově dětí, zdravému životnímu stylu, rolím rodičů, komunikaci v rodině. Město chce nadále podporovat upevňování rodinných vazeb a mezigenerační aktivity.

Na druhé straně byla zmíněna negativa, a to že nabídka služeb pro rodiny s dětmi je časově omezená (nejsou nabízeny 5 dnů v týdnu) a nabídka aktivit pro rodiče s dětmi do jednoho roku je nedostatečná. Chybí primární prevence v oblasti stability manželství pro veřejnost. Je stále nedostatečná primární prevence cílená na mezigenerační aktivity, podpora komunitních aktivit městem i neformální podpora týkající se všech rodin. Prostor pro osvětové akce na školách není zatím dostatečně využit.

Tabulka 9 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Péče o rodiny a funkční vztahy v nich

Pozitiva	Negativa
<ul style="list-style-type: none"> • Existence nabídky akcí pro trávení volného času celé rodiny • Existence nabídky vzdělávacích akcí na témata vztahující se k výchově dětí, zdravému životnímu stylu, rolím rodičů, komunikaci v rodině • Zájem města podporovat upevňování rodinných vazeb a mezigenerační aktivity • Město podporuje zdravý životní styl a společenskou odpovědnost (farmářské trhy, Jablečný den, Fair trade dny, Dny zdraví, ...) • Pořádání osvětových besed a programů 	<ul style="list-style-type: none"> • Chybějící primární prevence pro veřejnost v oblasti stability manželství a partnerství • Časově omezený interval nabídky služeb pro rodinu na území města (není otevřeno 5 dní v týdnu) • Nedostatečně využitý prostor pro osvětové akce na školách • Nedostatečná neformální podpora týkající se všech rodin • Nedostatečná nabídka aktivit pro rodiny s dětmi do 1 roku • Nedostatečná primární prevence v oblasti mezigeneračních vztahů • Nedostatečná podpora komunitních aktivit

Poznámka: Pozitiva a náměty na zlepšení stavu nejsou řazena tematicky, ale dle důležitosti pro kvalitu života rodin, kterou jim přidělila pracovní skupina. Na prvních místech jsou ty, které byly hodnoceny jako významnější.

1.3.1 Péče o děti

Ve městě se nachází několik mateřských škol – viz Tabulka 10. Ve Strategickém plánu města (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021) se však uvádí, že v porovnání s dalšími většími městy v okrese zaostává počet zařízení předškolního vzdělávání a kapacity mateřských škol byly téměř naplněny.

Tabulka 10 Přehled mateřských škol v Kroměříži (dle Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021)

Mateřské školy zřizované městem Kroměříž
Mateřská škola Kroměříž, Gorkého 2566+ MŠ Trávník, odlouč. prac.
Mateřská škola Kroměříž, Kollárova 3945+MŠ Těšnovice, odlouč. prac.
Mateřská škola Kroměříž, Mánesova 3880 + MŠ Štěchovice, MŠ Mánesova 3776, odlouč. prac.
Mateřská škola Kroměříž, Osloboditelů 60
Mateřská škola Kroměříž, Páleníčkova 2851
Mateřská škola Kroměříž, Postoupky 78
Mateřská škola Kroměříž, Spáčilova 3239
Mateřská škola Kroměříž, Štítného 3712
Mateřská škola Kroměříž, Žižkova 4019
Mateřské školy zřizované Zlínským krajem
Základní škola a Mateřská škola při zdravotních zařízeních Kroměříž, Havlíčkova 1265
Základní a mateřská škola speciální Kroměříž, Františka Vančury 3695
Soukromé mateřské školy
Soukromá mateřská škola KASPÁREK s.r.o., Malý Val 1549/23, Kroměříž

Ve městě se nachází dostatečný počet základních škol – viz Tabulka 11. Základní školy fungují zároveň se školní jídelnou, školní družinou, školním klubem nebo se speciálním přípravným stupněm (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021).

V Kroměříži se nachází 11 středních škol, 2 z nich zároveň poskytují vyšší odborné vzdělání (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021). Základní i střední školy jsou vcelku rovnoměrně rozptýleny po všech obytných částech města. (CZECH Consult, spol. s r. o. 2021)

Fakulta technologická Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně nabízí v Kroměříži studium bakalářského oboru „Chemie a technologie potravin se zaměřením na: Technologie mléka a mléčných výrobků“. (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021)

Tabulka 11 Přehled základních škol v Kroměříži (dle Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021)

Základní školy zřizované městem Kroměříž
Základní škola Komenského, Kroměříž
Základní škola Oskol, Kroměříž
Základní škola Slovan, Kroměříž
Základní škola U Sýpek, Kroměříž
Základní škola Zachar, Kroměříž
Základní škola Zámoraví, Kroměříž
Základní školy zřizované Zlínským krajem
Základní škola a Mateřská škola při zdravotních zařízeních Kroměříž, Havlíčkova 1265
Základní a mateřská škola speciální Kroměříž, Františka Vančury 3695
Soukromé základní školy
Církevní základní škola v Kroměříži

Zdravotní plán (Členové pracovní skupiny Zdravotního plánu 2020) uvádí, že město usiluje o podporu zdraví dětí a mládeže, ať již podporou preventivních programů, budováním venkovních učeben, či podporou nevykonnostních sportovních aktivit dětí a mládeže. Do preventivních programů na podporu zdraví se zapojují i školy. Dle odpovědí v anketě jedné ze základních škol a jedné střední školy z Kroměříže lze odhadovat, že školy realizují aktivity pro posílení soudržnosti žáků (sebepoznávací, adaptační, výlety turistické, lyžařské, školní, pobyty v přírodě), podporují nadání dětí (kroužky, účast na soutěžích a olympiádách), aktivní i pasivní účast žáků na kulturních akcích, nabízí doučování a minimálně některé z nich podporují zapojení žáků do života školy (mají Žákovský parlament). Zájem o názory žáků má i město. Pořádá mimo jiné Žákovské fórum, jde o diskuzi k celkovému zlepšení města mezi zástupci města, odborníky a zástupci dětí z jednotlivých základních škol města Kroměříže (Škrabalová 2023).

Na území města je k dispozici široká nabídka mimoškolního/zájmového vzdělávání. Tu zajišťují mimo jiné Dům kultury v Kroměříži, p. o. (výstavy a odborné přednášky, výchovné pořady pro žáky MŠ, ZŠ, SŠ a odborných škol, taneční a pohybové kurzy, jazykové kurzy), Knihovna Kroměřížska – příspěvková organizace (veřejné knihovnické a informační služby, letní čítárna, Centrum celoživotního učení, Univerzita III. věku, lekce trénování paměti, přednášky, výstavy pro veřejnost a další volnočasové aktivity zaměřené zejména na vzdělávání veřejnosti), Klubíčko Kroměříž, z. s. (dětské skupiny; jazykové kurzy pro děti od 3 let - angličtina a francouzština; odpoledne s prvky Montessori; příměstské tábory; taneční lekce; pohybové hry), Klub UNESCO Kroměříž (konference; letní festival Hudba v zahradách a zámku; akce Dny zahrad a zámku; participace na rozvoji povědomí o organizaci UNESCO na ZŠ a SŠ), Muzeum Kroměřížska, příspěvková organizace (expoziční, výtvarné dílny, přednášky, výstavy, workshopy, konference a příměstské tábory), Státní okresní archiv Kroměříž (předkládání archiválií ke studiu a zpracování odborných rešerší, využívání archivních dokumentů k publikační a výstavní

činnosti), Občanské sdružení Přátelé Evropy Kroměříž, Středisko pro volný čas dětí a mládeže Šipka v Kroměříži, příspěvková organizace. (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021)

Z anketního šetření realizovaného v období 21. 5. – 18. 6. 2021 vyplynulo mimo jiné to, že obyvatelé postrádají na území města alternativní formy vzdělávání (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021).

Na jednání pracovní skupiny bylo oceněno, že

- město pořádá akce pro děti,
- ve městě jsou realizovány příměstské tábory,
- nabídka zájmového a mimoškolního vzdělávání je dostatečná,
- existují komunitní aktivity pro veřejnost s dětmi i předškolního věku,
- v mateřských školách a dětských skupinách je nabízeno kvalitní vzdělávání,
- existuje nabídka aktivit pro děti i o víkendech a v době prázdnin,
- existuje nabídka pro děti se specifickými potřebami a aktivity na podporu rodičovských kompetencí,
- rodiny s malými dětmi mají zájem o organizované aktivity,
- ve městě je nízkoprahové zařízení i kluby pro děti a mládež,
- ve městě existuje dětská skupina pro děti od půl roku věku.

Na druhé straně na jednání pracovní skupiny zaznělo, že

- všechna předškolní zařízení mají krátkou otevírací dobu,
- chybí kapacita družin pro žáky 3. tříd,
- nabídnuté volnočasové aktivity pro rodiče s dětmi jsou rychle obsazeny a neuspokojí všechny zájemce,
- chybí podpora krátkodobého hlídání dětí,
- není dostatek akcí zaměřených na mládež,
- není dostatečná nabídka možností plavání pro malé děti,
- podpora nevýkonnostních sportovních aktivit dětí a mládeže městem by mohla být vyšší,
- kapacita zařízení pro děti se specifickými potřebami je nedostatečná,
- na území města chybí veřejně přístupná dílna s nářadím, kterou by mohli navštívit rodiče s dítětem a něco si zde vyrobit.

Tabulka 12 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Péče o děti

Pozitiva	Negativa
<ul style="list-style-type: none"> • Město koná akce pro děti • Dostatečný počet základních škol na území města • Dostatečná nabídka zájmového a mimoškolního vzdělávání • Realizace příměstských táborů pro děti ve městě • Kvalitní vzdělávání v mateřských školách a dětských skupinách • Existence volnočasových aktivit pro děti • Existence dostatečného počtu mateřských škol na území města • Existence aktivit na podporu rodičovských kompetencí • Existence nabídky aktivit pro děti se specifickými potřebami • Existence komunitních aktivit pro veřejnost s dětmi předškolního věku • Existence nabídky aktivit pro děti i o víkendech a v době prázdnin • Existence venkovních učeben • Velká poptávka rodin s malými dětmi po organizovaných aktivitách • Spolupráce s BESIP v rámci prevence úrazů dětí a mládeže • Existence nízkoprahového zařízení • Preventivní programy ve školách zaměřené na podporu zdraví • Školy realizují aktivity pro posílení soudržnosti žáků • Školy podporují účast (aktivní i pasivní) dětí na kulturních akcích, např. vystoupení ZUŠ pro seniory • Existence nabídky doučování • Základní a střední školy jsou vcelku rovnoměrně rozptýleny po městě • Existence dostatečného počtu středních škol na území města 	<ul style="list-style-type: none"> • Kapacity mateřských škol jsou téměř naplněny • Krátká otevírací doba ve všech předškolních zařízeních • Chybějící podpora krátkodobého hlídání dětí • Není zaveden systém poskytování slev a dalších výhod rodinám s dětmi do osmnácti let věku (např. Rodinné pasy) • Chybí kapacita školních družin pro žáky 3. třídy • Nedostatečná podpora nevykonnostních sportovních aktivit dětí a mládeže • Chybějící alternativní vzdělávání • Nedostatek akcí pro mladé lidi • Nedostatečná kapacita zařízení pro děti se specifickými potřebami • Chybějící veřejně přístupná dílna s náradím (pro rodiče s dětmi)

Poznámka: Pozitiva a náměty na zlepšení stavu nejsou řazena tematicky, ale dle důležitosti pro kvalitu života rodin, kterou jim přidělila pracovní skupina. Na prvních místech jsou ty, které byly hodnoceny jako významnější.

1.3.2 Péče o seniory

Město Kroměříž se snaží podporovat seniory, ať již prostřednictvím telefonického poradenství, nabídky fyzické pomoci, zapojováním dobrovolníků do péče o seniory, seniorských spolků a klubů, podporou sportovních a vzdělávacích aktivit pro seniory (např. Den seniorů – setkání seniorů s doprovodným programem, Sportovní hry seniorů), nabídkou tzv. senior taxi nejen na cesty k lékaři v Kroměříži a jeho místních částech (Členové pracovní skupiny Zdravotního plánu 2020). Město Kroměříž je zapojeno do projektu Senior pas, který přináší ucelený a jednotný systém slev na výrobky a služby poskytované držitelům karet SENIOR PAS. Slevy jsou ve výši 5-50 % a jsou zaměřeny primárně na zdravotnictví, cestování, stravování, ubytování, vzdělání, muzea, galerie, ale i spotřební nákupy. (Klub seniorů v Kroměříži 2022) Senioři, kteří mají trvalé bydliště ve městě Kroměříž a místních částech a mají vyřízenou čipovou kartu s označením 70+, mají dopravu v MHD zdarma (Kroměřížské technické služby s.r.o. 2020). Na území města působí také kluby pro seniory, např. Klub seniorů v Kroměříži a Centrum pro seniory Zachar. Je zde také svépomocná skupina pro neformální pečující o seniory a osoby se zdravotním postižením. Senioři se mohou zapojit také do Rady seniorů, poradního orgánu vedení města pro otázky týkající se seniorů a osob se zdravotním postižením (Vondrášek 2023b).

K dispozici je pro seniory i možnost studovat Univerzitu III. věku (dále U3V). Studium je realizováno formou dvouletých přednáškových cyklů, které jsou členěny do čtyř semestrů. Výuku vedou akademičtí pracovníci zlínské univerzity, ale i odborníci z jiných univerzit a odborní pracovníci. Studenti U3V jsou na začátku studia slavnostně přijati ke studiu za přítomnosti oficiálních představitelů Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Na závěr studia absolventi obdrží Osvědčení o absolvování U3V. (Pavlíková 2023b) Knihovna Kroměřížska – příspěvková organizace nabízí také Akademii III. věku – cyklus přednášek nejen pro seniory (Pavlíková 2023a).

K poskytovaným sociálním službám se zaměřením na seniory poskytovateli sídlícími na území města Kroměříže patří (Město Kroměříž 2019b): Charitní pečovatelská služba (Arcibiskup Olomoucký – Charita Kroměříž), Pečovatelská služba Kroměříž, z. ú.¹ (Město Kroměříž), Sociální poradna (Arcibiskup Olomoucký – Charita Kroměříž), SONS ČR, z. s., Odlehčovací služby Chůvičky (Město Kroměříž – Sociální služby města Kroměříže, příspěvková organizace), Osobní asistence (Arcibiskup Olomoucký – Charita Kroměříž), Sociální poradna (Arcibiskup Olomoucký – Charita Kroměříž), Domov pro seniory U Kašny (Město Kroměříž – Sociální služby města Kroměříže, příspěvková organizace), Domov pro seniory U Moravy (Město Kroměříž – Sociální služby města Kroměříže, příspěvková organizace), Domov pro seniory Vážany (Město Kroměříž – Sociální služby města Kroměříže, příspěvková organizace), Domov sv. Kříže Kroměříž (Česká biskupská konference – Česká katolická charita), Domov se zvláštním režimem Strom života (Město Kroměříž – Sociální služby města

¹ Zastupitelstvo města Kroměříže na svém 4. zasedání, konaném 13. dubna 2023 schválilo ust. č. ZMK/23/4/17 bezúplatný převod činnosti městem Kroměříž založeného ústavu Pečovatelská služba Kroměříž z. ú. na příspěvkovou organizaci Sociální služby města Kroměříže, a to s účinností k 31. 12. 2023. Zapsaný ústav Pečovatelská služba Kroměříž bude od 1.1.2024 zrušen.

Kroměříže, příspěvková organizace), Domov se zvláštním režimem U Moravy (Město Kroměříž – Sociální služby města Kroměříže, příspěvková organizace), Domov se zvláštním režimem Váženy (Město Kroměříž – Sociální služby města Kroměříže, příspěvková organizace), Charitní dům pokojného stáří – domov se zvláštním režimem (Arcibiskup Olomoucký – Charita Kroměříž), Charitní dům pokojného stáří – odlehčovací služba (Arcibiskup Olomoucký – Charita Kroměříž).

V roce 2018 byla zpracována Analýza potřeb uživatelů sociálních služeb ORP Kroměříž. Z výsledků výzkumu vyplynulo, že absence sociální služby, kterou dotazovaní senioři pociťují, vyplývá ze specifických potřeb, případně je možné, že tato služba existuje, ale nemusí být pro klienta aktuálně dostupná. Ukázalo se také, že doba poskytování ambulantních a terénních potřeb je vhodně nastavena. Poskytované sociální služby naplňují potřeby seniorů. Senioři nejlépe hodnotili přístup personálu v sociálních službách, největší rezervy jsou v poskytované stravě a ceně za služby, případně nabídce služeb. V odpovědích na otázku, které konkrétní prvky klientům u služeb chybí, se častěji objevilo „vlastní klubovny a prostory“ (5 osob, ambulantní služby), „doprava do města a k lékaři“ (8 osob, terénní služby), „rehabilitace“ (16 osob, pobytové služby). (Zahradník 2018)

Na jednání pracovní skupiny také zaznělo, že někteří senioři by uvítali provoz senior taxi i o víkendu, na území města chybí mezigenerační prostory, kapacita pobytových sociálních služeb pro seniory je nedostatečná.

Tabulka 13 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Péče o seniory

Pozitiva	Negativa
<ul style="list-style-type: none"> • Zajištění přepravy seniorů pomocí senior taxi • Přeprava seniorů 70+ v MHD zdarma • Existence seniorských spolků/klubů ve městě • Podpora sportovních, společenských a vzdělávacích aktivit pro seniory městem • Část městských bytů je určena pro seniory • Existence nabídky Univerzity 3. věku a Akademie 3. věku ve městě • Podpora Senior pasů • Spokojenost klientů-seniorů s přístupem personálu u poskytovatelů sociálních služeb • Existence telefonického poradenství pro seniory • Zapojování dobrovolníků do péče o seniory • Existence Rady seniorů 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná kapacita pobytových sociálních služeb pro seniory • Ve městě chybí mezigenerační prostory • Senior taxi neposkytuje služby o víkendu

Poznámka: Pozitiva a náměty na zlepšení stavu nejsou řazena tematicky, ale dle důležitosti pro kvalitu života rodin, kterou jim přidělila pracovní skupina. Na prvních místech jsou ty, které byly hodnoceny jako významnější.

1.3.3 Péče o osoby se zdravotním postižením

Pro osoby se sníženou soběstačností je důležitá síť poskytovatelů zdravotních a sociálních služeb na území obce. Významnými subjekty v oblasti zdravotnické péče ve městě Kroměříži jsou Psychiatrická nemocnice v Kroměříži, Kroměřížská nemocnice a.s. a Nemocnice Milosrdných sester (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021). Tabulka 14 zachycuje, jaká sociální zařízení v obci jsou aktuálně k dispozici.

Tabulka 14 Sociální zařízení v obci k 31. 12. 2021 (dle ČSÚ)

Typ zařízení	Počet zařízení	Počet míst v zařízeních
Domovy pro seniory	4	359
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1	108
Domovy se zvláštním režimem	3	99
Azylové domy	2	107
Chráněná bydlení	2	28
Denní stacionáře	1	-
Nízkoprahová denní centra	1	-
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1	-
Centra sociálně rehabilitačních služeb	4	16
Sociálně terapeutické díly	1	-
Sociální poradny	2	-

Držitelé průkazu ZTP a držitelé průkazu ZTP/P i s invalidním vozíkem, včetně průvodce nebo psa, mají zajištěnu bezplatnou přepravu v MHD (Kroměřížské technické služby s.r.o. 2020). Jejich přeprava je možná také prostřednictvím senior taxi. Osobám se zdravotním postižením jsou k dispozici byty zvláštního určení, popř. byty zvláštního určení pro příjmově vymezené osoby. Je nabízena také odlehčovací služba, jejímž cílem je umožnit pečující fyzické osobě nezbytný odpočinek. Na území města existuje také pobytová služba pro cílovou skupinu osob s chronickým duševním onemocněním, kterou zajišťuje Oblastní charita Kroměříž. (Motyčka et al. 2017) Nabídka sociálních služeb na území města pro osoby se zdravotním postižením je hodnocena jako relativně široká. Některé podniky na území města nabízejí práci i osobám se zdravotním postižením, ale není jich mnoho a mzdy jsou zde relativně nízké.

V rámci Komunitního plánování sociálních služeb na Kroměřížsku (Město Kroměříž 2019b) byly jako slabé stránky identifikovány například nedostatečná kapacita odlehčovacích služeb pro seniory, nedostatečná kapacita pobytových sociálních služeb pro seniory, nedostatečná kapacita pobytových služeb pro osoby s duševním onemocněním, nedostatečná kapacita ambulantních, terénních a pobytových služeb pro osoby se zdravotním postižením opouštějící transformovaná zařízení a osoby

žijící v rodinném prostředí, nedostatečná kapacita odlehčovacích služeb pro osoby se zdravotním postižením, nedostatečná kapacita dostupného bydlení pro osoby s duševním onemocněním, neexistující pobytová sociální služba pro osoby s poruchami chování, nedostatečná kapacita služby denního stacionáře pro osoby s těžkým zdravotním postižením (např. s vyšší mírou podpory).

Navíc současná kapacita městských bytů nepokrývá poptávku po bydlení osob se zdravotním postižením, není dostatečně vyřešena bezbariérovost těchto bytů. (Motyčka et al. 2017) Na území města je také nedostatečná dostupnost specialistů (rehabilitace, fyzioterapie) (Město Kroměříž 2018). Na jednání pracovní skupiny také zaznělo, že chybí sociální lůžka, je nedostatečná informovanost obyvatel o činnosti Odboru sociálních věcí a zdravotnictví i o možné pomoci rodinám s dětmi se zdravotním postižením a přetrvává nedostatečná nabídka volnočasových aktivit pro rodiny s postiženým dítětem.

V rámci Komunitního plánování sociálních služeb na Kroměřížsku (Město Kroměříž 2019b) byla pozitivně hodnocena nabídka volnočasových aktivit pro osoby se zdravotním postižením poskytovaná sociálními službami. Na území města existuje také svépomocná podpůrná skupina Želvičky.

K poskytovaným sociálním službám se zaměřením na osoby se zdravotním postižením poskytovateli sídlícími na území města Kroměříže patří (Město Kroměříž 2019b) patří: Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje, pracoviště Kroměříž (Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, z. s.), Denní stacionář (Město Kroměříž – Sociální služby města Kroměříže, příspěvková organizace), Charitní pečovatelská služba (Arcibiskup Olomoucký – Charita Kroměříž), Hanáček – Sociálně terapeutické dílny (Město Kroměříž – Sociální služby města Kroměříže, příspěvková organizace), Horizont Kroměříž (Centrum služeb a podpory Zlín, o. p. s.), Poradenské centrum pro sluchově postižené Kroměříž, o. p. s., Pečovatelská služba Kroměříž, z. ú.² (Město Kroměříž), Sociální poradna (Arcibiskup Olomoucký – Charita Kroměříž), SONS ČR, z. s., Horizont Kroměříž (Centrum služeb a podpory Zlín, o. p. s.), Odlehčovací služby Chůvičky (Město Kroměříž), Osobní asistence (Arcibiskup Olomoucký – Charita Kroměříž), Podpora samostatného bydlení (Město Kroměříž – Sociální služby města Kroměříže, příspěvková organizace), SONS ČR, z. s., Charitní dům pokojného stáří – domov se zvláštním režimem (Arcibiskup Olomoucký – Charita Kroměříž), Charitní dům pokojného stáří – odlehčovací služba (Arcibiskup Olomoucký – Charita Kroměříž), Chráněné bydlení (Zlínský kraj – Sociální služby Uherské Hradiště, p. o.), Domov pro osoby se zdravotním postižením Barborka (Město Kroměříž – Sociální služby města Kroměříže, příspěvková organizace), Odlehčovací služby (Město Kroměříž – Sociální služby města Kroměříže, příspěvková organizace). Pozitivně bylo na jednání pracovní skupiny hodnoceno, že Sociální služby města Kroměříže jsou příspěvkovou organizací, a tedy pod kontrolou města.

² Zastupitelstvo města Kroměříže na svém 4. zasedání, konaném 13. dubna 2023 schválilo ust. č. ZMK/23/4/17 bezúplatný převod činnosti městem Kroměříž založeného ústavu Pečovatelská služba Kroměříž z. ú. na příspěvkovou organizaci Sociální služby města Kroměříže, a to s účinností k 31. 12. 2023. Zapsaný ústav Pečovatelská služba Kroměříž bude od 1.1.2024 zrušen.

V roce 2018 byla zpracována Analýza potřeb uživatelů sociálních služeb ORP Kroměříž. Osobám se zdravotním postižením chybělo zejména „chráněné bydlení a tréninkové byty“ (17 osob). Doba poskytování ambulancí a terénních služeb se jevila většině klientů jako vhodně nastavená. Poskytované služby naplňovaly jejich potřeby. U všech typů služeb byl pozitivně hodnocen zejména přístup personálu. Určité rezervy klienti vnímali u nabídky a ceny poskytovaných služeb. V odpovědích na otázku, které konkrétní prvky klientům u služeb chybí, se častěji objevilo jen lepší vybavení služby (5 osob, pobytové služby). Nejčastější bariérou pro využívání sociální služby byla pro čtvrtinu dotazovaných cena služby, vnímali ji jako drahou, a u 12 % klientů kapacita služby. (Zahradník 2018)

Tabulka 15 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Péče o osoby se zdravotním postižením

Pozitiva	Negativa
<ul style="list-style-type: none"> • Existence odlehčovací služby v obci • Relativně široká nabídka sociálních služeb pro OZP v obci • Existence příspěvkové organizace Sociální služby města Kroměříže • Vytvořený systém finanční podpory města pro poskytovatele sociálních služeb • Zajištění přepravy OZP prostřednictvím senior taxi • Bezplatná přeprava OZP v MHD • Existence svépomocných podpůrných skupin (např. "Želvičky" - svépomocná skupina rodičů dětí se zdravotním znevýhodněním, Svépomocná skupina pro pečující v domácnosti) • Část městských bytů je určena pro OZP 	<ul style="list-style-type: none"> • Chybí sociální lůžka • Nedostatečné kapacity chráněného bydlení a domovů se zvláštním režimem • Neexistující pobytová sociální služba pro osoby s poruchami chování • Nedostatečná informovanost obyvatel o činnosti a službách Odboru sociálních věcí a zdravotnictví • Nedostatek bezbariérových městských bytů • Nedostatečná dostupnost specialistů (fyzioterapeuti, rehabilitační pracovníci) • Nedostatečná nabídka volnočasových aktivit pro rodiny s postiženým dítětem • Nedostatečná informovanost rodin o možné pomoci rodinám se zdravotně postiženým dítětem

Poznámka: Pozitiva a náměty na zlepšení stavu nejsou řazena tematicky, ale dle důležitosti pro kvalitu života rodin, kterou jim přidělila pracovní skupina. Na prvních místech jsou ty, které byly hodnoceny jako významnější.

1.3.4 Prevence rizikového chování a sociálně patologických jevů

Město podporuje ze svého rozpočtu komunitní a preventivní aktivity. V rámci snížení škod způsobených alkoholem, tabákem a drogami podporuje město např. pořádání osvětových besed a programů (Členové pracovní skupiny Zdravotního plánu 2020). Některé neziskové organizace na území města podporují primární prevenci. Samotné město je zapojeno do sítě tzv. Zdravých měst.

Na území města se nachází Dětský domov Kroměříž (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021). Je zde k dispozici pracoviště pedagogicko-psychologické poradny a Speciálně pedagogické centrum. Pedagogicko-psychologická poradna nabízí psychologické služby, speciálně-pedagogické služby, prevenci rizikového chování, kariérové poradenství. Speciálně pedagogické centrum zajišťuje informační, diagnostickou, poradenskou a metodickou pomoc. (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021) Preventivně-výchovnou péči pro děti a mládež v Kroměříži zajišťuje Rodinné centrum Kroměříž, z. s. a Středisko výchovné péče.

Primární prevence rizikového chování je nedílnou součástí základního poslání škol a školských zařízení ve Zlínském kraji. Nezastupitelnou roli v této oblasti má i Krajská pedagogicko-psychologická poradna a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Zlín. V primární prevenci rizikového chování se angažují také nestátní neziskové organizace, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, orgány sociálně-právní ochrany dětí, policie ČR, obecní policie, probační a mediační služba, dětské domovy a výchovné ústavy. Na území kraje je také provozována tísňová linka - Linka SOS (Odbor školství, mládeže a sportu 2019).

Pomoc rodinám se soustředí především na rodinné a právní poradenství, na ochranu zájmů nezletilých dětí, na pomoc obětem domácího násilí a trestných činů, prevenci kriminality, psychologickou a terapeutickou pomoc, zajištění důstojného a morálního života členů rodiny. Jsou realizovány terénní sociální práce, a to pracovníky oddělení sociální práce Městského úřadu Kroměříž a Společností dobré vůle Argo Zlín. Pro rodiny s dětmi jsou k dispozici městské byty. Další možností pro rodiny s dětmi je využití pronájmů v bytech pro příjmově omezené osoby v domech zvláštního určení. Oblastní Charita Kroměříž provozuje také Azylový dům pro ženy a matky s dětmi. (Motyčka et al. 2017) Na území města existuje tzv. sociální šatník (<https://adra.cz/jak-pomahame/dobrovolnictvi/frydek-mistek/socialni-satniky/socialni-satnik-kromeriz/>) a obchod pro potřebné, do nějž obyvatelé mohou darovat obuv, knížky, hry, CD, plyšáky, hrnce, talířky, příbory, povlečení, deky, zkrátka cokoliv, co už nepotřebují, ale mohlo by ještě posloužit jiným (<https://adra.cz/jak-pomahame/dobrovolnictvi/frydek-mistek/charitativni-obchody/>). Dostatečně je pokryta potřeba sociálního poradenství zaměřeného na látkové a nelátkové závislosti, právní pomoc (Město Kroměříž 2019b). Nabídka služeb pro osoby ohrožené sociálním vyloučením je na území města vnímána jako dostatečná. V rámci Komunitního plánování sociálních služeb na Kroměřížsku (Město Kroměříž 2019b) byla pozitivně hodnocena existence sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi, existence sítě sociálních služeb pro rodiny s dětmi, dostatečné pokrytí území odborným sociálním poradenstvím pro rodiny s dětmi.

Od roku 2018 má město Kroměříž vytvořený systém finanční podpory pro poskytovatele sociálních služeb na svém území, a to prostřednictvím Programu pro poskytování finanční podpory z rozpočtu

města Kroměříže. Finanční podpora je poskytována ve formě dotací, a to poskytovatelům sociálních služeb, kteří nejsou příspěvkovou organizací zřízenou městem Kroměříží, a ve formě příspěvku na provoz poskytovatelům sociálních služeb, kteří jsou příspěvkovou organizací zřízenou městem Kroměříží. (Město Kroměříž 2019b) Město Kroměříž vypracovává Katalog poskytovatelů sociálních služeb v SO ORP Kroměříž. Zatím poslední byl zveřejněn 18. 2. 2021 a je k dispozici na webové stránce https://www.mesto-kromeriz.cz/fileadmin/user_upload/obecne_dokumenty/katalog_v_SO_ORP_KM.pdf.

K poskytovaným sociálním službám se zaměřením na osoby ohrožené sociálním vyloučením poskytovateli sídlícími na území města Kroměříže patří (Město Kroměříž 2019b): Astras, o. p. s. – Nízkoprahové denní centrum (Obecně prospěšná společnost – Astras), Terapeutické centrum ve Zlínském kraji, Centrum komplexní péče pro hazardní hráče ve Zlínském kraji – pobočka Kroměříž (Společnost Podané ruce, o. p. s.), Kontaktní a poradenské centrum Plus (Arcibiskup Olomoucký – Charita Kroměříž), Poradenské centrum pro sluchově postižené Kroměříž, o. p. s., Sociální poradna (Arcibiskup Olomoucký – Charita Kroměříž), ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z. s., Terénní program Plus (Arcibiskup Olomoucký – Charita Kroměříž), Astras, o. p. s. – Azylový dům pro muže (Obecně prospěšná společnost – Astras), Sociální rehabilitace Zahrada (Arcibiskup Olomoucký – Charita Kroměříž). Město spolupracuje také s Agenturou pro sociální začleňování. Některé sociální služby jsou nabízeny i on-line. Pozitivní je, že poskytovatelé sociálních služeb jsou stabilní a za účelem získání finančních prostředků se zapojují i do evropských projektů.

V rámci Komunitního plánování sociálních služeb na Kroměřížsku (Město Kroměříž 2019b) byly jako slabé stránky identifikovány mimo jiné absence noclehárny pro ženy v Kroměříži, absence noclehárny pro muže, absence pobytové sociální služby pro nízkopříjmové osoby (nebo osoby bez příjmu) se zdravotním postižením nebo osoby závislé. Chybí krizová lůžka pro akutní pomoc pro ženy a osoby s dětmi a azylové bydlení pro kompletní rodiny s dětmi. (Město Kroměříž 2019b). Problémem je také nedostatečná kapacita psychiatrů pro děti.

V roce 2018 byla zpracována Analýza potřeb uživatelů sociálních služeb ORP Kroměříž. Pokud jde o osoby ohrožené sociálním vyloučením, klientům chybí „sociální byty, levné ubytování s jídelnou“ (6 osob) a noclehárna pro ženy (3 osoby). Doba poskytování ambulantních a terénních služeb většině klientů vyhovuje, či alespoň částečně vyhovuje. Někteří by u ambulantních služeb uvítali rozšíření otevírací doby (4 osoby) a víkendový provoz služeb (3 osoby). Mírně hůře byly hodnoceny v tomto případě pobytové služby, kde se vnímání saturování potřeb přesunulo výrazněji do kategorie „spíše vyhovuje“. U ambulantních služeb klienti vnímali největší rezervy v prostředí služby a v nabídce služeb. Pozitivně hodnotili přístup personálu a ceny za služby. U terénních služeb byly klienty pozitivně hodnoceny všechny prvky. U pobytových služeb byly hůře hodnoceny možnosti trávení volného času, strava, prostředí, cena za služby i nabídka služeb. Zajímavé byly v tomto případě vnímané překážky ve využívání sociálních služeb, kde mezi klienty rezonovaly obavy o anonymitu (30 %), ostych a stud (27,5 %), nedostatek informací (19 %), finance (19 %), místo poskytování (13,5 %), kapacita služby (11 %). (Zahradník 2018)

Tabulka 16 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Prevence rizikového chování a sociálně patologických jevů

Pozitiva	Negativa
<ul style="list-style-type: none"> • Existence sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi • Dostatečná nabídka služeb pro osoby ohrožené sociálním vyloučením • Dostatečné pokrytí sociálního poradenství ve městě • Vypracovaný katalog poskytovatelů sociálních služeb v ORP Kroměříž • Poskytovatelé sociálních služeb jsou stabilní • Existence neziskovek podporujících primární prevenci na území města • Aktivní zapojení škol a školek do preventivních programů • Spolupráce s Agenturou pro sociální začleňování 	<ul style="list-style-type: none"> • Chybí azylové bydlení pro kompletní rodiny s dětmi • Chybí krizová lůžka pro ženy, ženy s dětmi a muže s dětmi • Nedostatečná dostupnost psychiatrů pro děti • Chybí sociální služba "noclehárna" pro muže i ženy • Chybí pobytové sociální služby pro nízkopříjmové osoby • Chybí pobytové sociální služby pro osoby závislé

Poznámka: Pozitiva a náměty na zlepšení stavu nejsou řazena tematicky, ale dle důležitosti pro kvalitu života rodin, kterou jim přidělila pracovní skupina. Na prvních místech jsou ty, které byly hodnoceny jako významnější.

1.4 Trh práce a sladování práce a soukromí obyvatel města

Sladění práce a soukromí lze definovat jako stav, ve kterém jsou priority člověka ohledně práce a soukromého života naplněny (Benito-Osorio et al. 2014). Dosažení sladění práce a soukromí je spojeno s pocitem, že člověk je spokojený se svým životem, váží si sám sebe, má dostatek energie, cítí se zdravý, finančně soběstačný a začleněný do společnosti. Díky tomu je ochoten se také angažovat do dění v okolí, je více produktivní, kreativní, udržuje si odbornou způsobilost (viz např. (Byrne 2005).

Podpořit sladování práce a soukromí lze i na úrovni měst a nadřazených celků. K pozitivním efektům následně patří vyšší ekonomická stabilita, snížení zdravotních problémů obyvatel způsobených stresem, pokles nezaměstnanosti, snížení výskytu sociálních problémů, či odstranění diskriminace a stereotypního myšlení (Mensah a Adjei 2020). Naopak v regionech, kde pro sladění práce a soukromí nejsou vhodné podmínky, dochází k nežádoucím změnám jako je např. klesající plodnost, zpomalení rozvoje regionu, růstu sociálních nerovností, rozmachu patologických postojů a chování mladých či k rozvoji civilizačních nemocí (Mensah a Adjei 2020). I z těchto důvodů Zlínský kraj ve spolupráci s Krajskou hospodářskou komorou obnovili oceňování zaměstnavatelů, kteří podporují sladování práce a soukromí zaměstnanců, a vyhláší každý rok anketu Férový zaměstnavatel Zlínského kraje (viz <https://www.khkzk.cz/ferovy-zamestnavatel-zlinskeho-kraje-2023>).

Pokud jde o Kroměříž, míra nezaměstnanosti je zde obdobně jako v celé ČR aktuálně velmi nízká. K 31. březnu 2023 připadali v okrese Kroměříž 2 uchazeči o zaměstnání na 1 volné pracovní místo.

Tabulka 17 Nezaměstnanost ve městě Kroměříž k 31. 12. 2022 (dle ČSÚ)

Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce – dosažitelní		Podíl nezaměstnaných osob (v %)		Pracovní místa v evidenci úřadu práce
celkem	ženy	celkem	ženy	
572	316	3,32	3,65	421

Kontaktní pracoviště Úřadu práce v Kroměříži evidovalo k 6. 5. 2023 celkem 541 volných pracovních míst, z toho 203 přímo na území města. Minimálně 22 nabídek na území města bylo vhodných i pro osoby se zdravotním postižením a přinejmenším 28 umožňovalo i variantu zkráceného pracovního úvazku. Na jednání pracovní skupiny zaznělo, že nabídek uplatnění pro osoby se zdravotním postižením by mohlo být více a že ve městě chybí sociální podnik, který by těmto osobám nabízel adekvátní mzdu. Chybí zde také funkční systém podporovaného zaměstnávání (sociální rehabilitace). Nabídka zkrácených úvazků a pružné pracovní doby je nedostatečná. Chybí ochota zaměstnavatelů zaměstnat osoby s nižším vzděláním, ohrožené sociálním vyloučením a se záznamem v trestním rejstříku.

Úřad práce nabízí mimo jiné rekvalifikační a vzdělávací kurzy. K 6. 5. 2023 si zájemci mohli vybrat z nabídky 122 kurzů, většinou z oblasti informačních technologií. Úřad práce také podporuje flexibilní zaměstnávání. Zaměstnavatelé mohou požádat o příspěvky na sdílené pracovní místo po dobu max.

12 měsíců (podporovány jsou zejména osoby se zdravotním postižením, osoby starší 60 let, osoby pečující o dítě do 10 let věku a osoby pečující o osobu v některém ze stupňů závislosti), společensky účelné pracovní místo vyhrazené – generační tandem (podstatou je podpora přenosu pracovních zkušeností na osoby vstupující na trh práce bez předchozích pracovních zkušeností a delší zaměstnatelnost starších osob v předdůchodovém věku, na 6-12 měsíců), společensky účelné pracovní místo vyhrazené – zkrácený úvazek (primárně se jedná o osoby se zdravotním postižením, starší 60 let, pečující o dítě do 10 let věku, pečující o osobu v některém ze stupňů závislosti nebo u nichž z různých objektivních důvodů vyvstala potřeba pracovat na zkrácený úvazek, na 6-12 měsíců), příspěvek na zapracování.

Vedení kroměřížské radnice obnovilo pracovní skupinu nazvanou Grémium podnikatelů. Grémium podnikatelů by se mělo scházet pravidelně jednou za čtvrt roku. Cílem by měla být diskuse a návrhy opatření, které pomohou zlepšit podmínky pro zaměstnavatele a pro podnikající osoby ve městě Kroměříži. (Vondrášek 2023a)

Klubíčko Kroměříž, z. s. nabízí rodičům vzdělávací aktivity zaměřené na sladování rodiny a zaměstnání, nabízí také kurzy s možností účasti i s dětmi, během mateřské a rodičovské dovolené mají rodiče možnost působit v Klubíčku jako odborný dobrovolník a lektorovat besedy, přednášky, workshopy (Zjištění z ankety mezi organizacemi podporujícími kvalitu života rodin ve městě, realizované v rámci zpracovávání Koncepce rodinné politiky města Kroměříže v únoru 2023).

Na jednání pracovní skupiny bylo uvedeno, že alespoň někteří zaměstnavatelé se snaží vyjít vstříc individuálním potřebám zaměstnanců, zaměstnavatelé jsou si vědomi přínosu sladění práce a soukromí zaměstnanců, zaměstnavatelé podporují kulturní, sportovní a společenské akce ve městě, někteří zaměstnavatelé realizují akce i pro členy rodin zaměstnanců či na ně přispívají, řada zaměstnavatelů se stará o stravování zaměstnanců, podporuje rozvoj zaměstnanců (např. jazykovými kurzy) a nabízí zaměstnancům benefity (např. sick days, penzijní připojištění, odměny při výročí), někteří zaměstnavatelé podporují také kvalitní trávení volného času zaměstnanců (nabízí např. volné či zlevněné vstupy na kulturní a sportovní akce). Tyto údaje potvrzuje i anketa se čtyřmi zaměstnavateli v Kroměříži, realizovaná v rámci zpracovávání Koncepce rodinné politiky města Kroměříže v únoru 2023. Nicméně zdá se, že informace o přístupu zaměstnavatelů k oblasti podpory sladování práce a soukromí zaměstnanců jsou spíše dílčí. Na jednání pracovní skupiny bylo konstatováno, že zaměstnavatelé podporují odborné praxe studentů, ve městě existují také podpůrné skupiny pro rodiče na mateřské a rodičovské dovolené. Byla pochválena také jedna z pracovnic Živnostenského úřadu za tolerantní přístup k dětem. Osvěta zaměstnavatelů i obyvatel týkající se sladování práce a soukromí by mohla být posílena.

Tabulka 18 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Trh práce a sladování práce a soukromí obyvatel města

Pozitiva	Negativa
<ul style="list-style-type: none"> • Snaha alespoň některých zaměstnavatelů vyjít vstříc individuálním potřebám zaměstnanců ohledně pracovního režimu • Alespoň někteří zaměstnavatelé podporují kvalitní trávení volného času zaměstnanců (např. volné a zlevněné vstupy na sportoviště a kulturní akce, nabízí rekreační středisko) • Alespoň někteří zaměstnavatelé si uvědomují význam sladění práce a soukromí zaměstnanců • Zaměstnavatelé podporují rozvoj zaměstnanců (např. jim nabízí jazykové kurzy) • Zaměstnavatelé podporují kulturní, sportovní a společenské akce ve městě • Existence nabídky zaměstnání pro OZP • Zaměstnavatelé se starají o stravování zaměstnanců (např. zbudováním jídelny, dotováním jídla) • Alespoň někteří zaměstnavatelé nabízí zaměstnancům benefity (např. sick days, penzijní připojištění, akce pro zaměstnance, odměny při pracovním výročí) • Podpora odborných praxí studentů zaměstnavateli • Existence podpůrných skupin pro rodiče na mateřské a rodičovské dovolené • Alespoň někteří zaměstnavatelé pořádají volnočasové akce i pro členy rodiny zaměstnanců či na ně přispívají • Existence nabídky vzdělávacích aktivit na téma sladování rodiny a zaměstnání pro obyvatele 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek zkrácených pracovních úvazků • Nedostatečná nabídka pružné pracovní doby • Chybí bližší informace o tom, jak zaměstnavatelé vnímají přínos sladění práce a soukromí zaměstnanců a co v této oblasti dělají • Absence sociálního podniku (chráněných dílen) pro OZP za adekvátní mzdu na území města • Nedostatek pracovního uplatnění pro OZP, zejména pro osoby s psychickými problémy • Nedostatečná osvěta o sladování práce a soukromí • Chybí ochota zaměstnat osoby s nižším vzděláním, ze sociálně vyloučených lokalit a osoby se záznamem v trestním rejstříku • Absence funkčního systému podporovaného zaměstnávání (sociální rehabilitace)

Poznámka: Pozitiva a náměty na zlepšení stavu nejsou řazena tematicky, ale dle důležitosti pro kvalitu života rodin, kterou jim přidělila pracovní skupina. Na prvních místech jsou ty, které byly hodnoceny jako významnější.

1.5 Prorodinná komunikace a spolupráce prorodinných organizací

Město má zájem o podporu rodin. Je také aktivně zapojeno do mezinárodního Projektu Zdravé město (<https://www.zdravamesta.cz/>).

Městský úřad Kroměříž kombinuje klasické i novější komunikační kanály. Aktivně využívá pro informování své webové stránky (<https://www.mesto-kromeriz.cz/>), na kterých průběžně zveřejňuje tiskové zprávy, i sociální sítě. Pokud jde o sociální sítě, nejlépe si město vede na sociální síti Facebook (<https://www.facebook.com/MestoKromerizOficialne>, 11 179 lidem se to líbí, 12 105 lidí to sleduje), následuje Instagram (https://www.instagram.com/mesto_kromeriz/?hl=cs, 3 871 sledujících), Twitter (<https://twitter.com/mestokromeriz>, 2717 Tweetů k 2. 3. 2023, 568 sledujících) a Youtube – Kroměříž TV (<https://www.youtube.com/@MestoKromeriz>, 210 odběratelů).

Město provozuje i Mobilní Rozhlas. Ten městu umožňuje rozesílat občanům e-maily s informacemi z radnice a v případě krizových situací i SMS zprávy do jejich mobilních telefonů (Vondrášek 2021).

Město je také zapojeno do sítě Munipolis. MUNIPOLIS je chytrá komunikační síť spojující města a obce, firmy, spolky a další skupiny s jejich členy, obyvateli, rodinami či zaměstnanci. K 6. 5. 2023 zde Kroměříž měla přihlášeno 1318 uživatelů, 60 094 přečtených zpráv, 661 vyřešených podnětů a 1236 pochval. Na jednání pracovní skupiny byla pozitivně oceněna právě možnost podávat podněty ke zlepšení pomocí tohoto systému.

Město vydává také místní zpravodaj (Kroměřížský zpravodaj), který je každý měsíc doručován zdarma do domácností po celém území města Kroměříže, včetně místních částí (Drahlov, Bílany, Hradisko, Kotojedy, Postoupky, Těšňovice, Trávník, Vážany, Zlámanka). Vychází nákladem 13 800 ks a je rovněž k dispozici v elektronické verzi na webových stránkách města (<https://www.mesto-kromeriz.cz/aktuality/zpravodaj-ke-stazeni-pdf/2021/>).

Obyvatelé mohou mimo jiné diskutovat s představiteli města o současných problémech i o budoucím směřování města na Veřejném fóru (Vondrášek 2022d).

V roce 2023 proběhne také poprvé v Kroměříži tzv. Burza filantropie (<https://www.burzafilantropie.cz/>). Jde o nástroj k podpoře projektů neziskových organizací, který zároveň nabízí setkání zástupců podnikatelského sektoru, neziskových organizací a veřejné správy. Neziskové organizace zde prezentují svůj projekt a ucházejí se o podporu donátorů z řad podnikatelů a veřejné správy.

Na jednání pracovní skupiny zaznělo, že jednotlivá zařízení a instituce pracující s dětmi a mládeží na území města mají zájem o spolupráci, dochází k síťování služeb pro rodiny a vzájemné výpomoci. Na území města fungují organizace zajišťující dobrovolnictví i svépomocné skupiny. Rodinní příslušníci se mohou aktivně zapojit jako lektoři i dobrovolníci. Jeví se, že aspoň do určité míry je funkční i spolupráce mezi školami a rodiči. Naopak chybí pozice koordinátora prorodinných aktivit. Není také realizováno setkání neziskových organizací s městem za účelem ocenění přínosu a činnosti těchto organizací. Objevil se i názor, že sociální sítě města nejsou dostatečně využívány a mohou být vnímány jako málo

atraktivní. Nicméně v roce 2022 ohodnotil spolek Kvalikom, z. s., jehož cílem je kultivovat, zlepšovat a oceňovat způsob komunikace veřejných institucí s jejich klienty, Twitter města Kroměříže jako 11. nejlepší mezi městy s více než deseti tisíci obyvateli v České republice (Vondrášek 2022a) a účet na síti Instagram jako pátý nejlepší (Vondrášek 2022b).

Tabulka 19 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Prorodinná komunikace a spolupráce prorodinných organizací

Pozitiva	Negativa
<ul style="list-style-type: none"> • Zájem města o podporu rodin a kvality jejich života • Spolupráce jednotlivých zařízení a institucí pracujících s dětmi a mládeží na území města • Zájem města o zapojení zainteresovaných stran do tvorby Koncepce rodinné politiky města Kroměříže • Síťování služeb pro rodiny a vzájemná výpomoc • Město využívá klasické i novější komunikační kanály • Setkávání vedení města s obyvateli (Veřejné fórum) • Zájem města o podněty žáků ke zlepšení města (Žákovské fórum) • Možnost pro obyvatele hlásit podněty ke zlepšení • Průběžné zveřejňování tiskových zpráv na webových stránkách města • Zapojení města do sítě Zdravých měst • Kroměřížská radnice obnovila Grémium podnikatelů • Spolupráce škol s rodiči žáků • Poskytovatelé služeb pro rodiny se aktivně zapojují do evropských projektů 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná informovanost obyvatel o činnosti jednotlivých neziskových organizací • Chybějící pozice koordinátora prorodinných aktivit • Sociální síť města nejsou dostatečně využívány k informování směrem k rodinám • Chybějící setkávání města s neziskovkami za účelem poděkování neziskovkám za jejich činnost • Chybějící setkávání prorodinných organizací • Příspěvky na sociálních sítích města jsou málo atraktivní

Poznámka: Pozitiva a náměty na zlepšení stavu nejsou řazena tematicky, ale dle důležitosti pro kvalitu života rodin, kterou jim přidělila pracovní skupina. Na prvních místech jsou ty, které byly hodnoceny jako významnější.

1.6 Trendy ovlivňující rodiny a kvalitu jejich života

Trendy, které ovlivňují či budou v brzké době ovlivňovat, kvalitu života rodin nejen v Kroměříži, lze rozdělit na politické, ekonomické, sociální, technologické a environmentální. Navíc u některých lze předpokládat jejich pozitivní dopad (jedná se o možné příležitosti), u jiných se očekává zase spíše dopad negativní (jde o možné hrozby). Ty, které byly na základě jednání pracovní skupiny identifikovány, jako hlavní, jsou blíže představeny v následujících podkapitolách.

1.6.1 Politické trendy

Rodina je vnímána v ČR jako jedna ze základních hodnot. Tomu odpovídá i to, že rodina a rodinná politika se objevuje v několika strategických dokumentech Ministerstva práce a sociálních věcí (např. v Koncepti rodinné politiky) a na tuto oblast je zaměřeno několik dotačních titulů. Jde zejména o dotační titul Obec přátelská rodině a seniorům, dotace na podporu rodiny pro nestátní neziskové organizace v dotačním řízení Rodina a dotace na podporu aktivit pro rodiny s dětmi z Ukrajiny.

Dotační titul Obec přátelská rodině a seniorům – jedná se o podporu prorodinných/proseniorských aktivit a opatření, která mají preventivní a podpůrný charakter, přispívají k bezproblémovému fungování rodin a komunity, posilují její stabilitu a soudržnost, zkvalitňují rodinné i sousedské vztahy, přispívají k harmonizaci pracovního a soukromého života, předcházejí ohrožení rodin a posilují jejich stabilitu a soudržnost, předcházejí sociálnímu vyloučení a podporují aktivní, smysluplný a důstojný život seniorů v jejich vlastním sociálním prostředí a rozvoj pečovatelských kompetencí u všech generací. (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2022c)

Dotace na podporu rodiny pro nestátní neziskové organizace v dotačním řízení Rodina – cílem dotačního programu je podpora služeb pro rodiny, které mají preventivní a podpůrný charakter. Služby mají posilovat rodičovské kompetence, zkvalitňovat rodinné vztahy, podporovat rodiny v péči o děti, v jejich výchově a při sladění práce a rodiny, napomáhat při předcházení rizikových situací v rodině, řešit krizové situace v rodině, a to včetně domácího násilí, týrání a zneužívání dětí (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2022b)

Dotace na podporu aktivit pro rodiny s dětmi z Ukrajiny - mimořádný dotační titul pro neziskové organizace, obce a jejich příspěvkové organizace, kraje a jejich příspěvkové organizace k realizaci dočasných aktivit na podporu rodin s dětmi z Ukrajiny, na podporu adaptace a integrace těchto rodin v České republice (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2022a)

Rodina se může dostat do situace, kdy bude potřebovat využít sociálních služeb. Obecně platí, že financování sociálních služeb v ČR je založeno na principu vícezdrojového financování. Do systému financování vstupují finanční prostředky z veřejných rozpočtů, úhrady od uživatelů, prostředky ze strukturálních fondů EU, platby od zdravotních pojišťoven, prostředky ze sbírek, fondů a nadací atd. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR poskytuje dotaci ze státního rozpočtu na sociální služby jednotlivým krajům, a ty pak tuto dotaci přerozdělují sociálním službám, které jsou zařazeny do krajských sítí sociálních služeb. Zlínský kraj má na podporu sociálních služeb ze svého rozpočtu rovněž

vyhrazeny vlastní programy (Odbor sociálních věcí Krajského úřadu Zlínského kraje 2022). Je zde tedy možnost pro poskytovatele sociálních služeb na území města Kroměříže se do těchto dotací a programů zapojit. Nicméně se zdá, že stávající systém podpory rodiny, zabezpečení neformálních pečujících i sociálních služeb je nedostatečně flexibilní (Odbor sociálních věcí Krajského úřadu Zlínského kraje 2022). Existuje časový nesoulad mezi identifikací potřeby sociální služby, vytvořením materiálně-technických a personálních podmínek pro zajištění sociální služby a reálnou potřebou v reálném čase (Odbor sociálních věcí Krajského úřadu Zlínského kraje 2022).

Strategické dokumenty ČR a EU (Lisabonská strategie transformace Evropy, Bílá kniha, Strategie celoživotního učení ČR) podporují celoživotní učení, což vede mimo jiné k realizaci a podpoře rekvalifikačních kurzů na území ČR. Celoživotní učení bude v budoucnosti nezbytné (Competence Centre on Foresight 2023). V souvislosti se vzděláváním se objevuje také volání a zájem veřejnosti po nových pedagogických přístupech (např. škola hrou, zážitkové učení) (Competence Centre on Foresight 2023).

Od 1. 1. 2023 dochází na základě změny zákona k automatickému zřízení datových schránek živnostníkům, spolkům, nadacím a některým fyzickým osobám a vzniká jim povinnost se státními úřady komunikovat výhradně prostřednictvím datové schránky, což řada těchto subjektů vnímá jako přítěž (Procházka 2021) a ukončuje svou činnost (Hovorková 2023). Pokud někteří živnostníci, spolky či nadace ukončí svou činnost v reakci na zavedení povinnosti datových schránek, může to vést ke snížení dostupnosti určitých služeb pro rodiny v Kroměříži.

Jedním z globálních trendů, který by mohl ovlivnit i rodiny, je rostoucí vliv nestátních aktérů (např. nadnárodních korporací, sociálních médií, nevládních a mezinárodních organizací, developerů, investorů, občanských sdružení) (Competence Centre on Foresight 2023). Tito aktéři získávají větší vliv ohledně správy věcí veřejných na lokální, národní i mezinárodní úrovni (PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o. a ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú. 2020). S tímto trendem souvisí i sílící vliv jedinců na celospolečenské, ekonomické i politické rozhodovací procesy (PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o. a ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú. 2020).

Dalším z globálních trendů je zintenzivňující se globalizace. Zvyšuje se provázanost a vzájemná závislost sociálně-kulturních, ekonomických, finančních, výrobních, přepravních, environmentálních a jiných systémů (PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o. a ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú. 2020).

Tabulka 20 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Politické trendy

Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Finanční podpora sociálních služeb státem a krajem (financování formou dotací) • Finanční podpora prorodinných aktivit státem • Volání po nových pedagogických přístupech (škola hrou, zážitkové učení) • Podpora rodin součástí strategických dokumentů MPSV a Zlínského kraje • Rostoucí mobilita • Nárůst významu nestátních aktérů na správu věcí veřejných • Podpora celoživotního učení ve strategických dokumentech ČR a EU • Sílicí vliv jedinců a malých skupin na celospolečenské procesy 	<ul style="list-style-type: none"> • Malá flexibilita systému poskytování sociálních služeb • Nedostatečné propojení zdravotní a sociální oblasti při péči o potřebné • Zintenzivňující se globalizace • Zavedení datových schránek živnostníkům, spolkům, nadacím a povinnosti komunikovat se státními úřady jen tímto způsobem

Poznámka: Příležitosti a hrozby jsou řazeny dle důležitosti pro kvalitu života rodin, kterou jim přidělila pracovní skupina. Na prvních místech jsou ty, které byly hodnoceny jako významnější.

1.6.2 Ekonomické trendy

Na trhu práce schází pracovní síla (Project Management Institute, Inc. 2023), což brzdí růst hrubého domácího produktu ČR (Wiedermann et al. 2022). Podíl nezaměstnaných k ekonomicky aktivním, tj. součtu zaměstnaných a nezaměstnaných, dosáhl v březnu 2,5 %, a podíl zaměstnaných k celé populaci 15–64letých dosáhl v březnu 75,9% (ČSÚ 2023). I přesto je v ČR relativně obtížná situace starších osob (50+) a žen na trhu práce (Project Management Institute, Inc. 2023). Míra zaměstnanosti mužů činila 82,0 %, u žen 69,6 % (ČSÚ 2023). Míra zaměstnanosti osob ve věku 50–64 let činila 81,9 % (u 30–49 let byla 88,2 %) (ČSÚ 2023).

Osoby ve věku 50+ při ztrátě zaměstnání obtížněji nacházejí nové, např. kvůli nedostatečné profesní mobilitě, předsudkům zaměstnavatelů a potřebě kombinovat práci a péči o rodinu – závislého seniora (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017).

Ženy v Česku jsou vysoce kvalifikované, ale pracovní uplatnění nacházejí převážně v oborech s nižšími výdělky (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017). Podíl žen ze všech studentů vysokých škol v ČR se mezi lety 2001 a 2012 postupně zvyšoval, konkrétně ze 48,3 % na 56,2 %, poté vykázal víceméně setrvalý stav (v roce 2021 činil 55,6 %) (ČSÚ 2022). Po ukončení rodičovské dovolené začínají ženy často v budování kariéry znovu od úplného začátku (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017). Navíc, jsou to většinou ženy, které pečují o závislého a nemocného jedince v domácnosti.

Celkově se dle odhadů (Wiedermann et al. 2022) vlivem studia, péče o děti a dřívějších důchodů nachází mimo trh práce cca 570 tisíc žen. Jedná se tedy o obrovský potenciál dodatečně kvalifikované pracovní síly (Wiedermann et al. 2022). Český pracovní trh postrádá dostatek možností pro sladění péče o rodinu a placeného zaměstnání (zejména flexibilních pracovních úvazků, dostupných služeb péče o předškolní děti, nedostatečné kapacity družin základních škol - některé základní školy družiny vůbec nemají, příp. z kapacitních důvodů přijímají pouze žáky prvních a druhých tříd zaměstnaných rodičů) (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017). Tyto skutečnosti nejednou vedou k nespokojenosti žen s jejich životní dráhou (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017). Nedostatek dostupných služeb pro nejmenší děti rodiče často řeší využíváním chův a služeb v rámci šedé ekonomiky (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017). Využívání služeb pro domácnost je v ČR stále málo rozšířené (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017). Nevýhodné postavení žen a starších osob na trhu práce negativně ovlivňuje jejich rodiny (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017)

V důsledku rychlého rozvoje technologií se začíná měnit povaha práce (Competence Centre on Foresight 2023) a čeká se poptávka po kvalifikované pracovní síle (Project Management Institute, Inc. 2023). Vznikají nové pracovní příležitosti, ubývá monotónní a těžké fyzické práce, rozšiřují se možnosti a využívání hybridního pracovního prostředí (Competence Centre on Foresight 2023). Například nově vybudované robotické distribuční centrum pro on-line nakupování společnosti Amazon v Kojetíně může nabídnout nová pracovní místa i obyvatelům Kroměříže (Poláková-Uvírová 2022). Na trhu práce se také objevují nové modely a trendy práce (např. krátkodobé kontrakty, spolupráce s freelancery, digitální nomádi, coworkingová pracoviště), což souvisí s rozvojem tzv. zakázkové ekonomiky (gig economy – situace, kdy lidé pracují přechodně, na dohodu nebo jako samostatně výdělečně činné osoby, nikoliv jako zaměstnanci na plný úvazek) (Competence Centre on Foresight 2023). Na trh práce pomalu vstupuje také generace Z (1996-2020), která vyrostla v digitálním věku a existence i využívání technologií je pro ni zcela samozřejmé (Competence Centre on Foresight 2023).

V současné době rostou ceny energií, služeb, a tím i náklady pro rodiny. Jen v únoru 2023 vzrostla cenová hladina meziročně o 16,7 % (Kráal 2023). Vysoké náklady na základní potřeby rodin (zejména bydlení) – nedostupnost kvalitního bydlení (nedostatek nájemního bydlení, nízký podíl nájemního bydlení, nevhodná struktura nabídky – schází malometrážní byty, vysoké výdaje za bydlení) ztěžují mladým lidem zakládání rodiny (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017). Vysoké jsou i náklady předškolní péče a mimoškolních aktivit (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017). Pozitivní však je, že stoupá počet institucí, které poskytují zvýhodnění pro rodiny s dětmi ve formě slev (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017). Obdobně stále platí, že v ČR je nízká míra ohrožení příjmovou chudobou u rodin s dětmi – chudobou jsou více ohroženy domácnosti se třemi a více dětmi, domácnosti sólo rodičů, domácnosti s nižším dosaženým vzděláním a domácnosti, jejichž nejmladší nezaopatřené dítě má mezi 6-17 roky (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017).

Když rodiče ukončí pobírání rodičovského příspěvku, ztrácí sociální ochranu v rámci sociálního pojištění, což odrazuje od započítání samostatně výdělečně činnosti či od návratu k ní (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017).

Kvalitu života rodin může ovlivňovat také nedostatek praktických lékařů, zubních lékařů a dalších ambulantních lékařů (Členové pracovní skupiny Zdravotního plánu 2020). Situaci komplikuje navíc nepříznivá věková struktura ambulantních lékařů téměř ve všech oborech, vč. primární péče (stomatologie, gynekologie) (Členové pracovní skupiny Zdravotního plánu 2020). V ČR chybí systém návazné péče, kdy by o ženu v těhotenství, při porodu i po porodu pečovala porodní asistentka (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017). Dalšími výzvami jsou nedostatečné propojení zdravotní a sociální oblasti při ukončení hospitalizace (nedostatek následných lůžek) při zajištění péče o osoby s duševním onemocněním (Odbor sociálních věcí Krajského úřadu Zlínského kraje 2022) a skutečnost, že péče a veškeré profese spojené s péčí jsou v ČR finančně velmi špatně oceněny (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017).

Tabulka 21 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Ekonomické trendy

Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Vznik nových pracovních příležitostí spojených s digitalizací, automatizací a robotizací • Úbytek monotónní a těžké práce • Stavba robotického centra pro on-line nakupování společnosti Amazon v Kojetíně nabídne nové pracovní příležitosti • Vysoká zaměstnanost obyvatel • Objevují se nové modely a trendy práce • Rozšíření možností a využívání hybridního pracovního prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • Růst cen (energií, práce, služeb, ...) • Nedostatek praktických, zubních a dalších ambulantních lékařů • Rostoucí finanční náročnost mimoškolních aktivit pro děti • Péče a profese spojené s péčí jsou v ČR velmi špatně oceněny • Nedostatečné finanční zabezpečení sociálních služeb • Rostoucí spotřeba energií • Nedostatečné možnosti pro sladění péče o rodinu a placeného zaměstnání (nedostatek zkrácených a flexibilních pracovních úvazků) • Ženy pracují převážně v oborech s nižšími mzdami/platy • Přetrvávající předsudky zaměstnavatelů vůči ženám • Nedostatečné finanční zabezpečení neformálních pečujících • Rostoucí spotřeba potravin • Nedostatečná kapacita družin základních škol • Nedostatek dostupných služeb pro nejmenší děti • V ČR chybí systém návazné péče, kdy by o ženu po porodu pečovala porodní asistentka

Příležitosti	Hrozby
	<ul style="list-style-type: none"> • Chudobou jsou nejvíce ohroženy domácnosti se 3 a více dětmi, domácnosti sólo rodičů a domácnosti s nižším vzděláním • Na trhu práce chybí kvalifikovaná pracovní síla • Přetrvávající předsudky zaměstnavatelů vůči osobám 50+ • Odliv kvalifikované pracovní síly do zahraničí a velkých měst • Požadavky na zvyšující se kvalifikaci zaměstnanců v důsledku digitalizace, robotizace, automatizace

Poznámka: Příležitosti a hrozby jsou řazeny dle důležitosti pro kvalitu života rodin, kterou jim přidělila pracovní skupina. Na prvních místech jsou ty, které byly hodnoceny jako významnější.

1.6.3 Sociální a demografické trendy

Rodina přetrvává jako významná hodnota pro většinu české společnosti (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017). V ČR je mimo jiné velmi malý podíl plánovaně bezdětných – bezdětnost je spíše výsledkem odkládání rodičovství nebo nerozhodnutí se pro rodičovství (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017). Zvyšuje se věk prvorodiček – posouvá se narození dítěte do vyššího věku rodičů (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017); na rozdíl od situace před rokem 1990, kdy se děti nejčastěji rodily ženám do věku 25 let, je od roku 2011 největší část celkové úrovně plodnosti tvořena skupinou žen ve věku 30–34 let; s posunem rodičovství do vyššího věku souvisí i růst podílu dětí narozených po asistované reprodukci, který se přiblížil 4 % (Ministerstvo práce a sociálních věcí 2019). Navíc se snižuje plodnost – každý 5. pár je neplodný, k čemuž přispívá životní styl, vysoká hladina stresu, znečištěné životní prostředí (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017). Jako pozitivní ale můžeme označit to, že muži se postupně začínají více zapojovat do péče o rodinu (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017). K tomu přispívá i to, že vedle peněžité pomoci v mateřství a rodičovského příspěvku se vyplácí také dávka otcovské poporodní péče (tzv. otcovská). Od roku 2022 se může čerpat maximálně po dobu dvou týdnů, tedy 14 dnů péče. (Hovorka 2022)

K významným trendům v souvislosti s rodinami v ČR patří nestabilita rodinného soužití a rozvolňování forem partnerství (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017). Doprovodné jevy jsou nízká sňatečnost, vysoká rozvodovost, růst podílu dětí narozených mimo manželství, velká část obyvatelstva žije bez stálého partnera nebo v nesezdaném soužití, zvyšuje se podíl jednočlenných domácností a počet rodin sólo rodičů se závislými dětmi. Roste také různorodost rodin. Problémem je i to, že rodiny netráví čas spolu a komunikace je v řadě rodin nedostatečná. Rozvod má mimo jiné i ekonomický dopad na děti a osoby, které budou pečovat o děti. (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017; Ministerstvo práce

a sociálních věcí 2019) Poradny pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy, které by mohly podpořit stabilitu rodin a poskytují služby zdarma, mají dlouhé objednací lhůty (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017). Počet uzavíraných registrovaných sňatků je v ČR zatím nízký (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017).

V ČR se prodlužuje naděje dožití (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 2017). S rostoucí průměrnou délkou života roste i průměrný věk světové populace a většina světových regionů konverguje ke stárnoucí společnosti (PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o. a ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú. 2020) a nejinak je tomu i v ČR. Ústav zdravotnických informací a statistiky publikoval údaje za rok 2016 pro Českou republiku, které stanovují očekávanou délku života ve zdraví (HLY) u mužů při narození na 62,7 let a u žen na 64 let. Pro osoby na prahu seniorského věku (65 let) se pak udává délka dalšího života ve zdraví 8,4 let u mužů a 8,9 let u žen. Podíl délky života ve zdraví na střední délce života se v posledních letech v naší zemi pohybuje jen mírně pod průměrem zemí Evropské unie, kde tato hodnota byla v roce pro muže 63,5 let a pro ženy 64,2 let. (Město Kroměříž 2020)

V roce 2050 se předpokládá podle projekce z roku 2018 růst celkového počtu obyvatelstva na 10,7 milionu (proti roku 2018 + 0,1 mil.), avšak počet starších lidí se zvýší o 1 milion. Počet osob ve věku 65 let a více se nyní odhaduje na téměř 3,1 milionu, což bude představovat téměř jednu třetinu ze všech osob žijících v ČR. Současně se do roku 2050 téměř ztrojnásobí počet osob 85letých a starších na počet vyšší než 0,5 milionu, což bude představovat přibližně 4,7 % populace (Ministerstvo práce a sociálních věcí 2019). Zatímco lidé nad 65 let bývají většinou zcela soběstační, řada z nich zůstává ekonomicky aktivních nebo se podílí na péči o vnoučata, lidé nad 80 let většinou již potřebují a budou potřebovat podporu široké škály sociálních a zdravotních služeb. (Město Kroměříž 2020) Důležitý je rozdíl mezi očekávanou délkou života ve zdraví a střední délkou života. Bohužel zdravá délka života se zdaleka nezvyšuje tak výrazně, jako střední délka života. Prodlužování průměrné délky života u nás je dosaženo především díky zlepšující se zdravotní péči a spočívá tedy ve zvyšování počtu let prožitých „v nemoci“. U právě narozených mužů je předpoklad, že stráví „v nemoci“ více jak 13 let, ženy pak téměř 18 let. To je velmi dlouhá doba, která kromě negativního dopadu na život každého člověka přináší značné nároky na zdravotní a sociální služby a zatěžuje ekonomiku regionu i země. (Město Kroměříž 2020) Současný systém sociálních služeb v ČR nebude mít v následujících letech dostatečné kapacity pro potřebný nárůst péče o seniory (Město Kroměříž 2020).

Jiným zajímavým trendem je rostoucí zájem občanů o zdravý životní styl (Členové pracovní skupiny Zdravotního plánu 2020). Čím dál větší část populace tíhne k péči o vlastní zdraví a konzumaci nezávadných potravin (PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o. a ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú. 2020). V protikladu k tomu roste počet chorob způsobených různými faktory moderní civilizace, jako je infarkt, rakovina, diabetes, duševní nemoci (např. Alzheimer), astma, vysoký krevní tlak (Competence Centre on Foresight 2023). Za příčiny těchto chorob se označují zejména konzumace průmyslově vyráběných kalorických potravin, nadměrná konzumace jídla, alkoholu a cigaret, nadprůměrný a trvalý stres a nedostatek fyzického pohybu. (PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o. a ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú. 2020)

Dalším trendem je rostoucí mobilita (nejen ve fyzickém smyslu, ale i pohyb informací, zboží a služeb) – umožňuje nové modely práce i sociálních kontaktů a interakcí, odstraňuje bariéry pohybu osob, zboží a informací. Roste počet žadatelů o azyl v EU, např. ze strany uprchlíků z Ukrajiny, Afghánistánu, Sýrie či Bangladéše. S tím souvisí i rostoucí počet nedovoleného překročení hranic EU, především ze Sýrie, Afghánistánu, Tuniska, Maroka či Alžírsko. Zvýšená mobilita je rovněž spojena s procesem suburbanizace (stěhování obyvatel do zázemí měst), a z ní vyplývající prodlužování cest jednotlivců do zaměstnání. Na základě zvýšené mobility dochází k dopravnímu zahlcení měst, a roste potřeba využívání veřejné hromadné dopravy či alternativních forem dopravy (PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o. a ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú. 2020). Obdobnými trendy jsou migrace a urbanizace (přesun obyvatel z venkova do měst) (Competence Centre on Foresight 2023). V řadě měst dochází k odlivu kvalifikované pracovní síly do velkých měst a zahraničí. Možná i v souvislosti s migrací a rostoucí diverzitou obyvatel, stále častěji zaznívá volání po rovnosti a inkluzi (Project Management Institute, Inc. 2023).

Jedním z globálních trendů v této oblasti jsou i rostoucí ekonomické nerovnosti, neustále se zvětšují příjmové nerovnosti a nedaří se odstranit nerovnost mezi pohlavími (PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o. a ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú. 2020).

Tabulka 22 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Sociální a demografické trendy

Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Rostoucí zájem občanů o zdravý životní styl • Prodlužující se doba aktivního života • Vysoká kvalifikace žen v ČR • Volání po diverzitě, rovnosti a inkluzi • Velmi malý podíl plánovaně bezdětných obyvatel • Vstup v digitálním věku vyrostlé generace Z na trh práce 	<ul style="list-style-type: none"> • Nestabilita rodinného soužití • Stárnutí obyvatel • Rostoucí závislost na informačních technologiích • Vysoká hladina pracovního stresu a trvalého stresu • "Rozevírající se nůžky" mezi bohatými a chudými • Nárůst civilizačních nemocí • Rodina netráví čas spolu • Nezdravý životní styl řady obyvatel • Komunikace v rodinách je nedostatečná • Vyšší věk prvorodiček • Rozvolňování forem partnerství • Nutnost digitálních kompetencí pro uplatnění na trhu práce a riziko digitálního vyloučení • Nízká plodnost obyvatel • Rostoucí různorodost rodin • Nízká zdravá délka života

Příležitosti	Hrozby
	<ul style="list-style-type: none"> • Nepříznivá věková struktura ambulantních lékařů téměř ve všech oborech • O závislého a nemocného pečují většinou ženy • Suburbanizace

Poznámka: Příležitosti a hrozby jsou řazeny dle důležitosti pro kvalitu života rodin, kterou jim přidělila pracovní skupina. Na prvních místech jsou ty, které byly hodnoceny jako významnější.

1.6.4 Technologické trendy

K hlavním technologickým trendům bezpochyby patří akcelerace technologických změn a hyperkonektivita (digitální konektivita) (Competence Centre on Foresight 2023). S tím souvisí rostoucí míra automatizace, robotizace, rozšířená realita (vizuální dosazení digitálního objektu do reality za pomoci 3D skenů okolního prostředí), virtuální realita (3D simulace prostředí), umělá inteligence (např. ChatGPT) či tzv. digitální transformace (Competence Centre on Foresight 2023). Významným technologickým skokem je nový telekomunikační standard pro mobilní síť 5G (Competence Centre on Foresight 2023), který by měl nabízet až desetinásobně vyšší rychlost a velmi významné snížení doby odezvy. Navíc bude schopný prioritizovat tyto výhody podle potřeb konkrétních zařízení. (Datart 2020)

Postupně dochází k tzv. virtualizaci světa – reálný svět se úzce propojuje se světem virtuálním, sociální interakce, finanční operace, obchody, práce, ale i špionáž, kriminalita (např. kyberútoky) či šikana se čím dál více odehrávají právě prostřednictvím internetu (Competence Centre on Foresight 2023). Informace jsou na internetu snadno dostupné (Competence Centre on Foresight 2023). Bohužel internet umožňuje i snadné šíření tzv. fake news (dezinformací a polopravd) (Competence Centre on Foresight 2023). Rozvíjí se také on-line kasína, což může vést k závislosti na hazardu. Roste rovněž závislost obyvatel na informačních technologiích, která může vést ke ztrátě autenticity prožitku, menší odolnosti k manipulaci životních postojů, ztrátě kritického myšlení a sebereflexe. (PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o. a ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú. 2020) Výzvou se tak stává kyberbezpečnost a rozvoj digitálních kompetencí obyvatel. Rizikem je tzv. digitální vyloučení (především u seniorů, nezaměstnaných nebo občanů s nižším vzděláním).

K pozitivním trendům spojeným s rozvojem technologií patří rozvoj tzv. asistivních technologií (Project Management Institute, Inc. 2023), tj. pomůcek, které pomáhají zlepšit fyzické nebo duševní funkce osobám, které mají tyto funkce z různých důvodů sníženy.

Výzvou v technologické oblasti budou i tzv. big data a jejich ochrana před zneužitím (Competence Centre on Foresight 2023). Big data jsou rozsáhlé soubory dat, které lze analyzovat pomocí výpočetní techniky, a tak odhalit vzorce, trendy, asociace, zejména v souvislosti s lidským chováním a interakcemi mezi lidmi.

Tabulka 23 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Technologické trendy

Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj asistivních technologií • Dostupnost informací na internetu • Mobilní síť 5 G • Nové formy sociálních kontaktů a interakcí díky digitálním technologiím • Využívání virtuální reality • Robotizace a automatizace logistických a výrobních procesů • Využití tzv. big dat ve zdravotnictví, ke snižování kriminality a zvýšení komfortu uživatele • Rozšíření využívání umělé inteligence • Využívání tzv. rozšířené reality 	<ul style="list-style-type: none"> • Dopravní zahltění měst • Využívání technologií k šíření "fake news" • Nárůst využívání digitálních technologií ke kriminalitě • Možnost využívání elektronických médií, jako je internet a mobilní telefony, k šikaně • Neetické a nelegální využití tzv. big dat • Rozvoj a dostupnost on-line hazardních her • Vliv robotizace a automatizace na úbytek potřebné manuální pracovní síly

Poznámka: Příležitosti a hrozby jsou řazeny dle důležitosti pro kvalitu života rodin, kterou jim přidělila pracovní skupina. Na prvních místech jsou ty, které byly hodnoceny jako významnější.

1.6.5 Environmentální trendy

I životní prostředí přináší nové výzvy. Dochází ke změně klimatu – intenzivní projevy počasí, změna srážkových vzorců, desertifikace, posun vegetačních pásem, tání ledovců, zvedání hladiny světového oceánu (PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o. a ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú. 2020). Roste pravděpodobnost mimořádných událostí (epidemie, povodně, požáry, tornáda) vedoucích k ohrožení životů a majetku, škodám na hospodářství a veřejné infrastruktuře, přičemž město má jen minimální možnosti toto ovlivnit (Členové pracovní skupiny Zdravotního plánu 2020; Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021). Rostou průměrné teploty vzduchu, které vedou mimo jiné k rychlejšímu průběhu většiny nežádoucích chemických reakcí a bakteriálních procesů, snížení kvality vody, ovlivnění kyslíkových poměrů, změnám společenstev ve vodních tocích (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021). Roste riziko sucha – snižování zásoby vody v půdě, snižování průtoků ve vodních tocích a poklesu hladin vodních zdrojů (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021). Zvyšuje se četnost a intenzita vln horka, což mimo jiné znamená: zvýšení zdravotních rizik pro obyvatele a jejich úmrtnosti (týká se to zejména zranitelných skupin – senioři, chronicky nemocní, děti), zhoršení podmínek pro pohodu i kvalitu života obyvatel a zvýšení nároků na zdravotní péči (Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021).

Z globálních trendů, které mohou kvalitu života rodin ovlivnit, byly vybrány nedostatek zdrojů (voda, energie, země) a jejich rostoucí vzácnost (Competence Centre on Foresight 2023) a rostoucí spotřeba, např. potravin (Competence Centre on Foresight 2023). Zároveň dochází k vysoké produkci odpadů.

Obyvatelé si těchto změn začínají být vědomi a udržitelnost se stává tématem (Project Management Institute, Inc. 2023), stejně jako nutnost recyklování odpadů a šetrného přístupu k životnímu prostředí (Competence Centre on Foresight 2023). Roste poptávka a potřeba environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Objevuje se trend „zero waste“ (nulový odpad), tj. životní styl, který podporuje opětovné využívání všech zdrojů bez tvorby odpadů, jejich skládkování nebo spalování.

Rostoucí ceny energií vedou k rozšiřování prozumentů (jednotlivců, institucí nebo malých podniků, které energii vyrábějí a spotřebovávají, například využíváním solární energie a vlastních baterií). Postupně se rozvíjí trend elektromobility.

Tabulka 24 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Environmentální trendy

Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Recyklování odpadů • Pro mladou generaci je "udržitelnost" klíčovým tématem • Rozšiřování environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty • Trend "zero waste" • Rozšiřování prozumentů • Trend elektromobility 	<ul style="list-style-type: none"> • Riziko sucha • Vysoká produkce odpadů • Růst průměrné teploty vzduchu • Změna klimatu • Růst rizik extrémního počasí a dalších mimořádných událostí • Rostoucí vzácnost zdrojů • Častější výskyt vysokých teplot

Poznámka: Příležitosti a hrozby jsou řazeny dle důležitosti pro kvalitu života rodin, kterou jim přidělila pracovní skupina. Na prvních místech jsou ty, které byly hodnoceny jako významnější.

2 Analýza ankety mezi obyvateli města Kroměříže ke strategii rodinné politiky

V rámci analýzy rodinné politiky města Kroměříže proběhla anketa mezi obyvateli, a to v období 1. 2. 2023–31. 3. 2023. Ankety se zúčastnilo 86 respondentů, z nichž 74 byly ženy, kdy tyto představovaly 86,0 % objektů výběrového souboru. Jakýkoliv typ rodiny s dětmi reprezentovalo 80,2 % respondentů, ostatní (19,8 %) uvedli typ rodin bez dětí žijících ve společné domácnosti v péči rodičů. Následující popis výsledků ankety představí vybrané indikátory života rodin v městě Kroměříži. První část je věnována vybraným pozitivním a negativním atributům města z pohledu veřejných služeb, které jsou rozhodující pro rodiny s dětmi. Následuje rozbor důvodů pro život ve městě, dále doplněný o návrhy občanů k opatřením pro rodinnou politiku města.

Tabulka 25 Vybraná pozitiva města Kroměříže podle typu rodin s dětmi v předškolním a školním věku k dubnu 2023

Typ rodiny s dětmi v předškolním a školním věku	Pozitiva: nabídka předškolních zařízení				Pozitiva: dostupnost dětských hřišť			
	ano		Ne		ano		ne	
	Četnost	Podíl %	Četnost	Podíl %	Četnost	Podíl %	Četnost	Podíl %
Rodina s dítětem/děťmi ve věku nižším než 3 roky	5	29,4	12	70,6	12	70,6	5	29,4
Rodina s dítětem/děťmi ve věku 3-5 let	1	33,3	2	66,7	2	66,7	1	33,3
Rodina s dítětem/děťmi ve věku 6-12 let	8	44,4	10	55,6	10	55,6	8	44,4
Rodina s dítětem/děťmi ve věku nižším než 3 roky a zároveň ve věku 3-5 let	5	45,5	6	54,5	6	54,5	5	45,5
Rodina s dítětem/děťmi ve věku 3-5 let a zároveň ve věku 6-12 let	5	50,0	5	50,0	4	40,0	6	60,0
Jiný typ rodiny	3	11,1	24	88,9	5	18,5	22	81,5

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 25 poskytuje přehled o vybraných pozitivích města Kroměříže podle typu rodin s dětmi v předškolním a školním věku, kdy za tyto pozitiva byly vybrány ty, přímo související s poskytovanými veřejnými službami pro tento typ rodin.

Pokud jde o **nabídku předškolních zařízení**, výsledky (viz Tabulka 25) ukazují na možný **zvýšující se podíl chápání této služby jako pozitivního atributu města Kroměříže se stoupajícím věkem dítěte** v rodině. Specificky, v prvních dvou kategoriích typu rodin – s dětmi v předškolním a školním věku dosahuje podíl odpovědí "ano" hodnoty okolo 30 %, viz 29,4 % a 33,3 %, zatímco ve zbývajících kategoriích, včetně kategorie Rodina s dítětem/děťmi ve věku nižším než 3 roky a zároveň ve věku 3-5 let, dosahuje tento podíl hodnoty od 44,4 % do 50,0 %. U posledně jmenovaných kategorií se může jednat o stav, kdy rodiče již mají zkušenost s umístěním svých dětí do předškolních zařízení. V kategorii „jiné typy rodin“ pak podíl odpovědí "ano" klesá až na hodnotu 11,1 %, což je odůvodnitelná skutečnost, že tyto rodiny již nevychoávají děti v předškolním a školním věku, tudíž, tomuto ukazateli nepřikládají takový význam.

Tabulka 25 zachycuje také názory obyvatel města na hodnocení **dostupnosti dětských hřišť** jakožto pozitivního atributu města. Analýzou tohoto atributu dospíváme ke stavu, kdy podíl kladných odpovědí, vyjádřených výrokem "ano" je vyšší u prvních dvou kategorií typu rodin s dětmi, tj. „rodina s dítětem/děťmi ve věku nižším než 3 roky“ a „rodina s dítětem/děťmi ve věku 3-5 let“, kde hodnota výroku "ano" dosahuje výše 70,6 %, resp. 66,7 %. U ostatních typů rodin s dětmi v předškolním a školním věku Tabulka 25 ukazuje na hodnoty v rozmezí od 40,0 % do 55,6 %, kdy překvapivý je nižší podíl kladných odpovědí v případě kategorie rodiny „rodina s dítětem/děťmi ve věku nižším než 3 roky a zároveň ve věku 3-5 let“ – 54,5 %, a zejména u kategorie rodiny „rodina s dítětem/děťmi ve věku 3-5 let a zároveň ve věku 6-12 let“ – 40,0 %. V tomto případě, již mohou převažovat i jiné atributy, především vzhledem k přítomnosti dítěte v rozmezí let 6-12 let. Stav hodnocení tohoto atributu u kategorie „jiný typ rodiny“ dosahuje 18,5 %, a možné vysvětlení je totožné jako u předchozího atributu.

Tabulka 26 nabízí opačný pohled na výše uvedené atributy města, kdy je vnímá jako negativa. V případě atributu „**nabídka předškolních zařízení**“ vnímá tento za negativní převážný počet kategorií rodiny, a to v rozmezí od 20,0 % do 33,3 %. Důležitý však je poznatek, že **souhlas s tímto negativním atributem nepřipisuje více než 50 % respondentů u žádného typu rodiny s dětmi v předškolním a školním věku.**

Tabulka 26 ukazuje, že rodiny, u kterých již děti absolvovali předškolní docházku, popřípadě sami děti nemají, viz kategorie rodin „rodina s dítětem/děťmi ve věku 6-12 let“ a „jiný typ rodiny“ se negativní vnímání tohoto atributu výrazně snižuje až na hodnoty 5,6 %, resp. 14,8 %, což souvisí se skutečností, že tyto veřejně poskytované služby přímo nevyužívají, popřípadě jim schází odpovídající informace. K totožnému závěru docházíme u kategorie rodin „rodina s dítětem/děťmi ve věku 6-12 let“ a „jiný typ rodiny“ prostřednictvím nízkého podílu souhlasu s výrokem o negativním působení atributu dostupnosti dětských hřišť, viz dosažená hodnota 11,1 % u obou kategorií rodin. Překvapivá je však nízká hodnota souhlasu s tímto atributem u kategorie rodin „rodina s dítětem/děťmi ve věku nižším než 3 roky“, což ale na druhé straně reflektuje souhlas s tímto atributem při jeho vnímání jako pozitivního atributu, kde souhlasné odpovědi dosáhly výše 70 %. I přes většinový nadpoloviční souhlas s tímto atributem při jeho

pozitivním vnímání u ostatních typů rodiny s dětmi v předškolním a školním věku, se jeví hodnoty v rozmezí od 27,3 % do 33,3 % v případě souhlasu s působením tohoto atributu jakožto negativního činitele, překvapivým, kdy lze usuzovat, že pro využití dětských hřišť je jakýkoliv typ rodiny s dětmi, obsahující kategorii rodiny s dítětem/děťmi ve věku 3–5 let, klíčový pro využití těchto veřejných prostranství.

Tabulka 26 Vybraná negativa města Kroměříže podle typu rodin s dětmi v předškolním a školním věku k dubnu 2023

Typ rodiny s dětmi v předškolním a školním věku	Negativa: nabídka předškolních zařízení				Negativa: dostupnost dětských hřišť			
	ano		ne		ano		ne	
	Četnost	Podíl %	Četnost	Podíl %	Četnost	Podíl %	Četnost	Podíl %
Rodina s dítětem/děťmi ve věku nižším než 3 roky	4	23,5	13	76,5	1	5,9	16	94,1
Rodina s dítětem/děťmi ve věku 3-5 let	1	33,3	2	66,7	1	33,3	2	66,7
Rodina s dítětem/děťmi ve věku 6-12 let	1	5,6	17	94,4	2	11,1	16	88,9
Rodina s dítětem/děťmi ve věku nižším než 3 roky a zároveň ve věku 3-5 let	3	27,3	8	72,7	3	27,3	8	72,7
Rodina s dítětem/děťmi ve věku 3-5 let a zároveň ve věku 6-12 let	2	20,0	8	80,0	3	30,0	7	70,0
Jiný typ rodiny	4	14,8	23	85,2	3	11,1	24	88,9

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 27 představuje pohled na typy rodin s dětmi ve školním věku z pohledu jejich hodnocení **nabídky školských zařízení**, kdy zde je tato nabídka chápána jako pozitivní atribut. U kategorie rodiny „rodina s dítětem/děťmi ve věku 6-12 let“ dosahuje souhlas s tímto atributem 70,0 %. U zbývajících dvou kategorií rodin s dítětem/děťmi ve školním věku dosahuje podpora tohoto atributu hodnoty 60,0 %. Tedy, za rozhodující zjištění (viz Tabulka 27) lze považovat skutečnost, že podíl kladných odpovědí na tento pozitivní atribut města je vyšší než 50 % u cílových typů rodin, využívajících tuto veřejnou službu. Pouze u kategorie „jiný typ rodin“ činí hodnota tohoto souhlasu méně než 50 % (40,4 %), kdy však tato kategorie rodin tuto službu nevyužívá, popřípadě jim schází odpovídající informace.

Tabulka 27 Nabídka školských zařízení jako pozitivum města Kroměříže podle typu rodin s dětmi ve školním věku k dubnu 2023

Typ rodiny s dětmi ve školním věku	Pozitiva: nabídka školských zařízení			
	ano		ne	
	Četnost	Podíl %	Četnost	Podíl %
Rodina s dítětem/děťmi ve věku 6-12 let	17	70,8	7	29,2
Rodina s dítětem/děťmi ve věku 13 a více let	6	60,0	4	40,0
Rodina s dítětem/děťmi ve věku 6-12 let a zároveň ve věku 13 let a více	3	60,0	2	40,0
Jiný typ rodiny	19	40,4	28	59,6

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 28 představuje opačný pohled na atribut nabídky školských zařízení, kdy mu připisuje negativní atribut. V tomto případě pak dochází ke zcela opačnému stavu, kdy u všech typů rodin s dětmi ve školním věku, včetně kategorie „jiný typ rodiny“, dosahuje souhlas s tímto negativním atributem méně než 10 %, a u dvou cílových kategorií rodiny dosahuje hodnoty 0,0 %, viz „rodina s dítětem/děťmi ve věku 13 a více let“ a „rodina s dítětem/děťmi ve věku 6-12 let a zároveň ve věku 13 let a více“. Z výše uvedeného plyne, že křížovým validačním dotazováním **byla prokázána odpovídající nabídka školských zařízení ve městě** z pohledu rodin s dětmi ve školním věku, které jsou rozhodující cílovou skupinou pro tento typ veřejných služeb.

Tabulka 28 Nabídka školských zařízení jako negativum města Kroměříže podle typu rodin s dětmi ve školním věku k dubnu 2023

Typ rodiny s dětmi ve školním věku	Negativa: nabídka školských zařízení			
	ano		ne	
	Četnost	Podíl %	Četnost	Podíl %
Rodina s dítětem/děťmi ve věku 6-12 let	1	4,2	23	95,8
Rodina s dítětem/děťmi ve věku 13 a více let	0	0,0	10	100,0
Rodina s dítětem/děťmi ve věku 6-12 let a zároveň ve věku 13 let a více	0	0,0	5	100,0
Jiný typ rodiny	3	6,4	44	93,6

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 29 podává přehled důvodů pro život ve městě odvozených z výpovědí respondentů na otevřené otázky. Za nejdůležitější aspekty přispívající ke spokojenosti života obyvatel města, tj. ty důvody které dosáhly více než 20 % odpovědí, byly účastníky ankety označeny následující čtyři v sestupném pořadí podle podílů odpovědí z počtu respondentů – Prostředí města (35,9 %), Kulturní dědictví (34,6 %), Prostorová dostupnost služeb (30,8 %), Malé město (21,8 %). **Rozhodující důvody pro život ve městě Kroměříži tak tvoří fyzické prostředí města, hmotné kulturní dědictví, a velikost města spojená s prostorovou dostupností služeb**, zapadající do konceptu 15minutového města. Dále, s hodnotami od 10,3 % do 11,5 % se umístili důvody vázané přímo na rodinu, tj. rodinné vazby (10,5 %) a služby pro rodiny s dětmi (11,5 %). Posledně jmenovaný důvod dokládá skutečnost, že **veřejné služby vztažené k rodinám s dětmi jsou obyvateli města vnímány jako indikátor spokojenosti**.

Tabulka 29 Odvozené kódy důvodů pro život ve městě Kroměříži k dubnu 2023

Důvod pro život ve městě	Četnost	Podíl odpovědí z počtu respondentů v %
Prostředí města	28	35,9
Kulturní dědictví	27	34,6
Prostorová dostupnost služeb	24	30,8
Malé město	17	21,8
Služby pro rodiny s dětmi	9	11,5
Rodina	8	10,3
Dopravní dostupnost	4	5,1
Bezpečnost	2	2,6
Práce	2	2,6
Dostupné bydlení	1	1,3
Kultura	1	1,3
Služby pro seniory	1	1,3

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 30 zachycuje témata **návrhů opatření pro rodinnou politiku města Kroměříže**, vyplývající z výpovědí respondentů ankety na otevřené otázky k návrhové části tohoto strategického dokumentu. Celkem bylo identifikováno 17 návrhů opatření relevantních pro rozvoj rodinné politiky města, kdy byly vynechány ty návrhy opatření vedoucí ke zlepšení silniční sítě města, které spadají do dopravní politiky města. Podíl odpovědí z počtu respondentů vyšších než 20 % dosáhly následující odvozené kódy: **Zvýšení bezpečnosti – veřejného pořádku (24,3 %), Zřízení rodinných a dětských center (20,3 %), Zvýšení kapacit předškolních zařízení (20,3 %)**. V případě opatření Zvýšení bezpečnosti – veřejného pořádku uváděli obyvatelé různé lokality města, kdy v kontextu rodinné politiky jde především o zlepšení veřejného pořádku v okolí škol a dětských hřišť, kdy zde, podle obyvatel města, dochází ke shlukování osob narušující veřejný pořádek užíváním omamných látek, či budících odpor. Návrh

opatření Zřízení rodinných a dětských center vede k posilování role těchto institucí při rozvoji rodinné politiky města, a návrh opatření Zvýšení kapacit předškolních zařízení přímo reaguje na výsledky atributů negativ a pozitiv ve vztahu k typům rodin s dětmi ve věku 3-5 let. Výše tři uvedené návrhy opatření pak můžeme označit za ty nejdůležitější pro rozvoj rodinné politiky města z pohledu jeho obyvatel.

Tabulka 30 Odvozené kódy návrhů opatření pro rodinnou politiku města Kroměříže k dubnu 2023

Návrhy opatření pro rodinnou politiku města	Četnost	Podíl odpovědí z počtu respondentů v %
Zvýšení bezpečnosti – veřejného pořádku	18	24,3
Zřízení rodinných a dětských center	15	20,3
Zvýšení kapacit předškolních zařízení	15	20,3
Výstavba a opravy venkovních sportovišť a dětských hřišť	13	17,6
Rekonstrukce plaveckého bazénu	12	16,2
Zvýšení dostupnosti zdravotní péče	11	14,9
Výstavba či zajištění startovacího bydlení	9	12,2
Zvýšení počtu pracovních příležitostí	9	12,2
Programy a aktivity k budování a posilování sounáležitosti (včetně mezigenerační) komunity	5	6,8
Zvýšení počtu kulturních akcí	5	6,8
Podpora flexibilních úvazků	4	5,4
Propojení sítě cyklostezek	3	4,1
Existence programů pro osoby na a po mateřské/rodičovské dovolené	2	2,7
Výstavba sportovní haly	2	2,7
Zajištění finanční dostupnosti volnočasových aktivit	2	2,7
Zvýšení počtu komerčních služeb akceptujících rodiny s dětmi	2	2,7
Zřízení komunitní zahrady	1	1,4

Zdroj: vlastní zpracování

Další skupinou návrhů opatření jsou ty, které dosáhly podíl odpovědí z počtu respondentů vyšších než 10 % (viz Tabulka 30). Mezi ně náleží: Výstavba a opravy venkovních sportovišť a dětských hřišť (17,6 %), Rekonstrukce plaveckého bazénu (16,2 %), Zvýšení dostupnosti zdravotní péče (14,9 %), Výstavba či zajištění startovního bydlení (12,2 %), Zvýšení počtu pracovních příležitostí (12,2 %). První

z těchto návrhů opatření je spojen s výsledky výše (viz Tabulka 25) a může vést k zvýšení počtu obyvatel uvádějících nabídku dětských hřišť jako pozitivní atribut města. Návrh opatření na rekonstrukci bazénu navazuje na návrh opatření pro výstavbu a údržbu venkovních sportovišť, kdy v návrhu tohoto opatření se neodráží jen vztah k nabízeným veřejným službám pro rodiny, ale i návrh pro zlepšení fyzického prostředí města. Dále, ač se návrh opatření na Zvýšení dostupnosti zdravotní péče dotýká zdravotní politiky města, resp. Zlínského kraje, představuje pro město výzvu. Dostupná a kvalitní zdravotní péče, především zmiňována stomatologická zařízení, totiž představují jednu ze základních potřeb obyvatel, a tedy i rodin. Návrhy na opatření na Výstavbu či zajištění startovního bydlení a Zvýšení počtu pracovních příležitostí, pak doplňují návrhy na opatření pro holistický náhled na rodinnou politiku města, v níž se uplatňují tři základní funkce města z pohledu života rodin, tj. práce, bydlení a služby. Avšak výše uvedené návrhy jsou, z pohledu dílčích strategických dokumentů územního rozvoje vázány na bytovou politiku města, resp. obecnou strategii rozvoje města.

Další návrhy opatření (viz Tabulka 30) mající nižší než 10% podíl odpovědí z počtu respondentů, přinášejí, z pohledu návrhové části tohoto strategického dokumentu, opatření, která tvoří užší provázanost s rodinnou politikou z hlediska využití volného času rodiny, budování komunitních vztahů, a sladění pracovního a rodinného života.

3 Analýza SWOT rodinné politiky města Kroměříže

Na základě jednání pracovní skupiny byla sestavena následující analýza SWOT (viz Tabulka 31).

Tabulka 31 Analýzy SWOT

Silné stránky	Slabé stránky
Zájem města o podporu rodin a kvality jejich života	Úbytek obyvatel v produktivním věku v Kroměříži
Vytvořený systém finanční podpory města pro poskytovatele sociálních služeb	Chybějící pozice koordinátora pro-rodinných aktivit
Bohaté kulturní a společenské vyžití na území města, včetně akcí pro děti a pro trávení volného času celé rodiny a nabídky zájmového a mimoškolního vzdělávání	Nedostatečná informovanost obyvatel o činnosti jednotlivých neziskových organizací
Realizace příměstských táborů pro děti na území města	Omezená nabídka flexibilních pracovních úvazků na území města
Podpora komunitních aktivit z rozpočtu města	Chybějící podpora krátkodobého hlídání dětí
Na území města existují zaměstnavatelé, kteří si uvědomují význam sladění práce a soukromí zaměstnanců	Nevyhovující stav některých sportovišť
Zapojení města do sítě Zdravých měst	Nedostatečná podpora rodinných center
Pokrytí sociálního poradenství ve městě	Chybějící komunitní centrum ve městě
Existence svépomocných podpůrných skupin na území města (např. „Želvičky“, Svépomocná skupina pro pečující v domácnosti)	Schází systém poskytování slev a dalších výhod pro rodiny s dětmi do 18 let věku (např. Rodinné pasy)
Existence příspěvkové organizace Sociální služby města Kroměříže a kontrola města nad její činností	Chybějící primární prevence pro veřejnost v oblasti stability manželství a partnerství
Existence spolků, sdružení a klubů, včetně rodinných center, na území města, které pořádají osvětové besedy a programy	Nedostatečná provázanost strategických dokumentů města ve vazbě na rodinnou politiku
Podpora dopravy seniorů a OZP městem	Krátká otevírací doba v předškolních zařízeních na území města
Relativně široká nabídka sociálních služeb na území města	Absence sociálních služeb pro specifické skupiny osob
Existence městského bytového fondu	
Existence neziskových organizací podporujících primární prevenci na území města	

Příležitosti	Hrozby
Existence státního a krajského systému podpory sociální a rodinné politiky	Růst cen (energií, práce, služeb, ...)
Rostoucí zájem občanů o zdravý životní styl a udržitelnost	Nestabilita rodinného soužití (vysoká rozvodovost)
Poptávka po alternativních pedagogických přístupech	Rostoucí vzácnost zdrojů (voda, energie, půda)
Rozvoj digitálních technologií a rozšiřování jejich užití	Zneužívání a nadužívání digitálních technologií
Prodlužování aktivní délky života	Nedostatečné propojení zdravotní a sociální oblasti při péči o potřebné
Vysoká zaměstnanost obyvatel ČR	Omezená flexibilita nastaveného systému rozvoje poskytování sociálních služeb ve Zlínském kraji
Vysoká kvalifikace žen v ČR	Nedostatečné kapacity psychologů, psychiatrů, praktických, zubních a dalších ambulantních lékařů
	Stárnutí obyvatelstva
	Vysoká hladina pracovního a trvalého stresu
	Rostoucí finanční náročnost mimoškolních aktivit pro děti
	Vysoká produkce odpadů

Návrhová část

4 Vize, priority a cíle Koncepce rodinné politiky města Kroměříže

4.1 Vize města a její východiska

Rodina je pokládána za významnou hodnotu pro stabilitu a rozvoj města Kroměříže. Město Kroměříž proto rodinnou politiku pojímá komplexně a usiluje o zapojení klíčových skupin. Rozlišování mezi těmito skupinami má zásadní význam, protože každá z nich má specifické potřeby a role. Cílové skupiny rodinné politiky města Kroměříže jsou:

- **osoby a rodiny ve všech životních fázích** – město Kroměříž si klade za cíl podporovat rodiny a jednotlivce v každé fázi jejich života. Rodiny s dětmi, rodiče na mateřské/rodičovské dovolené, těhotné ženy a jejich partneři, mladá generace, osoby v produktivním věku a senioři mají různé potřeby a výzvy. Rodinná politika jim poskytuje odpovídající podporu,
- **komunity** – rodinná politika města Kroměříže podporuje společenskou participaci a aktivní zapojení občanů do místního dění. Komunity, které se cítí být podporovány a slyšeny, jsou schopny lépe řešit výzvy a dosahovat společných cílů,
- **zaměstnavatelé/OSVČ** – rodinná politika města Kroměříž se zaměřuje na spolupráci s podnikateli a zaměstnavateli. Cílem této spolupráce je vytvářet vhodné podmínky na území města pro sladění pracovního a rodinného života obyvatel, a to například prostřednictvím osvěty, podpory rodinně přívětivých pracovních podmínek a flexibilních pracovních režimů,
- **další aktéři** (školy a školská zařízení, knihovny, spolky, církve, prorodinné organizace aj.) - pro úspěšnou realizaci rodinné politiky je spolupráce s různými institucemi a organizacemi nezbytná. Školy a školská zařízení hrají klíčovou roli v podpoře vzdělávání a rozvoje mladé generace. Knihovny a spolky nabízí vzdělávací a kulturní aktivity pro celou rodinu. Církve a prorodinné organizace jsou důležitými partnery při poskytování morální a materiální podpory rodinám. Prorodinné neziskové a příspěvkové organizace disponují specifickými znalostmi a zkušenostmi v oblastech, které jsou relevantní pro rodinnou politiku. Spolupráce s dalšími aktéry tedy napomáhá snadnější koordinaci a synergii mezi různými opatřeními a službami v rámci realizace rodinné politiky.

Otevřená spolupráce s uvedenými skupinami posiluje udržitelnost a dlouhodobou přínosnost rodinné politiky.

Na základě analýzy a konzultací s pracovní skupinou a zhotovitelem formulovalo město Kroměříž klíčové hodnoty, které reflektují principy a zásady, jež město chce sledovat při prosazování a implementaci rodinné politiky. Těmito hodnotami jsou:

- **soudržnost** – znamená snahu dosáhnout harmonie a jednoty v místní komunitě, což je základem pro posilování vzájemné spolupráce a podpory mezi jednotlivými rodinami a obyvateli,
- **otevřenost** – zaměřuje se na otevřenou komunikaci, aktivní naslouchání, vzájemný dialog, respekt k odlišným názorům, hodnotám, postojům a zkušenostem,
- **zodpovědnost** – zdůrazňuje, že každý má odpovědnost nejen za svůj osobní život, ale také podíl na vytváření pozitivního a udržitelného prostředí pro sebe i pro ostatní,
- **aktivita obyvatel** – týká se podpory zapojení a aktivní účasti obyvatel v procesech místního rozhodování a řízení, na tvorbě programů a iniciativ, které mají pozitivní vliv na kvalitu života všech členů komunity.

Na základě jednání pracovní skupiny a výše definovaných premis byla vymezena následující vize v oblasti rodinné politiky města Kroměříže:

„Naše Kroměříž si uvědomuje význam rodin a podporuje je. Klademe důraz na soudržnost, spolupráci a zachování tradic. Společně vytváříme přátelské prostředí pro všechny obyvatele města. Podporujeme jejich aktivitu a zapojení do života komunity. Naše město je otevřené a vstřícné, cení si rozmanitosti a přijímá nové myšlenky a pohledy. Obyvatelé jsou si vědomi své odpovědnosti za kvalitu života ve městě. Dbáme na projekty a akce, které posilují environmentální i společenskou odpovědnost a sounáležitost mezi obyvateli města. Zaměřujeme se na zajištění bezpečného a prosperujícího prostředí pro všechny. Podněcujeme svobodu volby rodin a jejich možnosti rozhodovat o svém životě v souladu se svými potřebami, včetně sladění práce a soukromí. Budujeme zdravé město, které je přátelské k rodinám a které nabízí kvalitní prostředí pro rozvoj rodinného života a spokojenost obyvatel.“

Výše uvedená vize města Kroměříže, byla kompaktně shrnuta do jediné věty, aby byla snadno zapamatovatelná a sdělitelná:

„Město Kroměříž nabízí kvalitní podmínky pro život rodinám a seniorům, a podněcuje participaci obyvatel k vytváření soudržné, otevřené a odpovědné komunity.“

Užší definice vize byl zvolen s ohledem na efektivitu vnější komunikace vize. Tato definice napomáhá diseminaci a sdílení vize prostřednictvím různých médií a komunikačních kanálů, což usnadňuje širší zapojení občanů do procesu rozvoje města, a zároveň umožňuje rychlejší a jednoznačnější vnímání stanovených cílů a hodnot, které město Kroměříž při svém rozvoji sleduje.

4.2 Priority rodinné politiky města

Na základě vize město Kroměříž definovalo osm základních priorit své rodinné politiky (viz Tabulka 32). Tyto prioritní oblasti rozvíjejí stanovenou vizi k vytvoření soudržného, otevřeného, odpovědného a na péči o rodiny a seniory zaměřeného města.

Tabulka 32 Vymezení jednotlivých priorit rodinné politiky města Kroměříže

PRIORITA	DEFINICE
Priorita 1: Materiálně-technické podmínky	Priorita se zaměřuje na zlepšení kvality a dostupnosti infrastruktury, která přispívá k vytvoření příznivého prostředí pro rodiny. Účelem této priority je zajistit, aby rodiny měly přístup ke kvalitním materiálním a technickým podmínkám, které podporují jejich zdravý a bezpečný život, a aby mohly plnit své role v rámci společnosti co nejlépe.
Priorita 2: Sladění osobního, rodinného a profesního života, aktivní politika zaměstnanosti	Priorita cílí na podporu harmonického rovnovážného života mezi pracovním a rodinným životem obyvatel města Kroměříže. Účelem je zajistit, aby lidé mohli plnit své pracovní a rodinné aktivity a zároveň si udržovat kvalitní osobní život. Priorita se soustředí na podporu flexibilních pracovních režimů, jako jsou například zkrácené úvazky, pružná pracovní doba či flexibilní pracovní místo. Dále se zaměřuje na podporu aktivní politiky zaměstnanosti, která cílí na vytváření nových pracovních příležitostí na území města. Souvisí i s podporou osvěty a informovaností v této oblasti.
Priorita 3: Subtypy rodin a jejich charakteristika	Priorita se zaměřuje na pochopení rozmanitosti rodinných situací a potřeb různých typů rodin v městě Kroměříži. Účelem této priority je vytvořit prostředí, které podporuje a respektuje všechny typy rodin, rozmanitost rodinných uspořádání a potřeb jednotlivých rodin. Toto může zahrnovat poskytování informací a služeb specifických pro různé typy rodin, jako jsou například rodiny samoživitelů, rodiny s adoptovanými dětmi, pěstounské a patchworkové rodiny, rodiny pečující o seniory, rodiny cizinců, LGBT nebo rodiny s osobami s handicapem.
Priorita 4: Stabilita rodiny a mezigeneračních vztahů – mezigenerační aspekt	Priorita má za cíl podporovat stabilní rodinné vztahy a vytvářet příznivé podmínky pro rozvoj mezigeneračních vztahů v rámci rodin a ve společnosti jako celku. Účelem této priority je poskytnout podporu rodinám a jednotlivcům, kteří usilují o udržení a posílení rodinných vztahů a mezigeneračních vazeb či neformálně pečují o své blízké.
Priorita 5: Příprava na stáří a kvalita života seniorů	Priorita směřuje k podpoře aktivního a zdravého stárnutí, zajištění přístupnosti a kvality zdravotní péče a sociálních služeb pro seniory, podpoře jejich zapojení do společnosti a ochraně jejich práv a zájmů. Účelem této priority je zlepšit kvalitu života seniorů a připravit je na stáří tak, aby byli soběstační a mohli se plně zapojit do společnosti. Zároveň tato priorita usiluje o ochranu seniorů před sociálním vyloučením, izolací, diskriminací a jejím smyslem je jim poskytovat podporu v péči o zdraví a, v případě potřeby, také v péči o domácnost.

PRIORITA	DEFINICE
Priorita 6: Komunitní život a dobrovolnictví	Priorita se zaměřuje na rozvoj komunitních aktivit. Účelem je vytvořit prostředí pro aktivní zapojování občanů všech generací do dobrovolnických činností a rozvíjení spolupráce mezi jednotlivými aktéry rodinné politiky.
Priorita 7: Informační, osvětová a propagační činnost	Priorita se věnuje zvyšování povědomí a informovanosti obyvatel města Kroměříže k tématu rodiny a rodinné politiky. Jejím účelem je poskytovat relevantní informace, edukovat a podporovat laickou i odbornou veřejnost, a rozvíjet tak prorodinné klima ve městě. Tato priorita také podporuje komunikaci a dialog s obyvateli města, neziskovými organizacemi a dalšími zainteresovanými subjekty, za účelem hledání efektivních řešení v oblasti rodinné politiky. Důraz je kladen na vytváření vhodných komunikačních kanálů, které umožní účinné informování všech aktérů rodinné politiky.
Priorita 8: Institucionální zabezpečení rodinné politiky, podpora neziskového sektoru	Priorita cílí na posílení institucionálního rámce pro realizaci rodinné politiky. Účelem této priority je zajistit kvalitní, transparentní a efektivní systém podpory rodin, který bude fungovat na místní úrovni, a tím přispět k vytvoření příznivého prostředí pro rozvoj rodin a zlepšení kvality jejich života. Důraz je kladen na spolupráci mezi městem, neziskovými organizacemi a dalšími partnery se záměrem vytvořit optimální podmínky pro koordinovanou a účinnou podporu rodin. Zároveň je důležité zajistit dostatečné finanční prostředky na podporu rodinné politiky a na podporu neziskových organizací, které se této problematice věnují.

4.3 Strategické cíle pro jednotlivé priority

Na jednání pracovní skupiny byly k jednotlivým prioritám definovány strategické cíle (viz Tabulka 33). Proces definování strategických cílů v rámci rodinné politiky města Kroměříže byl prováděn s pečlivostí a systematickým přístupem. Členové pracovní skupiny byli seznámeni s podklady připravenými k této fázi zhotovitelem. Na jejich základě navrhli znění strategických cílů a tyto návrhy byly následně předloženy zástupcům města Kroměříže k posouzení. Každý cíl byl definován tak, aby odpovídal specifickým potřebám a aspiracím rodin ve městě Kroměříži, a zároveň odrážel hodnoty a dlouhodobou vizi města v této oblasti.

Definované strategické cíle představují východiska pro návrh konkrétních opatření v oblasti rodinné politiky města Kroměříže.

Tabulka 33 Strategické cíle rodinné politiky města Kroměříže a jejich vazba na priority rodinné politiky

PRIORITA	CÍLE
Priorita 1: Materiálně-technické podmínky	1.1 Nabídnout bezpečné komunitní prostory pro setkávání rodin a aktivity komunity 1.2 Vytvořit podmínky pro setrvání obyvatel v produktivním věku v Kroměříži
Priorita 2: Sladění osobního, rodinného a profesního života, aktivní politika zaměstnanosti	2.1 Vytvořit podmínky pro sladění osobního, rodinného a profesního života
Priorita 3: Subtypy rodin a jejich charakteristika	3.1 Vytvořit tolerantní prostředí podporující všechny typy rodin a jednotlivců
Priorita 4: Stabilita rodiny a mezigeneračních vztahů – mezigenerační aspekt	4.1 Podpořit rodinné vztahy a vytvořit příznivé podmínky pro rozvoj mezigeneračních vztahů 4.2 Podpořit aktivity pro neformálně pečující
Priorita 5: Příprava na stáří a kvalita života seniorů	5.1 Podpořit činnosti pro aktivní a zdravé stárnutí obyvatel 5.2 Zvýšit povědomí o právech a povinnostech seniorů
Priorita 6: Komunitní život a dobrovolnictví	6.1 Vytvořit podmínky pro aktivní zapojování všech generací do dobrovolnických činností 6.2 Podpořit rozvoj komunitního života 6.3 Podpořit rozvoj environmentálních a ekologických aktivit
Priorita 7: Informační, osvětová a propagační činnost	7.1 Pomoci obyvatelům orientovat se v digitálním světě 7.2 Zvýšit povědomí a informovanost obyvatel o možnostech a poskytované pomoci při řešení životních situací 7.3 Zvýšit povědomí obyvatel o činnostech jednotlivých neziskových organizací a realizovat aktivity vedoucí k dialogu s obyvateli města a dalšími zainteresovanými subjekty 7.4 Dbát na provázanost strategických dokumentů města Kroměříže ve vazbě na rodinnou politiku

PRIORITA	CÍLE
Priorita 8: Institucionální zabezpečení rodinné politiky, podpora neziskového sektoru	8.1 Vytvořit, udržet a trvale rozvíjet podmínky pro koordinovanou a účinnou podporu rodin 8.2 Udržet a rozvíjet spolupráci města s neziskovým sektorem a ostatními aktéry v oblasti podpory rodin 8.3 Podpořit dostatečné kapacity pobytových sociálních služeb pro specifické cílové skupiny 8.4 Podporovat všechny typy rodin v krizových situacích

4.4 Opatření pro naplnění strategických cílů

V souladu s definovanými strategickými cíli byla pracovní skupinou navržena opatření pro dosažení stanovených cílů. Tyto návrhy byly posouzeny zhotovitelem a zadavatelem koncepce z hlediska jejich realizovatelnosti a přínosu pro dosažení definovaných strategických cílů. Rovněž byla zvažena technická proveditelnost, finanční dostupnost, legislativní požadavky, návaznost na jiné strategické dokumenty a schopnost návrhů přispět k celkovému rozvoji města. Zároveň byly vyjasněny klíčové ukazatele plnění, odpovědnost za jejich realizaci a předpokládané náklady a zdroje financování.

Nastavený proces spolupráce a rozpracování návrhů zajistil, že výsledná podoba opatření je promyšlená, realistická, a zaměřená na dosažení dlouhodobého prospěchu pro město Kroměříž a jeho obyvatele. Navržená opatření, termíny jejich realizace, indikátory plnění, garanty a realizátory jednotlivých opatření, předpokládané náklady a zdroje financování představuje Tabulka 34.

4.4.1 Garant a realizátoři opatření

Klíčovým garantem úspěšné implementace navržených opatření je místostarosta pro sociální a zdravotní oblast, který nese zodpovědnost za celkové koordinování a řízení této oblasti. Jeho role spočívá v zajištění souladu s definovanými strategickými cíli a ve strategickém rozhodování týkajícím se priorit a alokace zdrojů.

Za konkrétní realizaci většiny navržených opatření je zodpovědný Odbor sociálních věcí a zdravotnictví. Jeho úkolem je zajistit operativní plánování, řízení a implementaci opatření v souladu se stanovenými cíli. Odbor bude úzce spolupracovat s ostatními relevantními odbory Městského úřadu Kroměříže, aby zabezpečil provázanost jednotlivých aktivit a synergie s dalšími aktéry rodinné politiky.

Dosažení strategických cílů vyžaduje celkovou integraci snah a zdrojů různých aktérů z oblasti rodinné politiky. Podstatný proto bude koordinovaný přístup a spolupráce, a to nejen mezi jednotlivými odbory Městského úřadu města Kroměříže, ale i s příspěvkovými a neziskovými organizacemi na území města. Příspěvkové a neziskové organizace disponují specifickými znalostmi a zkušenostmi. Úzká spolupráce s nimi podporuje pružnost a schopnost aktivizace personálních a finančních zdrojů vůči různým výzvám, které mohou při implementaci opatření vzniknout.

4.4.2 Financování realizace opatření

Financování realizace jednotlivých opatření v oblasti rodinné politiky města Kroměříž bude založeno na vícezdrojovém financování. Kromě běžných prostředků z rozpočtu města, jež jsou věnovány na podporu místních aktivit a programů, budou zástupci města Kroměříže aktivně vyhledávat a využívat různé národní i mezinárodní dotační tituly a grantová schémata.

Dotace poskytované Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR budou patřit k významným zdrojům financování projektů a iniciativ majících přímý dopad na kvalitu života rodin a podporu jejich potřeb.

Dotace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR poskytnou městu Kroměříž možnost investovat do projektů a iniciativ z oblasti školství, výchovy a vzdělávání, které se budou zaměřovat na dovednosti potřebné pro fungující partnerství, rodičovství, podporu rodinné harmonie a prohloubení komunikace a spolupráci mezi školami a rodinami.

Finanční dotace ze Zlínského kraje budou určeny pro financování projektů a aktivit, které jsou v souladu se strategickými cíli kraje v oblasti rodinné politiky. Tato spolupráce umožní městu Kroměříž využít synergií a společných cílů s regionálními aktéry a posílit celkový dopad opatření na rodiny a obyvatele.

Dotace z Evropské unie v rámci různých programů a grantových schémat podporují sociální a ekonomický rozvoj měst a regionů. Město Kroměříž bude aktivně vyhledávat a žádat o finanční prostředky z těchto zdrojů, což mu umožní realizovat komplexní projekty a inovativní opatření, které by při financování pouze z vlastního rozpočtu nemohlo financovat.

Pro synergií a úspěšnou realizaci vybraných opatření bude klíčová spolupráce s příspěvkovými a neziskovými organizacemi. Tyto organizace často přinášejí specifické znalosti, zkušenosti a zdroje. To umožní nejen zachovat, ale i rozšířit nabídku služeb a programů pro rodiny a seniory ve městě.

Výše uvedená kombinace zdrojů financování umožní městu Kroměříž efektivně plánovat a realizovat navržená opatření v oblasti rodinné politiky.

4.4.3 Monitoring, hodnocení a aktualizace Koncepce rodinné politiky města Kroměříže

Na základě stanovených indikátorů bude město provádět průběžné sledování a vyhodnocování implementace a dosahovaných výsledků rodinné politiky. Definované indikátory zahrnují, jak kvantitativní (např. počet vhodných bytů, počet dní provozu pro veřejnost), tak i kvalitativní ukazatele (např. spokojenost obyvatel). Kombinace kvantitativních a kvalitativních indikátorů umožňuje komplexní a vyvážené hodnocení rodinné politiky města. Kvantitativní indikátory poskytují číselná měření a kvantifikují objektivní výsledky. Je tak možné přehledně sledovat množství a rozsah dosažených výsledků. Na druhou stranu, kvalitativní indikátory zahrnují subjektivní zkušenosti a vnímání, poskytují hlubší vhled do kvality a dopadu opatření, tj. jakým způsobem ovlivňují životy rodin a jejich subjektivní pocity a spokojenost.

Město Kroměříž bude průběžně monitorovat naplňování indikátorů a bude iniciovat i tiskové zprávy pro veřejnost z této oblasti. Informování veřejnosti o výsledcích monitoringu v oblasti rodinné politiky je

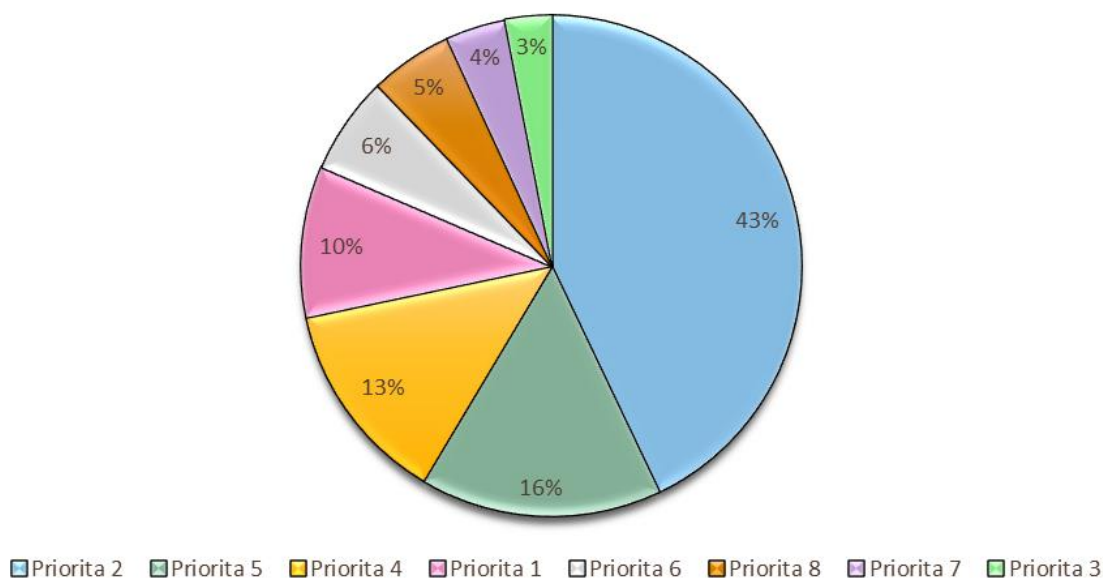
klíčové pro transparentnost, odpovědnost a zapojení obyvatel. Tímto způsobem může město Kroměříž budovat důvěru, získávat zpětnou vazbu a zajistit, že rodinná politika má skutečný pozitivní dopad na životy rodin ve městě.

Město Kroměříž bude vypracovávat každý rok také zprávu o aktuálním stavu dosahování cílů a efektivitě implementovaných opatření. Toto výroční hodnocení dosahování cílů poskytne městu možnost identifikovat případné nedostatky, úspěchy a nové příležitosti.

Průběžný monitoring a výroční hodnocení umožní městu Kroměříži přizpůsobovat svou rodinnou politiku tak, aby stále efektivně reagovala na aktuální potřeby a posilovala kvalitu života rodin ve městě.

4.4.4 Veřejné hlasování o prioritách Koncepce rodinné politiky a její veřejné projednání

Na akci realizované městem Kroměříž „Ahoj, léto!“ dne 2. 9. 2023 proběhlo představení vznikající Koncepce rodinné politiky města Kroměříže pro léta 2023-2027, seznámení přítomné veřejnosti s plánovanými prioritami, strategickými cíli a opatřeními. Následně veřejnost hlasovala o tom, na kterou prioritu je žádoucí se zaměřit. Výsledky hlasování zachycuje Obrázek 4. Nejvíce hlasů získala Priorita 2: Sladění osobního, rodinného a profesního života, aktivní politika zaměstnanosti.

Obrázek 4 Výsledky veřejného hlasování o prioritách Koncepce rodinné politiky na akci „Ahoj léto!“

Dne 2. 10. 2023 proběhlo veřejné projednání Koncepce rodinné politiky, na které byla zvána veřejnost města Kroměříže. Cílem tohoto projednání bylo představit připravenou Koncepce rodinné politiky města Kroměříže pro léta 2023-2027, proces jejího zpracování a výsledná opatření, zodpovědět dotazy a případné nejasnosti. V průběhu setkání nebyly předneseny žádné připomínky ke Konceptu ze strany účastníků.

Tabulka 34 Opatření pro naplnění strategických cílů

PRIORITA 1	CÍL	OPATŘENÍ	TER- MÍN	INDIKÁTO- RY PLNĚNÍ	POZNÁM- KA	GARANT	REALIZUJE	PŘEDP. NÁKLADY	ZDROJ FINANCO- VÁNÍ
1 MATERIÁL- NĚ- TECHNICKÉ PODMÍNKY	1.1 Nabídnout bezpečné komunitní prostory pro setkávání rodin a aktivity komunity	Vytvořit komunitní centrum	2025	Vytvořené a funkční komunitní centrum	Interiérové/ exteriérové	Místostarosta pro sociální a zdravotní oblast	Město Kroměříž a další partneři	Využití stávajících volných prostor Vybavení	Rozpočet města Kroměříže Dotace EU Národní dotace Zlínský kraj
		Provozovat komunitní centrum	Od 2025 průběžně	Počet dní provozu pro veřejnost za rok	Zajistit provoz pro veřejnost	Místostarosta pro sociální a zdravotní oblast	Město Kroměříž a další partneři	Energie Osobní náklady – hrazeno v rámci pozice Koordinátora prarodinných aktivit	Rozpočet města Kroměříže Dotace EU Národní dotace Zlínský kraj
		Zvýšit finanční dostupnost volnočasových aktivit a vybraných druhů služeb	Průběžně	Zavedení a zachování slevových karet, množstevních slev, a dalších		Místostarosta pro sociální a zdravotní oblast	Město Kroměříž/ odbor sociálních věcí a zdravotnictví	50 000,- Kč	Rozpočet města Kroměříže

PRIORITA 1	CÍL	OPATŘENÍ	TER- MÍN	INDIKÁTO- RY PLNĚNÍ	POZNÁM- KA	GARANT	REALIZUJE	PŘEDP. NÁKLADY	ZDROJ FINANCO- VÁNÍ
		pro rodiny na území města		zvýhodnění pro rodiny					
	1.2 Vytvořit podmínky pro setrvání obyvatel v produktivním věku v Kroměříži	Realizace Auditu family friendly community	2024	Kvalita prostor na základě anketního šetření mezi obyvateli města	Ve spolupráci s krajem	Místostarosta pro sociální a zdravotní oblast	Město Kroměříž/ odbor sociálních věcí a zdravotnictví	30 000,- Kč hrazeno z prostředků Zlínského kraje	Dotace Zlínského kraje
		Podpořit bydlení pro rodiny s dětmi	2024	Nastavení systému přidělování Počet vhodných bytů	Konzultace, nabídka bydlení z bytového fondu města	Místostarosta pro sociální a zdravotní oblast	Město Kroměříž/Rada města/odbor sociálních věcí a zdravotnictví	Bez nároku na rozpočet	

PRIORITA 2	CÍL	OPATŘENÍ	TER- MÍN	INDIKÁTO- RY PLNĚNÍ	POZNÁM- KA	GARANT	REALIZUJE	PŘEDP. NÁKLADY	ZDROJ FINANCO- VÁNÍ
2 SLADĚNÍ OSOBNÍHO, RODINNÉHO A PROFESNÍHO ŽIVOTA, AKTIVNÍ POLITIKA ZAMĚSTNA- NOSTI	2.1 Vytvořit podmínky pro sladění osobního, rodinného a profesní- ho života	Prověřit potřebu rozšíření provozní doby zařízení pro děti předškolního a školního věku	Od 2024	Analýza		Vedoucí odboru školství a kultury	Příspěvkové organizace, neziskové organizace	Bez nároku na rozpočet	
		Motivovat k zavedení flexibilní pracovní doby a zkrácených pracovních úvazků pro rodiče s dětmi do 10 let, seniory, a pečující osoby u zaměstnavate- lů na území města	Průběž- ně	Počet aktivit (jednání, osvětových akcí, setkání se zaměstnavateli) – min. 1 aktivita za rok	Podpora pružné pracovní doby, zkrácených úvazků, a práce z domova	Místosta- rosta pro sociální a zdravotní oblast	Místostarosta pro sociální a zdravotní oblast Ředitel ÚP	3 000,- Kč	Rozpočet města Kroměříže
		Zajistit nové nebo rozšířit stávající	2025	Navýšení kapacity	ZŠ	Místosta- rosta pro	Město Kroměříž/ odbor	Nelze stanovit bez	Rozpočet města Dotace EU

PRIORITA 2	CÍL	OPATŘENÍ	TER- MÍN	INDIKÁTO- RY PLNĚNÍ	POZNÁM- KA	GARANT	REALIZUJE	PŘEDP. NÁKLADY	ZDROJ FINANCO- VÁNÍ
		prostory školních družin a školních klubů				oblast školství	investic/odbor školství, mládeže a tělovýchovy	projektové dokumentace	Národní dotace Zlínský kraj MŠMT MPSV
		Přizpůsobit jedno stávající veřejné WC v Kroměříži pro potřeby poskytnutí základní hygienické péče pro malé děti a seniory	2026	Přizpůsobené prostory jednoho veřejného WC		Místostarosta pro sociální a zdravotní oblast	Kroměřížské technické služby, s.r.o.	100 000,- Kč	Rozpočet města, Dotace

PRIORITA 3	CÍL	OPATŘENÍ	TER- MÍN	INDIKÁTO- RY PLNĚNÍ	POZNÁM- KA	GARANT	REALIZUJE	PŘEDP. NÁKLADY	ZDROJ FINANCO- VÁNÍ
3 SUBTYPY RODIN A JEJICH CHARAKTE- RISTIKA	3.1 Vytvořit tolerantní prostředí podporující všechny typy rodin a jednotlivců	Realizace osvětových akcí	Průběžně	Počet realizova- ných kampaní - 1 kampaň za rok	Témata osvětových akcí budou vyhodno- cována podle aktuálních potřeb občanů města Kroměříže	Místostarosta pro sociální a zdravotní oblast	Příspěvkové organizace, neziskové organizace, město Kroměříž	30 000,- Kč	Rozpočet města Dotace EU Národní dotace Zlínský kraj

PRIORITA 4	CÍL	OPATŘENÍ	TER- MÍN	INDIKÁTO- RY PLNĚNÍ	POZNÁM- KA	GARANT	REALIZUJE	PŘEDP. NÁKLADY	ZDROJ FINAN- COVÁNÍ
4 STABILITA RODINY A MEZIGENERAČ- NÍCH VZTAHŮ – MEZIGENERAČNÍ ASPEKT	4.1 Podpořit rodinné vztahy a vytvořit příznivé podmínky pro rozvoj mezigene- račních vztahů	Zajistit realizaci Týdne pro rodinu s vícegene- račním programem	Průběž- ně jednou za rok	Realizace akce v příslušném roce		Místosta- rosta pro sociální a zdravotní oblast	Město Kroměříž/ odbor kultury, příspěvkové organizace, neziskové organizace,	50 000,- Kč	Rozpočet města Rozpočet příspěv- kové organizace Dotace EU Národní dotace Zlínský kraj MŠMT
	4.2 Podpořit aktivity pro neformálně pečující	Pokračovat v nabídce specifického vzdělávání a vyhledávání aktivit pro odlehčení osobám pečujícím o své blízké	Průběž- ně	Počet nabízeného specifického vzdělávání a aktivit	Odbor sociálních věcí a zdravotnict- ví – Svépomoc- ná skupina pro pečující	Místosta- rosta pro sociální a zdravotní oblast, neziskové organizace	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví, neziskové organizace	5 000,- Kč	Rozpočet města Dotace
		Vytvořit a distribtovat informační	Průběž- ně	Jeden vytvořený	Další aktivity budou	Místostar- ta pro sociální a	Odbor sociálních věcí	10 000,- Kč	Rozpočet města

PRIORITA 4	CÍL	OPATŘENÍ	TER- MÍN	INDIKÁTO- RY PLNĚNÍ	POZNÁM- KA	GARANT	REALIZUJE	PŘEDP. NÁKLADY	ZDROJ FINAN- COVÁNÍ
		materiály s nabídkou neziskových organizací pro pečující osoby, propagovat činnost svépomocných skupin pro osoby pečující o své blízké		informační materiál	zaměřené: na jednání s klíčovými aktéry rodinné politiky, osvětové akce, setkání s občany, články v periodících, sociálních sítích, webových stránkách, SMS zprávách, hlášení v mobilním rozhlase	zdravotní oblast	a zdravotnictví, příspěvkové organizace, neziskové organizace		Rozpočet příspěvkové organizace Rozpočet neziskové organizace

PRIORITA 5	CÍL	OPATŘENÍ	TER- MÍN	INDIKÁTO- RY PLNĚNÍ	POZNÁMKA	GARANT	REALIZUJE	PŘEDP. NÁKLADY	ZDROJ FINAN- COVÁNÍ
5 PŘÍPRAVA NA STÁŘÍ A KVALITA ŽIVOTA SENIORŮ	5.1 Podpořit činnosti pro aktivní a zdravé stárnutí obyvatel	Vytvoření a realizace projektového záměru k aktivizaci seniorů	Průběžně	Vytvoření jednoho záměru za rok	Prostřednictvím Rady seniorů, dobrovolnických programů, SSKM atd.	Místostarosta pro sociální a zdravotní oblast	Rada seniorů SSKM Kluby seniorů	Bez nároku na rozpočet	
		Realizovat projekt mezigenerační solidarity	2024	Počet zapojených rodin/organi- zací		Neziskové organizace	Neziskové organizace	Budou stanoveny na základě projektu	Rozpočet neziskové organizace Dotace EU Národní dotace Zlínský kraj MŠMT MPSV
	5.2 Zvýšit povědomí o právech a povinnostech seniorů	Pokračovat v poskytování poradenství pro seniory	Průběžně	Provozování informačního poradenství senior pasy	SSKM	Místostarosta pro sociální a zdravotní oblast	SSKM	Bez nákladů	
		Realizovat tematickou vzdělávací kampaň	1x ročně	Počet realizovaných vzdělávacích akcí	Akademie třetího věku Rada seniorů	Místostarosta pro sociální a zdravotní oblast Rada seniorů	Město Kroměříž/odbor sociálních věcí a zdravotnictví	10 000,- Kč	Rozpočet města Kroměříže Dotace EU Národní dotace Zlínský kraj

PRIORITA 6	CÍL	OPATŘENÍ	TER- MÍN	INDIKÁ- TORY PLNĚNÍ	POZNÁMKA	GARANT	REALIZUJE	PŘEDP. NÁKLADY	ZDROJ FINAN- COVÁNÍ
6 KOMUNITNÍ ŽIVOT A DOBRO- VOLNICTVÍ	6.1 Vytvářet podmínky pro aktivní zapojování všech generací do dobrovolnických činností	Zachovat podporu dobrovolnických organizací a mezigenerační dobrovolnické činnosti	Průběžně	Počet podpořených organizací, dobrovolníků a aktivit, včetně výše vyplacené podpory	Specificky pro MŠ, ZŠ a SŠ, a instituce terciárního vzdělávání k podpoře dobrovolnických projektů a aktivit	Město Kroměříž/ odbor školství a kultury/ odbor sociálních věcí a zdravotnictví /odbor právní	Město Kroměříž/ odbor školství, mládeže a tělovýchovy/ odbor kultury/odbor sociálních věcí a zdravotnictví/ úsek právní	Dle alokované částky do dotačních programů	Dotační programy města Kroměříže Dotační programy Zlínského kraje
	6.2 Podpořit rozvoj komunitního života	Podněcovat firmy k finanční a nefinanční filantropii	Průběžně	Počet aktivit (jednání, osvětových akcí, setkání se zaměstnavateli) – min. 1 aktivita ročně		Místostarosta pro sociální a zdravotní oblast	Město Kroměříž	Bez nároku na rozpočet	
	6.3 Podpořit rozvoj environmentálních a ekologických aktivit	Zapojení se do jedné environmentální aktivity za rok	Od 2024 průběžně	1 zapojení do akce za rok		Místostarosta pro sociální a zdravotní oblast	Město Kroměříž, Neziskové organizace	5 000,- Kč	Rozpočet města Kroměříže Dotace EU Národní dotace Zlínský kraj

PRIORITA 6	CÍL	OPATŘENÍ	TER- MÍN	INDIKÁ- TORY PLNĚNÍ	POZNÁMKA	GARANT	REALIZUJE	PŘEDP. NÁKLADY	ZDROJ FINAN- COVÁNÍ
		Vybudovat a provozovat objekt za účelem realizace environmentální a ekologické výchovy veřejnosti	Od 2024 průběžně	Vybudování a provozování objektu	Objekt „boudy“ na Barbořině	Místostarosta pro sociální a zdravotní oblast Neziskové organizace	Město Kroměříž Neziskové organizace	100 000,- Kč Provoz budou hradit vybrané neziskové organizace	Rozpočet města Kroměříže Dotace EU Národní dotace Zlínský kraj
		Podporovat vzdělávací programy a aktivity v oblasti environmentální a ekologické výchovy v MŠ, ZŠ a SŠ a směrem k veřejnosti	Průběžně	Počet podpořených programů a aktivit; včetně výše vyplacené podpory	Podpora v rámci stávajících dotačních titulů	Vedoucí odboru školství a kultury	Město Kroměříž/ odbor školství, mládeže a tělovýchovy	Dle alokované částky do dotačních programů	Město Kroměříž Dotační programy Zlínského kraje Rozpočty příspěvkových organizací

PRIORITA 7	CÍL	OPATŘENÍ	TERMÍN	INDIKÁ- TORY PLNĚNÍ	POZNÁMKA	GARANT	REALIZUJE	PŘEDP. NÁKLADY	ZDROJ FINAN- COVÁNÍ
7 INFORMAČNÍ, OSVĚTOVÁ A PROPAGAČNÍ ČINNOST	7.1 Pomoci obyvatelům orientovat se v digitálním světě	Publikovat vzdělávací články zaměřené na využití digitálních technologií v životě obyvatel	Průběžně	Počet publikova- ných článků, příspěvků na sociálních sítích, včetně počtu zhlédnutí		Místosta- rosta pro sociální a zdravotní oblast	Město Kroměříž/ odbor informačních technologií/ tiskový mluvčí/externí odborníci v IT	Bez nároku na rozpočet	
	7.2 Zvýšit povědomí a informova- nost obyvatel o možnostech a poskytované pomoci při řešení životních situací	Vytvořit a pravidelně aktualizovat informační portál a informační- ho průvodce o sociálních a sociálně zdravotních službách a poskytované pomoci při řešení životních situací pro občany na území města a v jeho okolí	Od 2025 průběžně	Vytvoření a pravidelná aktualizace informačního materiálu (webové aplikace, popř. webových stránek, tištěné podoby průvodce)		Odbor sociálních věcí a zdravot- nictví	Město Kroměříž/ odbor sociálních věcí a zdravotnictví/ odbor informačních technologií	V závislosti na zvoleném technickém řešení	Rozpočet města Kroměříže Dotační prostředky

PRIORITA 7	CÍL	OPATŘENÍ	TERMÍN	INDIKÁ- TORY PLNĚNÍ	POZNÁMKA	GARANT	REALIZUJE	PŘEDP. NÁKLADY	ZDROJ FINAN- COVÁNÍ
	7.3 Zvýšit povědomí obyvatel o činnostech jednotlivých neziskových organizací a realizovat aktivity vedoucí k dialogu s obyvateli města a dalšími zainteresovanými subjekty	Zavést informační okénko ve zpravodaji města o neziskových organizacích	Průběžně	Počet článků	Každá nezisková organizace jeden článek během doby platnosti koncepce	Místostarosta pro sociální a zdravotní oblast	Město Kroměříž	Bez nároku na rozpočet	
	7.4 Dbát na provázanost strategických dokumentů města Kroměříže ve vazbě na rodinnou politiku	Realizovat pravidelné setkávání vedoucích odborů za účelem koordinace tvorby strategických dokumentů	Pravidelně, jednou za tři měsíce	Počet realizovaných setkání		Tajemník města	Tajemník města	Bez nároku na rozpočet	

PRIORITA 8	CÍL	OPATŘENÍ	TER- MÍN	INDIKÁ- TORY PLNĚNÍ	POZ- NÁMKA	GARANT	REALIZU- JE	PŘEDP. NÁKLADY	ZDROJ FINANCO- VÁNÍ
8 INSTITUCIO- NÁLNÍ ZABEZPEČENÍ RODINNÉ POLITIKY, PODPORA NEZISKOVÉHO SEKTORU	8.1 Vytvořit, udržet a trvale rozvíjet podmínky pro koordinova- nou a účinnou podporu rodin	Zřídit a zachovat pozici koordinátora pro rodinnou politiku	Od 2025 průběž- ně	Zřízená pozice		Místosta- rosta pro sociální a zdravotní oblast	Město Kroměříž	450 000,- Kč za předpokladu získání dotace	Národní dotace
	8.2 Udržet a rozvíjet spolupráci města s neziskovým sektorem a ostatními aktéry v oblasti podpory rodin	Vytvořit dotační program pro podporu služeb pro rodiny s dětmi a jejich prorodin- ných aktivit	Od 2025 průběž- ně	Vytvoření dotačního titulu, počet podpoře- ných projektů a aktivit, výše vyplacené podpory		Místostaro- sta pro sociální a zdravotní oblast	Město Kroměříž/ odbor sociálních věcí a zdravotnictví	50 000,- Kč	Rozpočet města Kroměříže
		Setkání zástupců neziskových organizací	Od roku 2024 průběž- ně	Jedno setkání za rok		Místostaro- sta pro sociální a zdravotní oblast	Město Kroměříž, příslušné odbory	20 000,- Kč	Rozpočet města Kroměříže

PRIORITA 8	CÍL	OPATŘENÍ	TER- MÍN	INDIKÁ- TORY PLNĚNÍ	POZ- NÁMKA	GARANT	REALIZU- JE	PŘEDP. NÁKLADY	ZDROJ FINANCO- VÁNÍ
	8.3 Podpořit dostatečné kapacity pobytových sociálních služeb pro specifické cílové skupiny	Výstavba domova se zvláštním režimem pro lidi s demencí	2024-2026	Realizace výstavby domova		Místostarosta pro sociální a zdravotní oblast Odboru investic SSKM	Město Kroměříž Odbor investic SSKM	100 000 000,- Kč	MPSV Zlínský kraj Rozpočet města Kroměříže Dotace EU Národní dotace
	8.4 Zajištění rodin při mimořádných krizových situacích	Vytvořit a zachovat v rámci bytového fondu města alespoň jeden krizový byt	2024	Jeden krizový byt		Místostarosta pro sociální a zdravotní oblast	Město Kroměříž KTS	36 000,- Kč (ušlý zisk Kroměřížských technických služeb, s.r.o. za pronájem bytu za rok)	

5 Závěr

Město Kroměříž vnímá rodinu jako klíčovou hodnotu, která vytváří společenskou podstatu města. Rodinná politika je zde proto pojímána jako významné téma, které ovlivňuje kvalitu života obyvatel, jejich spokojenost, setrvání ve městě a je také lákadlem pro nově příchozí.

Tato koncepce rodinné politiky je výsledkem úzké spolupráce pracovní skupiny, zástupců města Kroměříže a zhotovitele. V rámci této kooperace byly analyzovány dostupné sekundární zdroje a využity podněty z pracovní skupiny. Nebyl opomenut ani názor obyvatel města, kteří se vyjádřili prostřednictvím ankety týkající se jejich spokojenosti s vybranými aspekty rodinné politiky na území města. Výsledná analýza SWOT zachycuje identifikované silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby v oblasti rodinné politiky v městě Kroměříži a sloužila jako klíčový podklad pro formulaci cílů a strategických opatření.

V rámci tvorby této koncepce rodinné politiky byla upřesněna vize rodinné politiky ukazující směřování města v této oblasti a tímto i toho, co chce dosáhnout pro rodiny žijící na svém území. Byly definovány priority, které město bude sledovat, a stanoveny strategické cíle, které jej posunou k naplnění vize. Díky spolupráci všech zapojených stran bylo možno specifikovat opatření, stanovit termíny jejich realizace a předpokládané náklady. Úspěšné naplnění vize této koncepce bude vyžadovat úzkou spolupráci všech klíčových aktérů, včetně zástupců města Kroměříže, škol, neziskových organizací, a samozřejmě rodin samotných.

Tato koncepce rodinné politiky je závazkem vůči rodinám žijícím na území města. Cílem je zajistit, aby město Kroměříž bylo místem, kde se rodiny cítí podporovány, chráněny a rozvíjejí se.

Autoři koncepce děkují všem, kteří se na tvorbě této koncepce podíleli, a věří, že společnými silami dosáhnou toho, že Kroměříž bude ještě lepším místem pro rodiny a budoucí generace.

Použité zdroje

AGENTURA PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ, 2019. *Plán vzdálené dílčí podpory pro období 2019-2021* [online]. 2019. B.m.: Agentura pro sociální začleňování. Dostupné z: https://www.socialni-zaclenovani.cz/wp-content/uploads/PVDP_Krom%C4%9B%C5%99%C3%AD%C5%BE.pdf

AGENTURA PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ, 2022. *Plán sociálního začleňování města Kroměříže 2022-2025* [online]. srpen 2022. Dostupné z: <https://www.mesto-kromeriz.cz/urad/dokumenty-a-informace/plan-socialniho-zaclenovani-mesta-kromerize/>

BALÁŠOVÁ, Barbora, 2023. Statistické údaje kriminality za rok 2022 - Policie České republiky. *Policie České republiky – KŘP Zlínského kraje* [online] [vid. 2023-02-19]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-udaje-kriminality-za-rok-2022.aspx>

BENITO-OSORIO, D., L. MUÑOZ-AGUADO a C. VILLAR, 2014. The impact of family and work-life balance policies on the performance of Spanish listed companies. *Management (France)* [online]. 17(4), 214–236. Dostupné z: doi:10.3917/mana.174.0214

BYRNE, U., 2005. Work-life balance: Why are we talking about it at all? *Business Information Review* [online]. 22(1), 53–59. ISSN 0266-3821. Dostupné z: doi:10.1177/0266382105052268

COMPETENCE CENTRE ON FORESIGHT, 2023. The Megatrends Hub. *Knowledge for policy* [online] [vid. 2023-03-02]. Dostupné z: https://knowledge4policy.ec.europa.eu/foresight/tool/megatrends-hub_en

CZECH CONSULT, SPOL. S R. O., 2021. *Plán dopravní obslužnosti města Kroměž na období 2021-2025* [online]. duben 2021. Dostupné z: https://www.mesto-kromeriz.cz/fileadmin/user_upload/obecne_dokumenty/Pl%C3%A1n%20dopravn%C3%AD%20obslu%C5%BEnosti%20m%C4%9Bsta%20Krom%C4%9B%C5%99%C3%AD%C5%BE-s_p%C5%99%C3%ADlohami%20FINAL.pdf

ČLENOVÉ PRACOVNÍ SKUPINY ZDRAVOTNÍHO PLÁNU, 2020. *Zdravotní plán města Kroměříže 2020-2022* [online]. 2020. B.m.: Kroměříž. Dostupné z: <https://www.zdravemestokromeriz.cz/dokumenty/strategie/>

ČSÚ, 2023. Míry zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity - březen 2023. *Míry zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity - březen 2023* [online] [vid. 2023-05-06]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/miry-zamestnanosti-nezamestnanosti-a-ekonomicke-aktivity-brezen-2023>

ČSÚ, Odbor statistiky rozvoje společnosti, 2022. Studenti a absolventi vysokých škol v České republice - 2001–2021. *Studenti a absolventi vysokých škol v České republice - 2001–2021* [online] [vid. 2023-05-13]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/studenti-a-absolventi-vysokych-skol-v-ceske-republice>

DATART, 2020. *5G sítě v ČR: Vše, co potřebujete vědět* [online] [vid. 2023-05-07]. Dostupné z: <https://www.datart.cz/novinky/technologie/site-5g-v-cr-vse-co-potrebuujete->

vedet?gclid=Cj0KCQJwmN2iBhCrARIsAG_G2i4Iz5TbR_GZSToDF3Q9BVDAqSJNEhpIJLheOgd84R7dNBuRJDS8kmoaAgL5EALw_wcB

HOVORKA, Jiří, 2022. Otcovská dovolená 2023. Kdo má nárok a kolik dostane. *Peníze.cz* [online] [vid. 2023-05-07]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/rodicovstvi/435556-otcovska-dovolena-2023-kdo-ma-narok-a-kolik-dostane>

HOVORKOVÁ, Kateřina, 2023. Povinnou datovku chtějí zrušit tisíce lidí. Ignorace nepomůže, možností je jen pár | Aktuálně.cz. *Aktuálně.cz - Víte, co se právě děje* [online] [vid. 2023-05-07]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/finance/datovku-od-statu-odmitaji-tisice-lidi-ignorace-nepomuze-zrus/r~0124e6a6b9b311ed9ae20cc47ab5f122/>

INSTITUT PREVENCE A ŘEŠENÍ PŘEDLUŽENÍ, 2021. *Mapa bankrotů* [online] [vid. 2023-02-19]. Dostupné z: <http://mapabankrotu.cz/>

KLUB SENIORŮ V KROMĚŘÍŽI, 2022. *Klub seniorů v Kroměříži - oficiální webové stránky* [online] [vid. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.kskm.cz/>

KRÁL, Petr, 2023. Inflace v únoru 2023 lehce nad prognózou - Česká národní banka. *Česká národní banka* [online] [vid. 2023-05-06]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/verejnost/servis-pro-media/komentare-cnb-ke-zverejnenym-statistickym-udajum-o-inflaci-a-hdp/Inflace-v-unoru-2023-lehce-nad-prognozou/>

KROMĚŘÍŽ, 2022. *Kroměříž zprovoznila polopodzemní kontejnery ve Spáčilově ulici* [online] [vid. 2023-05-08]. Dostupné z: <https://ekoosveta.cz/2022/06/07/kromeriz-zprovoznila-polopodzemni-kontejnery-ve-spacilove-ulici/>

KROMĚŘÍŽSKÉ TECHNICKÉ SLUŽBY S.R.O., 2020. *Městská hromadná doprava* [online]. [vid. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.kmts.cz/mhd/>

KYŠNEROVÁ, Simona, 2020. *Statistické údaje kriminality na Kroměřížsku za rok 2019 - Policie České republiky* [online] [vid. 2023-05-13]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-udaje-kriminality-na-kromerizsku-za-rok-2019.aspx>

MENSAH, A. a N.K. ADJEI, 2020. Work-life balance and self-reported health among working adults in Europe: A gender and welfare state regime comparative analysis. *BMC Public Health* [online]. **20**(1). ISSN 1471-2458. Dostupné z: doi:10.1186/s12889-020-09139-w

MĚSTO KROMĚŘÍŽ, 2018. *Analýza poskytovatelů sociálních služeb ORP Kroměříž* [online]. 25. říjen 2018. Dostupné z: Analýza poskytovatelů sociálních služeb ORP Kroměříž

MĚSTO KROMĚŘÍŽ, 2019a. *Analýza sociálního prostředí ORP Kroměříž* [online]. 18. leden 2019. Dostupné z: https://www.mesto-kromeriz.cz/fileadmin/user_upload/obecne_dokumenty/analyza_soc_prost_ORP_KM.pdf

MĚSTO KROMĚŘÍŽ, 2019b. *Komunitní plán sociálních služeb na Kroměřížsku pro období 2020-2023* [online]. 29. srpen 2019. Dostupné z: https://www.mesto-kromeriz.cz/fileadmin/user_upload/obecne_dokumenty/Komunitni_plan_-_final_ke_zverejneni.pdf

MĚSTO KROMĚŘÍŽ, 2020. *Analýza zdravotního stavu obyvatel Kroměříže* [online]. 2020. Dostupné z: https://www.zdravemestokromeriz.cz/fileadmin/user_upload/dokumenty/strategieke/Analýza_zdrav_stavu_Kromeriz.pdf

MĚSTO KROMĚŘÍŽ, 2023a. *Krizové řízení a ochrana obyvatelstva* [online] [vid. 2023-03-02]. Dostupné z: <https://www.mesto-kromeriz.cz/urad/krizove-rizeni/krizove-rizeni-a-ochrana-obyvatelstva/>

MĚSTO KROMĚŘÍŽ, 2023b. *Parkování*. *kromeriz.eu* [online]. [vid. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://kromeriz.eu/prakticke-informace/parkovani/>

MĚSTO KROMĚŘÍŽ a MOORE ADVISORY CZ S.R.O., 2021. *Strategický plán města Kroměříže - Aktualizace na léta 2021-2030* [online]. 21. říjen 2021. Dostupné z: https://www.mesto-kromeriz.cz/fileadmin/user_upload/obecne_dokumenty/Strategicky_plan_mesta_Kromerize_-_aktualizace_na_leta_2021-2030__21_10_2021_.pdf

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, 2019. *Aktualizovaná Koncepce rodinné politiky* [online]. Koncepce. Praha: MPSV [vid. 2019-10-16]. Dostupné z: <https://socialnipolitika.eu/2019/09/aktualizovana-koncepce-rodinne-politiky-29-kvetna-2019/>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR, 2008. *Rodinná politika na úrovni krajů a obcí - Metodické „doporučení“ Ministerstva práce a sociálních věcí*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. ISBN 978-80-86878-82-9.

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR, 2017. *Koncepce rodinné politiky* [online]. 2017. B.m.: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/documents/20142/225508/Koncepce_rodinne_politiky.pdf/5d1efd93-3932-e2df-2da3-da30d5fa8253

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR, 2020. *Metodika rodinné politiky na krajské a místní úrovni - zkrácená verze*. ISBN 978-80-7421-177-5.

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR, 2022a. *Dotace na podporu aktivit pro rodiny s dětmi z Ukrajiny* [online] [vid. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/dotace-na-podporu-aktivit-pro-rodiny-s-detmi-z-ukrajiny>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR, 2022b. *Dotace na podporu rodiny pro nestátní neziskové organizace v dotačním řízení Rodina* [online] [vid. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/dotace-na-podporu-rodiny-pro-nestatni-neziskove-organizace-v-dotacnim-rizeni-rodina>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR, 2022c. *Obec přátelská rodině a seniorům 2022* [online] [vid. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/obec-pratelska-rodine-a-seniorum-2022>

MOTYČKA, Pavel, Pavlína CVEKOVÁ, Jaroslav FORÝTEK, Radovan KLABAL, Dagmar KLUČKOVÁ, Vratislav SNÍDAL a Petr STIGLITZ, 2017. *Koncepce specifických forem bydlení v Kroměříži* [online]. 2017. B.m.: Město Kroměříž. Dostupné z: <https://www.mesto->

kromeriz.cz/urad/lide-a-organizace-mesta/mestsky-urad/odbor-socialnich-veci-a-zdravotnictvi/dokumenty/

NOVÁKOVÁ, Anna, 2020. Kvalita ovzduší i míra hluku je v Kroměříži v pořádku. *Kroměřížský deník* [online]. [vid. 2023-02-26]. Dostupné z: https://kromerizsky.denik.cz/zpravy_region/kvalita-ovzdusi-i-mira-hluku-je-v-kromerizi-v-poradku-20200626.html

ODBOR SOCIÁLNÍCH VĚCÍ KRAJSKÉHO ÚŘADU ZLÍNSKÉHO KRAJE, 2022. *Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro období 2023-2025* [online]. 17. březen 2022. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/strednedoby-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-ve-zlinskem-kraji-pro-obdobi-2020-2022-cl-4255.html>

ODBOR ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A SPORTU, 2019. *Krajský plán primární prevence rizikového chování Zlínského kraje 2019-2027* [online]. 27. květen 2019. B.m.: Zlínský kraj. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/en/krajsky-plan-primarni-prevence-rizikoveho-chovani-zlinskeho-kraje-2019-2027-cl-1234.html>

OTEVŘENÁ SPOLEČNOST, O. P. S., 2021. Mapa exekucí. *Mapa exekucí* [online]. [vid. 2023-02-19]. Dostupné z: <http://mapaexekuci.cz/>

PAVLÍKOVÁ, Lucie, 2023a. Akademie III. věku. *Knihovna Kroměřížska* [online] [vid. 2023-05-07]. Dostupné z: <https://www.knihkm.cz/sluzby/vzdelavani/akademie-iii-veku.html>

PAVLÍKOVÁ, Lucie, 2023b. *Univerzita III. věku* [online] [vid. 2023-05-07]. Dostupné z: <https://www.knihkm.cz/sluzby/vzdelavani/univerzita-iii-veku.html>

PLZEŇSKÉ MĚSTSKÉ DOPRAVNÍ PODNIKY, A.S., 2012. *Inteligentní zastávky* [online] [vid. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.pmdp.cz/o-nas/projekty-s-dotacni-podporou/regionalni-operacni-program/inteligentni-zastavky/>

POLÁKOVÁ-UVÍROVÁ, Petra, 2022. Stavba obřího centra Amazonu v Kojetíně je hotová. Takto vypadá. *Kroměřížský deník* [online]. [vid. 2023-05-07]. Dostupné z: https://kromerizsky.denik.cz/zpravy_region/amazon-kojetin-stavba-otevreni-zahajeni-2022.html

PROCES – CENTRUM PRO ROZVOJ OBCÍ A REGIONŮ, S.R.O. a ACCENDO – CENTRUM PRO VĚDU A VÝZKUM, Z.Ú., 2020. *Koncepce rodinné politiky pro všechny generace 2020/2030*. B.m.: Jihomoravský kraj. ISBN 978-80-87955-09-3.

PROCHÁZKA, Jakub, 2021. Všem OSVČ bez výjimky budou od ledna 2023 zřízeny datové schránky. *BusinessInfo.cz* [online]. [vid. 2023-05-07]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/clanky/vsem-osvc-bez-vyjimky-budou-od-ledna-2023-zrizeny-datove-schranky/>

PROJECT MANAGEMENT INSTITUTE, INC., 2023. *Global Megatrends 2022* [online] [vid. 2023-03-02]. Dostupné z: <https://www.pmi.org/learning/thought-leadership/megatrends>

SOCIÁLNÍ SLUŽBY MĚSTA KROMĚŘÍŽE, 2023. *Přeprava osob se zdravotním postižením a seniorů* [online] [vid. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.sskm.cz/senior-taxi-preprava-osob>

ŠKRABALOVÁ, Petra, 2023. Žákovské fórum vybralo své priority na rozvoj Kroměříže. *ZLIN.CZ* [online] [vid. 2023-05-07]. Dostupné z: <https://zlin.cz/zpravy/zakovske-forum-vybralo-sve-priority-na-rozvoj-kromerize/>

UDIMO, SPOL. S R. O., 2019. *Plán udržitelné městské mobility Kroměříž - Analytická část*. červen 2019.

VONDRÁŠEK, Jan, 2018. Maminkám s malými dětmi je na radnici k dispozici přebalovací pult. *Město Kroměříž* [online] [vid. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.mesto-kromeriz.cz/aktuality/tiskove-zpravy/maminkam-s-malymi-detmi-je-na-radnici-k-dispozici-prebalovaci-pult/>

VONDRÁŠEK, Jan, 2021. *Aplikace City Monitor končí, lidé mohou závady hlásit aplikací Mobilní Rozhlas - Město Kroměříž* [online] [vid. 2023-02-26]. Dostupné z: <https://www.mesto-kromeriz.cz/aktuality/tiskove-zpravy/aplikace-city-monitor-konci-lide-mohou-zavady-hlasit-aplikaci-mobilni-rozhlas/>

VONDRÁŠEK, Jan, 2022a. *Kroměříž má 11. nejlepší twitterový účet z měst nad 10 tisíc obyvatel v ČR - Město Kroměříž* [online] [vid. 2023-05-06]. Dostupné z: <https://www.mesto-kromeriz.cz/aktuality/tiskove-zpravy/kromeriz-ma-11-nejlepsi-twitterovy-ucet-z-mest-nad-10-tisic-obyvatel-v-cr/>

VONDRÁŠEK, Jan, 2022b. *Kroměříž má pátý nejlepší instagramový účet z měst nad 10 tisíc obyvatel v ČR - Město Kroměříž* [online] [vid. 2023-05-06]. Dostupné z: <https://www.mesto-kromeriz.cz/aktuality/tiskove-zpravy/kromeriz-ma-paty-nejlepsi-instagramovy-ucet-z-mest-nad-10-tisic-obyvatel-v-cr/>

VONDRÁŠEK, Jan, 2022c. *Kroměříž zahájila ostrý provoz parkovacího domu, otevřela i nové centrum pro turisty - Město Kroměříž* [online] [vid. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.mesto-kromeriz.cz/aktuality/tiskove-zpravy/kromeriz-zahajila-ostry-provoz-parkovaciho-domu-otevrela-i-nove-centrum-pro-turisty/>

VONDRÁŠEK, Jan, 2022d. *Radnice pořádá fórum, na kterém zazní deset priorit města - Město Kroměříž* [online] [vid. 2023-05-07]. Dostupné z: <https://www.mesto-kromeriz.cz/aktuality/tiskove-zpravy/radnice-porada-forum-na-kterem-zazni-deset-priorit-mesta-3/>

VONDRÁŠEK, Jan, 2022e. V rekonstruovaném přízemí radnice bude zřízeno WC pro imobilní občany. *Město Kroměříž* [online] [vid. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.mesto-kromeriz.cz/aktuality/tiskove-zpravy/v-rekonstruovanem-prizemi-radnice-bude-zrizeno-wc-pro-obilni-obcany/>

VONDRÁŠEK, Jan, 2023a. *Kroměřížská radnice obnovuje Grémium podnikatelů. Město Kroměříž* [online] [vid. 2023-05-07]. Dostupné z: <https://www.mesto-kromeriz.cz/aktuality/tiskove-zpravy/kromerizska-radnice-obnovuje-gremium-podnikatelu/>

VONDRÁŠEK, Jan, 2023b. *V Kroměříži se po letech opět sešla Rada seniorů - Město Kroměříž* [online] [vid. 2023-05-07]. Dostupné z: <https://www.mesto-kromeriz.cz/aktuality/tiskove-zpravy/v-kromerizi-se-po-letech-opet-sesla-rada-senioru/>

WIEDERMANN, Tomáš, Jiří ŠVEJCAR, Matyáš THEUER, Milan VAŠINA a Josef MÜLLER, 2022. Budoucnost českého pracovního trhu.

ZAHRADNÍK, Jan, 2018. *Analýza potřeb uživatelů sociálních služeb ORP Kroměříž* [online]. 24. červenec 2018. B.m.: Město Kroměříž. Dostupné z: https://www.mesto-kromeriz.cz/fileadmin/user_upload/obecne_dokumenty/analyza_pot_uziv_soc_sl_ORP_KM.pdf

ZLÍNSKÝ KRAJ, 2019. *Koncepce rodinné a seniorské politiky pro období 2020-2022*. 2019. B.m.: Zlínský kraj.

Seznam tabulek

Tabulka 1 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Území a jeho vybavenost pro rodinu	11
Tabulka 2 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Dopravní obslužnost území	15
Tabulka 3 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Bezpečnost a bezbariérovost.....	18
Tabulka 4 Střední stav a přirozený přírůstek obyvatel v letech 2015-2021 (dle ČSÚ).....	19
Tabulka 5 Přírůstek obyvatel stěhováním, celkový přírůstek a počet obyvatel k 31. 12. v letech 2015-2021 (dle ČSÚ).....	19
Tabulka 6 Struktura obyvatel v Kroměříži dle pohlaví a věku v letech 2017-2021 k 31. 12. (dle ČSÚ)	20
Tabulka 7 Počet sňatků a rozvodů obyvatel v Kroměříži v letech 2017-2021 (dle ČSÚ).....	23
Tabulka 8 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Obyvatelstvo a komunitní život.....	24
Tabulka 9 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Péče o rodiny a funkční vztahy v nich	25
Tabulka 10 Přehled mateřských škol v Kroměříži (dle Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021)	26
Tabulka 11 Přehled základních škol v Kroměříži (dle Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021)	27
Tabulka 12 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Péče o děti.....	29
Tabulka 13 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Péče o seniory	31
Tabulka 14 Sociální zařízení v obci k 31. 12. 2021 (dle ČSÚ)	32
Tabulka 15 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Péče o osoby se zdravotním postižením	34
Tabulka 16 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Prevence rizikového chování a sociálně patologických jevů.....	37
Tabulka 17 Nezaměstnanost ve městě Kroměříž k 31. 12. 2022 (dle ČSÚ)	38
Tabulka 18 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Trh práce a sladování práce a soukromí obyvatel města	40
Tabulka 19 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Prorodinná komunikace a spolupráce prorodinných organizací	42
Tabulka 20 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Politické trendy	45
Tabulka 21 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Ekonomické trendy	47
Tabulka 22 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Sociální a demografické trendy	50

Tabulka 23 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Technologické trendy	52
Tabulka 24 Shrnutí závěrů pracovní skupiny k oblasti Environmentální trendy	53
Tabulka 25 Vybraná pozitiva města Kroměříže podle typu rodin s dětmi v předškolním a školním věku k dubnu 2023	54
Tabulka 26 Vybraná negativa města Kroměříže podle typu rodin s dětmi v předškolním a školním věku k dubnu 2023	56
Tabulka 27 Nabídka školských zařízení jako pozitivum města Kroměříže podle typu rodin s dětmi ve školním věku k dubnu 2023.....	57
Tabulka 28 Nabídka školských zařízení jako negativum města Kroměříže podle typu rodin s dětmi ve školním věku k dubnu 2023.....	57
Tabulka 29 Odvozené kódy důvodů pro život ve městě Kroměříži k dubnu 2023	58
Tabulka 30 Odvozené kódy návrhů opatření pro rodinnou politiku města Kroměříže k dubnu 2023 ...	59
Tabulka 31 Analýzy SWOT	61
Tabulka 32 Vymezení jednotlivých priorit rodinné politiky města Kroměříže.....	66
Tabulka 33 Strategické cíle rodinné politiky města Kroměříže a jejich vazba na priority rodinné politiky	68
Tabulka 34 Opatření pro naplnění strategických cílů.....	72

Seznam obrázků

Obrázek 1 Predikce podílu věkových kohort na populaci města Kroměříže pro léta 2024-2030 v % (dle Město Kroměříž a Moore Advisory CZ s.r.o. 2021), hodnoty v grafu jsou vždy k 1. lednu daného roku	20
Obrázek 2 Struktura obyvatelstva města Kroměříže podle věkových skupin a pohlaví (dle SLDB 2021 a ČSÚ)	21
Obrázek 3 Vzdelanostní struktura ve městě Kroměříž a nadřazených administrativních územních celcích (dle ČSÚ, SLDB 2021).....	22
Obrázek 4 Výsledky veřejného hlasování o prioritách Koncepce rodinné politiky na akci „Ahoj léto!“	71

Přílohy

Příloha 1 – Seznam vybavenosti pro rodiny na území města Kroměříže

ID	Název	Typ vybavenosti	Lokalizace pozemek – parcelní číslo	Adresa
1	Středisko výchovné péče pro děti a mládež	3		Husovo náměstí 4/229
2	Středisko volného času Šipka	3		Úprkova 3268
3	Krajská pedagogicko-psychologická poradna (KPPP) a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, pracoviště Kroměříž	3		Jánská 197
4	SPEKTRUM preventivních programů pro děti a mládež, občanské sdružení	3		Husovo nám. 229/13
5	Oblastní Charita Kroměříž	3		Ztracená 63
6	Mateřské centrum Klubíčko, o. s.	3		Albertova 4062/8
7	Rodinné centrum Kroměříž, z.s. a Středisko výchovné péče	3		Kollárova 658/13
8	Český červený kříž, oblastní spolek Kroměříž	3,4,5		Koperníkova 2646/1
9	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež v Kroměříži, Společnost Podané ruce o.p.s.	3,4		Velehradská 625/4
10	KoTě o.p.s.	3		Kojetínská 1413
11	Korálky Kroměříž z.s.	3,4		F. Vančury 3695
12	Studio KAMARÁD	3,4		Oskol 3216
13	Děkanátní centrum pro rodinu Kroměříž	3,4		Stojanovo nám. 4/9
14	Dětský svět Kroměříž	7		Velehradská 4080/111
15	Květná zahrada, rotunda	1,6		Gen. Svobody 1192

ID	Název	Typ vybavenosti	Lokalizace pozemek – parcelní číslo	Adresa
16	Podzámecká zahrada	1,6	parc. č. 286/1	
17	Muzeum Kroměřížska	6		Velké nám. 38/21
18	Zámek Kroměříž	6		Sněmovní nám. 1
19	Expozice Karla Kryla	6		Prusinovského 114
20	Knihovna Kroměřížska	3,4,5,6		Slovanské nám. 3920
21	Klub seniorů v Kroměříži	5		Velehradská 625/4
22	Paráda o.s.	8		Tovačovského 2250
23	Zimní stadion Kroměříž	8		Obvodová 3965/17
24	Tělocvična Slávia	8		Kotojedská 2590
25	Plavecký bazén			Obvodová 3965
26	Areál Haná – sportovní areál Kroměříž (Pionýrská louka)	8		Chropyňská 1923
27	X-SPOTS Kroměříž Skatepark	8		Obvodová 3474/11
28	Fotbalový stadion	8		Obvodová 3607
29	Power Plate Kroměříž	8		Ztracená 4270/17
30	Atletické hřiště	8		Albertova 4062/8
31	Koupaliště Bajda	8		Na Sladovnách 1535
32	Tenisové kurty	8		Na Hrázi 308
33	Workout hřiště Kroměříž	8		Hanácké náměstí

ID	Název	Typ vybavenosti	Lokalizace pozemek – parcelní číslo	Adresa
34	Odpočinkový a běžecký okruh Šlajza	2,8	parc. č. 4682, 4645, 4681	
35	Volnočasový areál v lesoparku Barbořina	2,8	parc. č. 2812/2	
36	Volnočasový areál Hrubý rybník	2,8	parc. č. 1110/2	
37	Agility hřiště Vážany	8	parc. č. 658/3	
38	Dětské hřiště a sportoviště	2,8		Vrobelova 2399–2401
39	Rákosníčkovo Lidl hřiště	2		ul. E. Krásnohorské
40	Dětské hřiště	2		Axmanova 3914
41	Dětské hřiště	2		ul. K. Rudého
42	Dětské hřiště a sportoviště	2,8		ul. Sadová
43	Dětské hřiště	2		ul. U Sýpek – park
44	Dětské hřiště a sportoviště	2,8		ul. Štítného
45	Dětské hřiště, venkovní posilovna a sportoviště	2,8		ul. Lutopecká
46	Dětské hřiště I. a II.	2		Bezručův park
47	Dětské hřiště, posilovna I. a II.	8,2		Hanácké náměstí
48	Dům kultury Kroměříž	6		Tovačovského 2250
49	Pumptrack a terénní stezka Kroměříž	9	1115/53	Obvodová
* dětská hřiště v Kroměříži (171) - plný výčet na https://mapy.cz/s/pavuvavozo				

Kód kategorie vybavenosti	Popis kategorie vybavenosti
1	Botanické a zoologické zahrady
2	Dětská hřiště
3	Dětské kluby a komunitní centra
4	Kluby pro mládež
5	Kluby pro seniory
6	Muzea a jiné paměťové instituce
7	Soukromé zábavní parky
8	Sportovní kluby (budovy)
9	Pumptrack

Příloha 2 – Seznam klíčových aktérů pro rodiny na území města Kroměříže

ID	Název	Typ aktivity	Lokalizace budova – číslo popisné/číslo evidenční
1	Junák – svaz skautů a skautek ČR. Středisko Polárka	4	Velehradská 806
2	Územní sdružení Českého zahrádkářského svazu Kroměříž	7	Riegrovo nám. 191
3	Klub sportovního tance Swing Kroměříž	6	Příčná 151
4	Středisko Mirka Svobody Kroměříž	4	Purkyňova 2773
5	Společnost přátel Slovenska Kroměříž	7	Slovanské náměstí 3920/1
6	Orel Jednota Kroměříž	7	Pilařova 3/3
7	Český svaz pro film a video Kroměříž	7	Tovačovského 2828/22
8	Regionální sdružení mládeže Megalea o.s	6	Švestková 4100/5
9	Lodní sporty Kroměříž	6	Na Hrázi 4088/2c
10	Kynologický klub Kroměříž	7	Obvodová 2379/9
11	TJ Slavia Kroměříž	6	Kotojedská 2590
12	Občanské sdružení Barbořice Kroměříž	7	Kojetínská 1187
13	SH ČMS Kroměříž	7	Hanácké náměstí 463/7
14	Harmonie – sdružení přátel SZŠ v Kroměříži	7	Albertova 4261/25a
15	Českomoravský svaz chovatelů poštovních holubů Kroměříž	7	Nová 2316/8
16	Hortus Moraviae Kroměříž o.s	7	Na Dílech 156/3
17	Klub UNESCO Kroměříž	7	Riegrovo nám. 149/33
18	Říše loutek Kroměříž	7	Pod Barbořinou
19	Moravský rybářský svaz Kroměříž	7	Kojetínská 1180
20	Fotoklub DK Kroměříž	7	Prusinovského 114
21	Skautské středisko Polárka Kroměříž	4	Riegrovo nám. 1150
22	Paragáni Aeroklubu Kroměříž	7	Na Hrázi 1148
23	TJ Sokol Kroměříž	6	Ztracená 67
24	Českomoravská myslivecká jednota – okresní myslivecký spolek Kroměříž	7	Velké náměstí 40/25
25	Kroměřížský akvaristický spolek	7	Osvoboditelů 92/66
26	Aeroklub Kroměříž	7	Na Hrázi 1148
27	Sokolská župa Hanácká	7	1. máje 214/12

ID	Název	Typ aktivity	Lokalizace budova – číslo popisné/číslo evidenční
28	Veterán klub Kroměříž	7	
29	SPEKTRUM preventivních programů pro děti a mládež Kroměříž	6	Husovo nám. 229
30	Pionýr z.s. – pionýrská skupina Julia Fučíka	4	Riegrovo nám. 149
31	Soukromá základní umělecká škola D-music	1,2	Velehradská 625
32	Základní umělecká škola Kroměříž	1,2	Jánská 31
33	Atletický klub Kroměříž	6	Vrchlického 2899
34	CLUB EXTRÉMNÍCH SPORTŮ, Kroměříž	6	Havlíčková 3933/120
35	Dětský sportovní klub Dráček	6	Kotojedská 2590/6
36	Hokejový klub HK Kroměříž	6	Obvodová 3474/11
37	SK Hanácká Slavia Kroměříž	6	Obvodová 3607
38	SK Morava	6	Koperníkova 3155/5
39	Klub seniorů města Kroměříže	3	Velehradská 625/4
40	Klub českých turistů	3	Velehradská 625/4
41	Klub vojenských důchodců	3	Velehradská 625/4
42	Svaz tělesně postižených	3	Velehradská 625/4
43	Územní organizace STP č. 1	3	Velehradská 625/4
44	Místní organizace STP č. 2	3	Velehradská 625/4
45	Základní organizace SPCCH	3	Velehradská 625/4
46	ROSKA Kroměříž	3	Velehradská 625/4
47	Centrum pro seniory Zachar	3	Velehradská 625/4
48	Klub sportovního tance Swing Kroměříž	1	Příčná 151/26
49	Folklorní soubor Klubičko	1	Albertova 4062

Kód kategorie aktéra	Popis kategorie aktéra
1	Folklorní skupiny
2	Hudební skupiny
3	Kluby pro seniory
4	Skautské skupiny
5	Skupiny moderního tance
6	Sportovní organizace pracující s mládeží či seniory
7	Zájmové spolky (včelaři, zahrádkáři, ...)